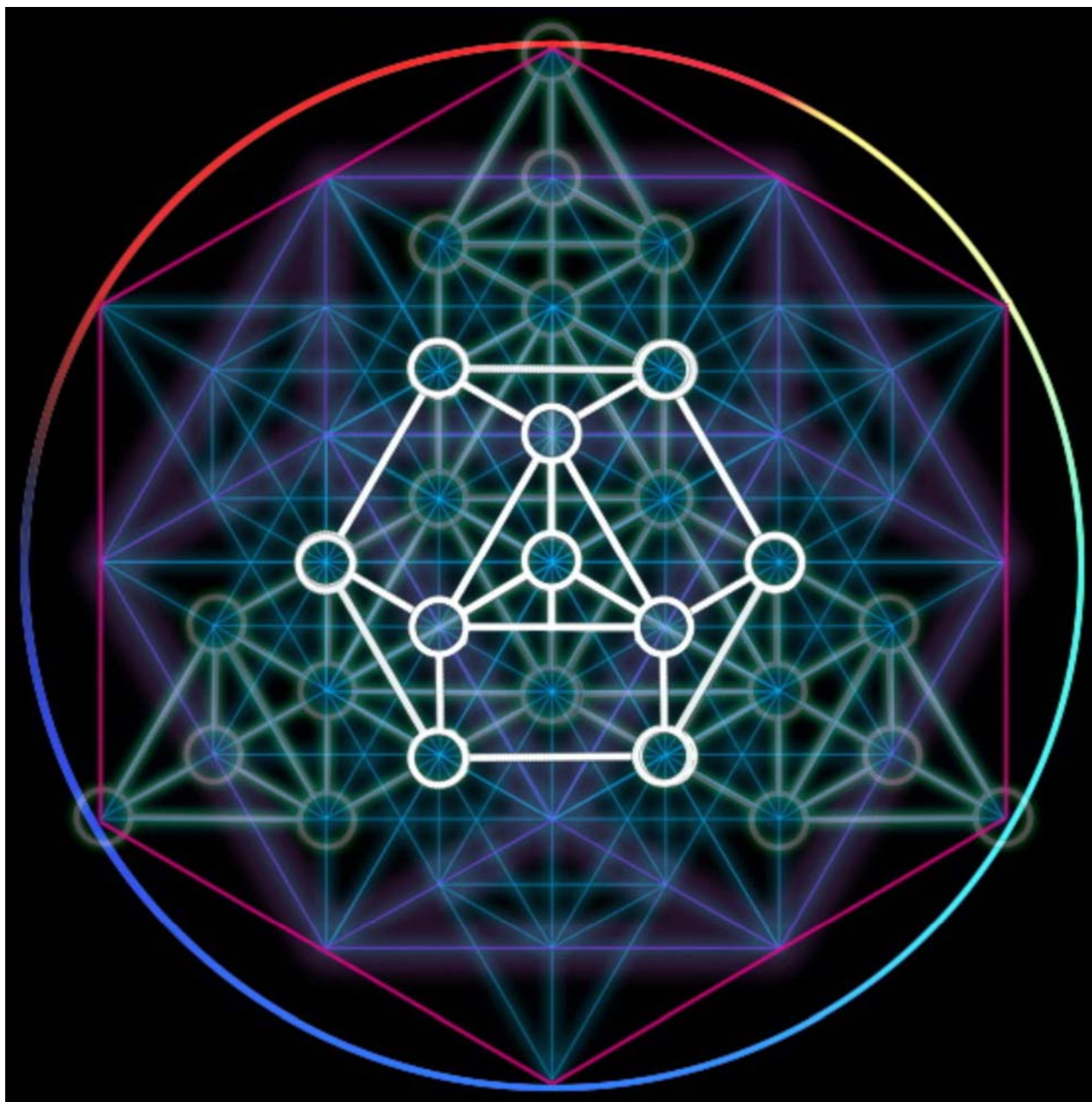

Ivan Antić

Fizika svesti

Izdavač:
Samostalno izdanje
© Copyright: 2016 by Ivan Antić

www.ivantic.info

Knjiga je besplatna samo za srpsko jezičko područje,
može se neograničeno umnožavati samo za ličnu upotrebu, i bez ikakvih izmena.
Registrovano u JAA - Autorskoj agenciji za Srbiju A.D. kao autorsko delo.

Beograd, 2016.

SADRŽAJ

Uvod.....	3
Prvi deo: Svest u neorganskom svetu.....	3
Kvant i kvantno polje.....	3
Apsolut kao prostor kvantnog polja u kome je samo jedna čestica – nema mnoštva.....	5
Trenutačnost omogućava svekoliko kretanje.....	7
Energija postoji zato što ništa nije supstancijalno.....	10
Univerzalna mapa postojanja.....	11
Eter-akaša i dimenzije objektivne, neorganske prirode.....	12
Princip kruženja svesti od božanskog do čoveka i natrag.....	13
Unutarnja čula.....	14
Dimenzije prirode.....	16
Paralelne stvarnosti dimenzija prirode.....	18
Jedino moguće kretanje jeste trenutno kretanje kroz paralelne stvarnosti.....	19
Par primera višedimenzionalnih i paralelnih stvarnosti.....	24
Svest bira stvarnost.....	25
Trenutačnost i sve paralelne stvarnosti su jedna ista stvarnost.....	27
Povezanost kvantnog polja i svesti u učenju sânkhya.....	28
Materija postoji zato što je beskrajno brža od svetlosti.....	29
Zaključci prvog dela.....	30
Drugi deo: Svest u organskom svetu.....	33
Ispoljavanje božanske svesti o sebi kroz kosmos, život i događaje.....	33
Elementi i minerali.....	35
Biljke i usavršavanje percepcije.....	36
Životinje i usavršavanje kretanja i percepcije.....	37
Čovek i usavršavanje uma kroz proces individuacije.....	37
Ljudska drama sažima informacije o postojanju u smisao o postojanju.....	42
Princip prinude u procesu inkarnacije.....	45
Smisao dobrote i ispravnosti.....	48
Zaključci drugog dela.....	49
Treći deo: Čovek je svesni subjekt organskog i neorganskog sveta.....	51
Inkarnacija duše kroz višu i nižu svest čovekovog uma.....	51
Prestanak inkarnacije i 'povratak' svesti duše sebi samoj.....	53
Sinhronicitet je način spajanja paralelnih stvarnosti u svest.....	54
Suprotnost između prinude i svrhe života stvara svu civilizaciju i kulturu.....	55
Fizika samospoznaje.....	56
Vraćamo se božanskom istim putem kojim smo se i udaljili od njega.....	60
Etika samospoznaje.....	61
Fiziologija samospoznaje.....	63
Zaključak trećeg dela.....	68

UVOD

Osnovna tema ove knjižice jeste da pruži što jednostavniji opis kako svest kvantnog polja oblikuje stvarnost svakog trenutka i u svemu, i kako ta svest nije različita o naše najdublje svesti o sebi. Svrha joj je da na najjednostavniji način pruži uvid u prirodu stvarnosti. Našu priču započecemo od najapstraktnijeg opisa otkrića kvantne fizike i završiti je prepoznavanjem tih uvida u svakodnevnom životu, svuda oko nas.

Cela priča može da posluži i kao dodatak mojoj prethodnoj knjizi „Sânkhya – drevna nauka o prirodi i čovekovoj duši“ zato što ću se pri opisu temeljnih postavki teorijske fizike poslužiti drevnom shemom kategorija prirode iz nauke *sânkhya*, a to ću učiniti jednostavno zato što ta drevna nauka otkriva geštalt, pozadinu ili kontekst gotovo svih temeljnih naučnih otkrića savremenog doba, pa i eksperimentalne fizike, ona daje mapu celokupnog postojanja. Takođe razlog je i taj što se *sânkhya* ne zaustavlja na tome, već temeljne fizičke zakone povezuje sa svešću čovekovom, ona otkriva da je suština čovekova (*puruša*) zapravo ishod i suština cele prirode (*prakrti*). Te dve suštine su povezane čovekovom samosvešću i delovanjem. Stoga glavni cilj ove priče jeste da na najjednostavniji način poveže suštinu prirodnih zakona sa suštinom čovekovom. Smatram, naime, da sve zablude ljudske i svi problemi na ovom svetu počivaju samo na zabludi da su te dve suštine različite. One su jedna suština: naša suština.

Prvi deo: SVEST U NEORGANSKOM SVETU

Kvant i kvantno polje

Otkrivajući prirodu materije fizičari su najpre još davno došli do pojma atoma, najmanje nedeljive čestice od kojih se sastoji sve ostalo u prirodi. U novijem dobu, početkom dvadesetog veka, razvoj tehnike omogućio je da se time pozabave još temeljnije, pa su tako počeli da tragaju kakvih sve atoma ima i da li su atomi baš poslednje najmanje čestice koje sačinjavaju materiju. Uspeli su tako i da razbiju atom i otkrili su da se i on sastoji od još manjih čestica, i nazvali su ih subatomske čestice. Otkrili su da njih ima više i da se različito ponašaju, ali ubrzo su takođe otkrili da njihovo ponašanje nije baš „prirodno“, da se zakonitost ponašanja subatomskih čestica bitno razlikuje od svih prirodnih zakona koji su do tada bili poznati u ovom našem makrokosmosu. Naime, subatomske čestice nisu se ponašale kao materijalne čestice, već i kao talasi energije, kao nematerijalne pojave. Mogle su da se naizmenično ponašaju i kao čestice i kao talasi energije, da budu na jednom mestu i na više mesta istovremeno (imaju tkz. nelokalna svojstva) i da se informacije među njima trenutno prenose. Ustanovljeno je konačno da najfiniji aspekti subatomskih čestica zapravo predstavljaju maleni paketići energetske vibracije, dakle vibracija kojima se ne može odrediti tačan položaj, brzina i masa, ali se znaju njihovi približni okviri. Kao da postoji neki paket i ne zna se tačno šta je u njemu, ali se po lupkanju samo pouzdano zna je da nešto negde u njemu. Taj paketić nedefinisane energetske fluktuacije naučnici su nazvali „kvant“ (prema latinskom *quantum* – količina, mnoštvo, svota). Tu je, iako se ne može tačno definisati. Nije materijalan, ali može da se ponaša i kao materijalan. Kvant je tako postao najmanja jedinica svake prirodne veličine. Postao je deo terminologija raznih prirodnih nauka, tako da postoji kvantna mehanika, kvantna hemija, kvantna elektronika.

Budući da je kvant u osnovi energetske talas, on ima svoje oscilacije, nije uvek isti. Različite oscilacije ili fluktuacije u svom izvornom stanju (tzv. odstupanja od srednje vrednosti, tj. princip neodređenosti), dalje izazivaju nova odstupanja i još veće promene, šireći se sve više i više. Male razlike vibracija u kvantnom polju proizvode isprva male, a zatim sve veće razlike u formiranju subatomskih čestica, a zatim još veće razlike u formiranju atoma i sve većih atomskih struktura. Što su njihove strukture veće i složenije, veća je udaljenost od prvobitnog izvora u kvantnom polju, veća je njihova gustina i „materijalnost“. Taj razvoj i usložnjavanje struktura od izvora događa se prema zlatnom preseku ili fraktalnoj geometriji. To je vidljivo od DNK do galaksija.

Otuda je u osnovi cele prirode energija.

Iznad energije su subatomske čestice.

Usložnjavanjem subatomskih čestica nastaju atomi, a usložnjavanjem atoma molekuli i sav neorganski i organski svet. Na taj način elektromagnetske sile su u osnovi hemijskog i biološkog sveta i samog života.

Relativno brzo fizičari su otkrili da je kvant u suštini energetska pojava, da se sastoji od energetskih vibracija, koje između ostalog mogu da poprime i takav kvalitet da se on izražava i kao materijalna pojava. Međutim, najviše ih je zbunilo otkriće da na to, da li će se kvant ispoljiti kao talas ili kao čestica, ne zavisi samo od tumačenja posmatrača, već da od samog prisustva posmatrača i njegove namere zavisi kako će se kvant ispoljiti. Kada je posmatrač, čovek, prisutan u eksperimentu sa namerom da dokaže da je kvantna energija čestica, onda i dobije takav rezultat, kvantna energija se ponaša kao čestica, a kada se eksperiment postavi tako da se dokaže da je kvantna energija talas, opet se dobija upravo takav rezultat. Svesna namera određuje rezultat. Ovo otkriva nešto još dublje od samih fizičkih pojava, dublje i od elektromagnetskih sila, otkriva samu svest. Otkrilo se da iza elektromagnetskih sila kvantnog polja stoji svest koja svime upravlja, celom prirodom, i da je ta svest takođe i svest posmatrača, čoveka, subjekta u eksperimentu. Otkrilo se da je svest ključni činilac u zbivanju prirode.

Da postoji svesna veza između subatomskih čestica dokazali su i eksperimenti vezani za EPR paradoks (Ajnštajn, Rozen, Polanski) u kojima se jedna subatomska čestica deli na dve, međusobno kvantno spletene. Čim bi se izmerilo jedno svojstvo (fizička veličina) jedne tako nastale čestice, odmah bi isto svojstvo druge čestice dobijalo komplementarnu (suprotnu) vrednost (Aspect, 1980.). Iako su čestice veoma udaljene, ponašale su se kao da jedna čestica trenutno zna osobinu one druge. Ovo je nazvano paradoksom zato što je izgledalo kao da informacija između dve čestice putuje brzinom mnogo većom od brzine svetlosti, što je smatrano nemogućim. Ova pojava je objašnjena postojanjem kvantnog polja koje je nelokalno, tj. isto u svakoj tački vremena i prostora, kao da svaka tačka univerzuma sadrži informaciju o celom univerzumu. To je nazvano nelokalna komunikacija kvantnog polja. Isto je učinjeno i sa ljudskom DNK; DNK jedne osobe je podeljena i delovi su udaljeni, kada bi se na jedan deo izvršio uticaj, istovremeno bi na taj uticaj reagovao i drugi udaljeni deo. Reagovali su kao da su i dalje bili zajedno, iako nisu. Zato, uostalom, svaka majka oseća kada se njenom detetu događa nešto nenormalno, ma koliko dete bilo daleko. Ova povezanost deluje ne samo kod negativnih događaja, povreda i slično, već i kada je dete veselo i srećno to stanje prenosi na svoju majku.

Ovo je sve upućivalo na to da se pojave telepatskog opažanja i mnoge „okultne pojave“ mogu objasniti sa prirodom kvantnog polja.

Sve je to ukazivalo da postoji neko polje iza najfinijeg nivoa zbivanja prirode koje povezuje sve prirodne činioce u jednu celinu. To je polje nazvano univerzalno kvantno polje, ili Matriks. Ono je iza vremena i prostora, u njemu je potencijal ili mogućnost svega što postoji kao ispoljeno u prirodi; ako je priroda područje ispoljenih mogućnosti, sve ono što se ispoljilo u vremenu i prostoru, kvantno polje je neispoljeno područje cele prirode, polje mogućnosti svih ispoljavanja, u njemu je sabrano sve ono što je bilo, što će biti i što na bilo koji način može da bude. U kvantnom polju sve je to sabrano u jedinstvo iza vremena i prostora. Stoga nema ničeg novog, ima samo sažimanja u neispoljeno stanje kvantnog polja, i ispoljavanja u vremenu i prostoru. Neispoljeno i ispoljeno su samo stanja iste pojave.¹

Na ovaj isti način je nauka *sāṅkhya* još pre više hiljada godina opisala osnovu prirode, *prakṛti*, kao neispoljenu (*avyaktam*) apsolutnu osnovu celog univerzuma. *Prakṛti* je skriveni ili implicitni poredak, sveobuhvatno jedinstvo bića izvan vremena i prostora. *Sāṅkhya* je teorija emanacije zato što govori da se iz jedne večne, neprouzrokovane i neuništive osnove ispoljava sve postojeće u nedeljivoj međupovezanosti i uzročnosti.

¹ O univerzalnom polju u savremenoj fizici videti knjigu Gregg Braden: Božanska matrica, VBZ, Zagreb, 2008. kao i Lynne McTaggart: Polje - Potraga za tajnim silama svemira, Teledisk, Zagreb, 2005. O holografskoj paradigmi videti u knjizi Michael Talbot: Holografski svemir, Teledisk, Zagreb, 2006.

U ranijim vremenima je takođe to univerzalno polje je bilo poznato pod drugim nazivom, kao akaša ili eter. U nastupu inspiracije savremeni fizičari su ga nazvali i „kvantnom supom“. Svest koja stoji iza kvantnog polja drevna baština je označavala kao božansku svjest.

Ustanovljavanje kvantnog polja i njegove paradoksalne prirode, kao i problem uloge posmatrača u eksperimentu, koji je pokazao da rezultati eksperimenta ne zavise samo od posmatračevog tumačenja, već i od samog prisustva posmatrača, doveli su naučnike do zida preko kojeg nisu mogli dalje. I danas stoje pred njim zbunjeni i ne znaju šta dalje osim da izmišljaju razne hipoteze šta je iza zida. Taj zid je njihov um. Drevna nauka *sāṅkhya*, koja je u osnovi Patanjalijeve joge, uči da se zid uma može nadići, um se može transcendirati, i ta naučna disciplina se naziva meditacija. Ali današnja nauka još uvek nije postala duhovna disciplina – iako bi po samoj svojoj definiciji nauka to morala prirodno da postane u jednom trenutku svoga razvoja. Predmet naučnog istraživanja mora biti i sam subjekt koji istražuje. Bez njega nauka nije potpuna, a kada nije potpuna može biti i destruktivna. Nauka je destruktivna tačno u onoj meri u kojoj zanemaruje prirodu svesnog subjekta, čovekovu suštinu, a čovekova suština se ne može razumeti spolja, kao još jedan objekt istraživanja. To se razumevanje oduvek nazivalo samospoznaja.

Apsolut kao prostor kvantnog polja u kome je samo jedna čestica – nema mnoštva

Božanska svjest se u neorganskom području ispoljava kao kvantno polje, eter ili akaša, iz koje nastaju sve dimenzije postojanja prirode.

Za razumevanje kvantnog polja ključna je svjest, ta svjest je, međutim, krajnje jednostavna i već je prisutna, ona se, naime, ne razlikuje od samog postojanja. Inače ne bi bilo svjesti o postojanju, kao što ne bi bilo ni samosvesti čovekove. Stoga prirodu postojanja ne možemo odvajati od prirode same svjesti, kao ni svjest od samog postojanja, a postojanje i svjest o postojanju ne možemo odvajati od čovekove samosvesti.

Drugim rečima, božanska svjest se u organskom području ispoljava kao svjest u čovekovom telu, kao telesna svjest, ego, um ili razum (*indriyāni*). Videćemo u trećem delu ove knjige kako se svjest kvantnog polja i čovekova svjest spajaju u samosvest i vrhunsku božansku budnost (*aham-kāra* i *mahat-buddhi*).

Sledeći svjest samog postojanja poslužićemo se najosnovnijom logikom da bismo razumeli samo postojanje. Postojanje je ono što uvek postoji kao osnova svega što postoji, što je u suštini neprolazno i apsolutno. Sve što postoji ima neku širu osnovu na kojoj postoji, neki uzrok; najšira osnova koja omogućava sve što postoji je Apsolut (ili Biće u platonističkoj filozofiji). Njegova definicija je potpunost; ništa nije moguće izvan njega, pored njega niti bez njega. Takođe i neuslovljenost, Apsolut je sloboda koja omogućava sve drugo. Stoga Apsolut ima božanska svojstva. Takođe ima svojstva prostora ili onoga što omogućava sam prostor u kome može da postoji sve što postoji. Iako Apsolut nema svojstava, prostornost je ono najbliže čime naše razumevanje može da mu se približi. Stoga zamislimo božanski Apsolut kao čist prostor u kome nema apsolutno ničeg. Kao takav on je neispoljen, neizražen, nije ni svestan samoga sebe i svojih mogućnosti. To stanje bilo bi skoro isto kao i nepostojanje. Ali nepostojanje po samoj svojoj definiciji nije moguće. Ovo stvara paradoks samoga postojanja. Ako božanski Apsolut ostane neispoljen, ostaće kao ništa ili praznina, a ništa ili praznina ne može da postoji. Taj paradoks stvara napetost u božanskom Apsolutu i tera ga na ispoljavanje samoga sebe, na ispoljavanje koje će ujedno biti i njegovo osvešćenje samoga sebe i svih svojih mogućnosti. Božanski Apsolut se zato ispoljio na najjednostavniji mogući način, ***direktno kao sopstvena suprotnost***. Suprotnost čistom beskrajnom prostoru u kome nema apsolutno ničega, suprotnost praznini, jeste jedna jedina čestica. Nazvaćemo je prikladno „božja čestica“ – ali bez ikakvih religijskih asocijacija. Bila je beskrajno mala i sa beskrajnim potencijalom. Takva je bila kao suprotnost beskrajno velikom i beskrajno praznom prostoru. „Božja čestica“ o kojoj ovde govorimo je u suštini samo virtuelna suprotnost neuslovljenoj praznini božanskog Apsoluta; nije različita od Apsoluta, ona je samo njegova imaginacija s kojom on izražava sebe i sve svoje mogućnosti. Ona nema masu niti išta deluje na nju. Neuslovljena je kao i sam božanski Apsolut.

Sličnu ideju izneo je začetnik osnovnog logičnog rasuđivanja u trodimenzionalnoj fizičkoj stvarnosti, Euklid, u svome delu 'Elementi'. Euklidova geometrija nije običan matematički sistem već matematički formulisana Platonova filosofija ideja. Euklid u 'Elementima' definiše tačku kao 'ono što nema delove'. To je u stvari okultna Elejska definicija Bića odnosno Apsoluta; po njoj upravo je Biće - Apsolut 'ono koje nema delove'. Na taj način tačka je geometrijski pojam beskonačnosti ili celine. Tačka je neprostorni entitet jer nezamisliv je prostor bez dimenzija, i zato se ovakva definicija tačke podudara sa metafizičkim pojmom Bića ili božanskog Apsoluta.

To je takođe ona singularna tačka koja je u mašti fizičara postojala pre navodnog 'Velikog praska'.

E sad, priča se razvija u različitim smerovima. Prvi je taj da su naučnici sledeći svoj materijalni um (i korporativnu elitu koja ih je finansirala i određivala šta je nauka i 'naučno', a šta nije) razvili teoriju da je ta „božja čestica“ eksplodirala u „Veliki prasak“ od kojeg je nastao ceo kosmos, da se kosmos i danas širi usled tog praska, pa će tako jednom i da se sažme kada se zamah širenja istroši. Oni smatraju da je iz te jedne singularne tačke nastalo mnoštvo subatomske čestice koje u međusobnim reakcijama stvaraju složenije tvorevine, mnoštvo atoma i molekula i sav materijalni univerzum.²

Sasvim drugu priču pričaju prosvetljeni ljudi, koji se ne bave naukom, oni koji vide stvarnost prirode kakva jeste. Naime, svi prosvetljeni kazuju istu stvar: ništa ne postoji izvan božanskog Apsoluta, on je sve što postoji i ispoljava su u sve što je moguće da se ispolji; to njegovo ispoljavanje je upravo svest o postojanju, i ta njegova svest je ista ova svest s kojom smo mi svesni sebe. Oni zapravo kazuju da ne postoji mnoštvo već samo jedinstvo, da se Bog ili Apsolut nikada nije izgubio već da je sve vreme onaj koji jeste ovde i sada, u svemu, kao sve-što-jeste.

Šta se zapravo dogodilo sa onom „božjom česticom“ ako ona nije eksplodirala u „Velikom prasku“?

Nije joj se ništa ni dogodilo, treba samo razumeti njenu prirodu.

Kao kontrast samog Apsoluta, i bivajući u samom Apsolutu, i ona ima sve mogućnosti u sebi kakve ima i sam Apsolut. Ona tako može, kako su to eksperimenti sa subatomskim česticama i pokazali, da boravi na dva i više mesta istovremeno, da se ponaša i kao čestica i kao talas energije, i svi njeni oblici su međusobno povezani u nelokalnoj komunikaciji. Drugim rečima: stvaranje je trenutno i apsolutno, a nije linearno. Ta „božja čestica“ ima takva svojstva, i brzinu daleko veću od brzine svetlosti (brzina veća od svetlosne je takođe dokazana, ali se ti dokazi skrivaju u mraku neznanja javnosti), da ona može da se **pojavljuje i deluje na više mesta istovremeno, zapravo, ona se pojavljuje i deluje na svim mogućim mestima istovremeno**. I ona to stalno radi, trenutno se, odnosno istovremeno, pojavljuje u svim mogućim oblicima, ne može da bude mirna jer njena svrha je da bude odraz svih mogućnosti božanskog Apsoluta. Budući da Apsolut ne može da postoji u vremenu i prostoru, ni njegovoj virtuelnoj čestici ne treba vreme da bi se manifestovala, niti je uslovljena prostorom. To trenutno pojavljivanje na mnogo mesta istovremeno nedovoljno osvešćenom posmatraču izgleda kao da ima više različitih čestica, kao da one stvaraju mnoštvo različitih atoma i elemenata, objekata u vremenu i prostoru. To tako izgleda samo zato jer je njena brzina mnogo veća od brzine uma, opažanja i same svetlosti, ona je trenutna. Sav ovaj privid mnoštva elemenata i objekata s kojim je ispunjen sav kosmos stvara samo ta jedna jedina „božja čestica“ usled svoje brzine daleko veće od brzine svetlosti i njenog svojstva da kao ogledalo trenutno odražava sve mogućnosti božanskog Apsoluta. Kao što slikar sa jednom četkicom stvara sliku u svim bojama, tako i božanski Apsolut stvara svet samo sa

² Teoriju „velikog praska“ i „teoriju relativnosti“ akademskoj javnosti i celom svetu nametnula je elita kojoj je bilo u interesu da se sakrije istina o etru, kvantnom polju, koju je praktično dokazivao Nikola Tesla. Skrivanjem te istine skrivena je i mogućnosti dobijanja neograničene i besplatne energije iz etra, za šta se zalagao Tesla. Elita koja je tu diverziju u nauci izvela bili su jezuiti, oni kontrolišu svo akademsko obrazovanje u svetu, a praktično su je sproveli njihove sluge cionisti, za šta su iskoristili jednog svog člana po imenu Albert Ajnštajn, koga su medijskom propagandom svetu prikazali kao „genija“, iako je on bio samo loš glumac u svetu nauke. To skrivanje je imalo i svoje opravdane razloge jer ljudi u to vreme još nisu bili ni blizu svesti o sebi koja je uslov svesti o pravoj prirodi stvarnosti, a s time i dostojni slobodnog i neograničenog korišćenja energije iz prirode. Dati nesvesnom čoveku neograničenu i besplatnu energiju bila bi katastrofalna greška, ako se ima u vidu koliko lične energije nesvestan čovek ulaže u ostvarenje svojih iluzija koje su često i destruktivne.

svojom jednom česticom, koja i nije baš čestica u pravom smislu te reči, već pre trenutni odraz božanskog Apsoluta u svim detaljima i mogućnostima.

Na taj način ne postoji mnoštvo. To je krajnja istina iza svih priča o jedinstvu, o povezanosti svega u Jedno, i o povezanosti svega sa Bogom. To je pozadina budističkog učenja o trenutačnosti stvaranja, jedinog objektivnog učenja o prirodi stvarnosti na ovom svetu.

U sistemu *sânkhya*, božanski Apsolut o kome ovde govorimo jeste *puruša*, dok je „božja čestica“ *prakrti*.

Trenutačnost omogućava sveopšte kretanje

„Božja čestica“ se kreće ogromnom brzinom, daleko većom od brzine svetlosti, kreće se po principu zlatnog preseka ili fraktalne geometrije i pri tome formira različite oblike koje u sporijoj brzini izgledaju kao posebni objekti, kao atomske strukture i razni elementi. U svom krajnjem ishodu, u trodimenzionalnoj ravni i najsporijem, linearnom vremenu, ta jedna jedina „božja čestica“ se pokazuje kao sav ispoljeni kosmos sa fizičkim zakonima koji su nam poznati, sa svim zvezdama i planetama, svim oblicima postojanja i života. Sve to ovde vidimo kao objekte koji se vremenski kreću u prostoru, dok u stvarnosti ne postoje izdvojeni objekti, sve je to energija božanskog Apsoluta koja se manifestuje tako brzo da to izgleda kao mnoštvo posebnih oblika, sve je to ona jedna jedina čestica koja vibrira toliko brzo i na toliko različitih načina da izgleda kao da ima mnoštva elemenata i objekata. Sama priroda vibracija podrazumeva trenutačnost stvaranja. Na primer, ako pomerite ruku s leva na desno, od tačke A do tačke B, ne putuje jedna ista ruka od tačke A do tačke B, već se u nezamislivo brzim intervalima dogodilo trenutačno iznova stvaranje oblika ruke sve dok se nije stvorila na tački B. To je talasno kretanje. Ne putuje jedan oblik sve vreme, već jedan impuls oblikovanja pokreće drugi odgovarajući impuls i to se tako dalje lančano odvija tako brzo da to izgleda kao da se kreće jedan isti objekt, kao da postoji kontinuitet same stvari. Vi ste svakog trenutka novo biće. Samo sanjate da imate kontinuitet, i taj san je stvarnost u kojoj sada živite.³ Zapravo, kontinuitet obezbeđuje svest, u osnovi svih oblika postojanja je svest i namera, inteligentni dizajn, ali ne svest našeg površnog uma već božanska svest. Svest našeg uma tu božansku apsolutnu svest pretvara u svoj san o kontinuitetu i objektima kao da su supstancijalni i stvarni sami po sebi, ne vidi njihovu talasnu prirodu i trenutačnost, a još manje svest koja je iza njih.

Svest je jedina koja stvara kontinuitet uz pomoć trenutnog, talasnog oblikovanja. Svest je privlačitelj svih vibracija kvantnog polja, ona upravlja svim njihovim oblikovanjem i energetskim ispoljavanjima.⁴ Svest je uvek svest o sebi, u svim oblicima, u najširoj razmeri to je svest božanskog Apsoluta o sebi, koja se izražava kao samo postojanje ili kosmos, u nižim razmerama svest se ispoljava kao svi oblici koji postoje u prirodi, a u najfinijoj razmeri ta ista svest je čovekova svest o sebi.⁵ Čovekov um koristi tu istu božansku svest koja je u osnovi svega i zato um doživljava stvarnost kao kontinuitet pojavnih oblika, i ne samo da doživljava stvarnost, već može i da utiče na kontinuitet pojavnih oblika, da menja stvarnost. U nižoj i gruboj formi pomoću oruđa i alata, a u svojoj najčistijoj formi samom namerom i stanjem svesti može da utiče na objekte i samu prirodu stvarnosti. Svakako, um ne koristi pun potencijal božanske svesti, on je koristi subjektivno, još uvek se obučava o stvarnosti i svesti, i zato je koristi i na destruktivan i na destruktivan način.

Talasno kretanje je brzo smenjivanje oscilacija između kojih postoji interval. To praktično znači da ako je celokupna stvarnost samo talasno kretanje „božje čestice“, između svakog njenog trenutnog talasnog stanja postoji interval. ***Između svakog trenutka, intervala, ona se vraća u izvorno stanje božanskog Apsoluta***, takoreći restartuje se uvek iznova, kao računar, ali tako brzo da to naš um ne može da primeti, on je zato i stvoren da se to ne primeti, da bismo mogli da

³ Prema nekim medicinskim merenjima i istraživanjima za jednu godinu čovek zameni celo telo, tačnije: svakih šest nedelja napravi novu jetru, svaka tri meseca novi skelet, mesečno novu kožu, svakih pet dana nove zidove stomaka; sve ćelije mozga smenjuju se svakih godinu dana, a DNK nastaje i nestaje svakih šest nedelja.

⁴ Maks Plank: „Mišljenja sam da je ljudska svest temelj svega. Smatram da materija proizlazi iz svesti. Mi svest ne možemo ni negirati niti zaobići. Sve ono o čemu sada razgovaramo, sve ono što, u stvari, postoji, zahteva svest.”

⁵ O kosmičkim razmerama videti u delu "Predavanja iz kosmologije" Petar Uspenski, Logos, Beograd, 2007.

nastavimo život po datom programu zbog kojeg smo i došli na ovaj svet. Zbog tog stalnog restartovanja u kome se sve postojeće, pa i mi sami, između dva trenutka vraća u izvorno stanje božanskog Apsoluta, ili svega-što-jeste, uvek imamo vezu sa božanskim Apsolutom, nikada nismo izvan njega, kao što je i božanska energija prisutna u svemu (zato je „Bog uvek sa nama“, zato je „carstvo božije u nama“ i to je način na koji „Bog postoji“). Zato je božanska svest uvek dostupna i prisutna iza privida ovog izdvojenog postojanja. ***Ne postoji drugi način na koji bi svest o postojanju bila dostupna u postojanju nego na ovde opisan način, kroz pukotine između dva trenutka postojanja.*** Naš um je zapravo program koji koristi svest da bi održavao kontinuitet privida našeg postojanja. Da bi ta igranka bila veselija, on može i da menja programe, jer svest je svest o svemu i svim mogućnostima.

Trenutno stvaranje se nakon restartovanja na izvorno stanje čiste praznine, prostora, etra ili akaše, nastavlja kao fini vez (fraktalne geometrije) tamo gde je i bilo, ali na malo drugačiji način, na slobodniji način, kao da je u svom povratku na izvorno stanje primilo kreativnost koja mu daje slobodu da ne mora da bude uvek na istom mestu, već da uvek može da krene dalje u novo oblikovanje. Slično filmskoj traci koja se sastoji od niza slika koje su odvojene i svaka malo drugačije prikazuje objekat, ali u brzom kretanju daju iluziju kontinuiteta objekta koji se kreće. Na taj način nema haosa iako nema ni supstancijalnosti; ima reda iako nema supstancijalnosti. Svest božanskog koja izbija između dva trenutka stvaranja odlučuje kako će se stvaranje nastaviti. Na taj način svest je u osnovi materije i života, sve se u prirodi stvara i oblikuje kreativnim dizajnom božanske svesti. (U prirodi postoji princip oblikovanja svega, po kome sve dobija određen oblik, videćemo kasnije da se on u *sāṅkhyi* naziva *aham-kāra* - zahvaljujući njemu talasna priroda svega može da ima i čvrst oblik).

Ne postoje objekti koji se kreću kroz prostor. Postoji samo trenutnačno oblikovanje prostora božanskog Apsoluta (pomoću svoje virtuelne, prividne suprotnosti koju smo nazvali „božja čestica“) u ono što se prividno pokazuje kao objekat koje se kreće u prostoru i linearnom vremenu. Drugačije kretanje ne bi bilo uopšte moguće jer jednostavno ne bi bilo dovoljno potrebne energije da se izdvojeni objekti kreću po prostoru. Ni leptir ne bi mogao da leti po ceo dan kada bi se hranio kao čovek, od hrane koju pojede; on svoju energiju prima od sunčeve svetlosti, preko praha na svojim krilima on sunčevo zračenje pretvara u životnu energiju. Na sličan način energiju dobija i čovekovo telo kada se izloži sunčevim zracima; od hrane koju pojede dobije samo oko 5% energije. To će nam biti razumnije ako se podsetimo da je elektromagnetizam u osnovi svih hemijskih i bioloških procesa, a sunce je najveći izvor elektromagnetskog zračenja u našoj okolini. Ceo kosmos je u svojoj osnovi elektromagnetska pojava,⁶ a takav je zbog same prirode kretanja i delovanja „božje čestice“. Sam prostor je pun božanske energije koja trenutno sve oblikuje. Svest je ta koja svojom namerom održava kontinuitet svakog oblika i kretanja, odnosno upravlja „božjom česticom“. Pošto je „božja čestica“ u suštini energija, ovo znači da postoji samo božanska energija u svemu, da jedna ista božanska energija oblikuje sve što postoji. Ovo takođe znači da je svest u osnovi energije i da nema energije bez svesti. To daje definiciju života: životna energija je spoj energije i svesti.

Sve je ovo moguće samo zato što ***nema razlike između božanskog Apsoluta i „božje čestice“***, pa samim tim ništa od svega što „božja čestica“ manifestuje u svojoj kvantnoj fluktuaciji, svojim vibracijama, nije različito od Apsoluta. ***To nisu dve stvari već samo jedna.*** Samo božanski Apsolut postoji i on je jedina stvarnost. On se u svojoj imaginaciji trenutno pretvara u svoju česticu, ona je njegova imaginacija s kojom iskušava sve svoje mogućnosti, i samo zato, što je ona u njemu kao on sam, ona može da bude na svim mestima istovremeno. I samo pomoću nje, na taj način, Apsolut može da se ispolji, inače sam po sebi ne bi bio ništa.

Ljudi su ovu istinu o stvarnosti oduvek intuitivno osećali i znali, zbog svojih duša i više svesti, ali je njihov um tu svest izobličavao u religijske predstave, u kojima je ona prikazivana kao „moć i slava božija“. To je prava pozadina svih priča kako „Jedno postaje mnoštvo“, kako je „sve Jedno“, bez dvojstva (*advaita*), kako je sve iluzija (*maya*) a opet tako stvarna i materijalna, tj. kako je materijalna stvarnost iluzorna. To je razlog zašto se kosmos na sanskritu naziva *ḍāgrat*

⁶ O tome videti u delima: Thunderbolts of the Gods by David Talbott and Wallace Thornhill; The Electric Sky by Donald Scott i The Electric Universe by Wallace Thornhill and David Talbott. (<https://www.thunderbolts.info/wp>)

ili svekret, sveopšti pokret. To je način na koji je sve povezano u jedinstvu: „božja čestica“ koja sačinjava naše telo je potpuno ista „božija čestica“ koja sačinjava Zemlju i sve zvezde, sav univerzum. Zato sav univerzum oseća i doživljava svaki naš pokret i čin kao svoj. Zato mi celog života doživljavamo, opažamo i osveščavamo sve aspekte postojanja univerzuma. Univerzum osmišljava i osveščava samoga sebe kroz nas. Mi sebe spoznajemo kroz osveščavanje univerzuma. Sve je to jedno telo, jedno biće, jedna svest koja sve pokreće, oblikuje i koja sve jeste.

Za razliku od priča, mitova i parabola koje govore o tom jedinstvu, ovakvu stvarnost je naučno obrazložio Patanjđali u delu *Izreke o jogi (Yoga sutrani)*. Ideja o trenutačnosti zbivanja osnova je budističkog pogleda na svet. Iz nje proizlazi učenje da stvari i bića nemaju realnost po sebi (*anata*), da nisu rođeni, tj. da ne nastaju pa stoga ne mogu ni da nestaju. Ovu ideju je naročito precizno pojasnio najvažniji obnovitelj izvornog Buddhinog učenja, Nagardđuna (u delu *Mula madhyamaka karika*), posebno u formulaciji da „oblik (biće, takvost) je (u suštini) praznina, praznina je oblik(-ovano biće)“, što prevedeno u sve ovo o čemu ovde govorimo znači da je božanski Apsolut sam po sebi praznina (*sunyata*) i da se on uvek ispoljava kao oblik (čestica, biće, postojanje, kosmos) ne gubeći pri tom ništa od svoje izvorne praznine; ona mu zapravo omogućava svu slobodu i najvišu kreativnost u izražavanju kroz oblikovanje, kao što prazan prostor omogućava svemu da postoji; dok oblici nisu ništa po sebi ni za sebe zato što su uvek odrazi šire celine i samog božanskog Apsoluta, odnosno praznine. Praznina sama po sebi ne može da postoji, ona mora da se oblikuje; ni oblik sam po sebi ne može da postoji bez šire celine i same praznine koja sve omogućava.⁷ Iz ove formulacije Nagardđuna je dalje izveo zaključak da *samsara* i *nirvana* nisu različiti, oni su jedno i stoga je potrebno samo buđenje, nikakav put do ostvarenja i nikakvo postizanje, samo buđenje u Apsolutnoj stvarnosti, *paramartha*, koja uvek jeste, transcencijom relativne istine, *samvrti*, koja je proizvod razuma i koja kao zastor zaklanja apsolutnu istinu, *paramartha*, koja je krajnja svrha ili transcencija uopšte. Drugim rečima, svi mi nosimo izvornu budinu prirodu u sebi i samo treba da se probudimo, da je otkrijemo i ispoljimo kao što je to učinio i sam Buddha, ništa drugo nije potrebno. Tako se razvio direktan put do probuđenja meditacijom direktne transcencije uma i sveg oblikovanog bića (*samvrti*), što se postiže bilo jednostavnim mirovanjem celog bića (*zazen*), bilo nekom akcijom kojom se nadilazi uplitanje uma, najpre u obliku Čan budizma u Kini, a odatle kao Zen budizam u Japanu. To je u suštini samo obnovljena i prečiščena praksa meditacije (*dhyānam*) izvornog Buddhinog učenja u *pali* kanonu.

Istu ideju razjašnjavao je i Gaudapada, jedan od sledbenika Nagardđune navodeći klasičan primer baklje. U svom delu *Karika* (na *Mandukja upanišadu*) Gaudapada objašnjava kako je sve nerođeno. U *kariki* (stihu) IV 47-50. on kaže da kao što baklja, kada se brzo okreće, izgleda kao vatreni krug, tako i svest kada se kreće izgleda kao da je podeljena na subjekat i objekat, saznavaoća i znano, i tako stvara privid kontinuiteta i objektivnog sveta. Kada svest (baklja) miruje, tada nema privida sveta (vatrenog kruga). Kada je baklja u pokretu, njen izgled kruga nije joj spolja nametnut, niti je otišao od nje kada miruje, kao što ni vatreni krug nije ni različit niti je isti plamen. U IV 91. on jasno kaže da su sve tvorevine samo uobličene prostora, *akaše* (etra), i da među njima nema nikakvih raznovrsnosti. Rečeno našim jezikom, nema mnoštva čestica već samo jedne božanske energije koja sve oblikuje.

Budući da ništa nije moguće izvan božanskog Apsoluta, sve se ovo događa u njemu samom, kao njegova imaginacija. Sama njegova apsolutna priroda, usled čina svesti o sebi, stvara svoju suprotnost, „božju česticu“, koja ima sva svojstva božanskog Apsoluta i koja trenutno stvara sve oblike koje vidimo kao ispoljeni univerzum. Budući da se to sve odvija po principu holograma, u kome svaki delić sadrži i odražava celinu, svaki novostvoreni deo sadrži i ponavlja ista božanska svojstva kreiranja svih novih mogućnosti kao i početna „božja čestica“. Tako se kreativnost umnožava na svakom koraku u beskrajnim mogućnostima. Način kako se to umnožavanje širi u postojeći kosmos može nam postati jasniji ako u imaginaciji uspemo da spojimo model holografskog univerzuma sa modelom fraktalne geometrije.

⁷ Materija i prostor imaju istu ontologiju, ne mogu se ni teorijski ni praktično razdvojiti, jer tako nešto kao što bi bila 'neprostorna materija' ne postoji; materija i prostor moraju uvek ići zajedno. Etar nije ništa drugo do vrlo fluidna materija ili prostor sa određenim materijalnim svojstvima.

Trenutna priroda stvarnosti i svih objekata je naučno dokazana. Trenutačnost je svojstvo talasa. Kvant je talas, subatomske čestice su talasne prirode, energija je talas, elektromagnetizam koji je u osnovi sveg materijalnog i biološkog sveta je talasne prirode. Problem je što još nisu izvedeni pravi zaključci iz svega onoga što je dokazano i već odavno poznato. Ovde uklanjamo taj nedostatak.

Energija postoji zato što ništa nije supstancijalno

Fantastična brzina „božje čestice“ u oblikovanju svega postojećeg stvara energiju za postojanje svega. Samo zato što sve trenutačno nastaje manifestacijom „božje čestice“, ispoljava se ono što vidimo kao energija. Trenutačnost je u osnovi talasa, talas je kretanje a kretanje je energija. Izvorno grčko značenje reči 'energija' jeste 'biće u pokretu'. Ništa u kosmosu nije istovetno i sve se kreće. Tako dolazimo do paradoksalne stvarnosti da se sam kosmos manifestuje kao energija upravo zato što ništa nije supstancijalno, zato što je sve trenutačno. Sve može da se kreće samo zato što je sve trenutačno i nesupstancijalno. Da je išta supstancijalno i da objekti imaju stvarnost po sebi i za sebe, ne bi bilo moguće ni sveopšte kretanje ni energija potrebna za toliko kretanje. Kosmos je sveopšti pokret zato što je kosmos energetska manifestacija, sve je u osnovi energija koju proizvodi trenutna vibracija „božje čestice“ - koja nije ništa drugo do konkretna manifestacija samog božanskog Apsoluta. Na taj način je kvantno polje ili etar izvor svekolike energije u prirodi. Drugim rečima, nije prvo potrebna energija da bi se proizvelo kretanje, već je obrnuto: samo kretanje, beskonačno brza vibracija „božje čestice“, koje je u osnovi svega, stvara energiju za sve ostale procese.

O tome su kvantni fizičari već govorili. Ovde samo detaljnije objašnjavamo zašto je to tako, sa mnogim novim detaljima, kao na primer, da je energija samo drugi aspekt svesti i da zajedno tvore životnu energiju; da se ona u ljudskom iskustvu spoznaje kao božanska ljubav koja sve omogućava. Iskustvo bezuslovne ljubavi koja sve omogućava je emocionalni doživljaj koji nastaje kada čovek postane svestan sveprisutne božanske energije kao životne energije. Potpuno je svejedno da li ćemo kvantno polje definisati kao univerzalno polje koje omogućava svu životnu energiju i koje sledi svesnu nameru, ili ćemo reći da božanska neuslovljena ljubav sve omogućava, da je sama svest kojom smo svesni sebe i sveta upravo božanska ljubav. Reći da je apsolutno celo postojanje bezuslovna ljubav je čak i tačnije, ali za čoveka koji nije spojio svest sa energetske aspekta postojanja to je još uvek rano za razumevanje, osim što mu zvuči lepo i idealno, on to ne može da prepozna i prihvati kao najvišu i krajnju istinu, da je sve što vidi, doživljava i radi, sve što mu se događa, sve što jeste, samo bezuslovna božanska ljubav i da se ona uvek događa, da ništa nije moguće bez nje niti izvan nje. Individualna svest i energetske funkcije su kod neprobuđenog čoveka još uvek odvojene i on ne vidi celinu postojanja kao bezuslovnu ljubav u svakom trenutku. Iskustvo ljubavi kod njega je samo delimično i povremeno, vezano je za neke objekte i sadržaje, nešto od toga može da doživi samo ako ga povoljne okolnosti inspirišu. Davno je već rečeno da samospoznaja nije vredna niti moguća bez ljubavi. Svest bez ljubavi ne može biti objektivna svest, svest o stvarnosti, zato što je ljubav sposobnost da se povežu stvari nezavisno od dostupnih informacija i dokaza, ono što je naizgled nepovezano. Ljubav sve povezuje, kao i životna energija.⁸ Zbog njihovog jedinstva mi uvek težimo ljubavi, svesno ili nesvesno, na sve moguće načine, celog života. Iz istog razloga sva ljudska destruktivnost nastaje usled nedostatka iskustva ljubavi, bar u detinjstvu. Ljubav je zato mera svih stvari na ovom svetu jer stoji iza životne energije i svesti kao njihova poveznica i osnova.

Životna energija je spoj svesti i energije, a u našem iskustvu njihov spoj doživljavamo kao ljubav. Ovo se dalje izražava kao erotski doživljaj, kao čin ljubavi koji stvara život, nove oblike

⁸ Na primer, jedna ista životna energija povezuje dva čoveka koji se mrze (zbog umnih ubedenja) i bore (fizički) međusobno. Kada bi postali svesni jedne iste životne energije u svim bićima, iste čestice od koje su sačinjeni, ljubav bi ih spojila na isti način kao i životna energija. Kao što postoji transcendentalna svest koja nadilazi pojedinačne umove, a koji je svi zajedno koriste za svoju ograničenu svesnost, tako postoji i transcendentalna emocionalna veza ljubavi koja spaja sva prividno odvojena bića i pojave. Kao što kosmička svest spaja sve što individualni um razdvaja, tako i ljubav spaja sve što je telesno i mentalno razdvojeno. Na taj način je ljubav uslov za objektivnu svesnost.

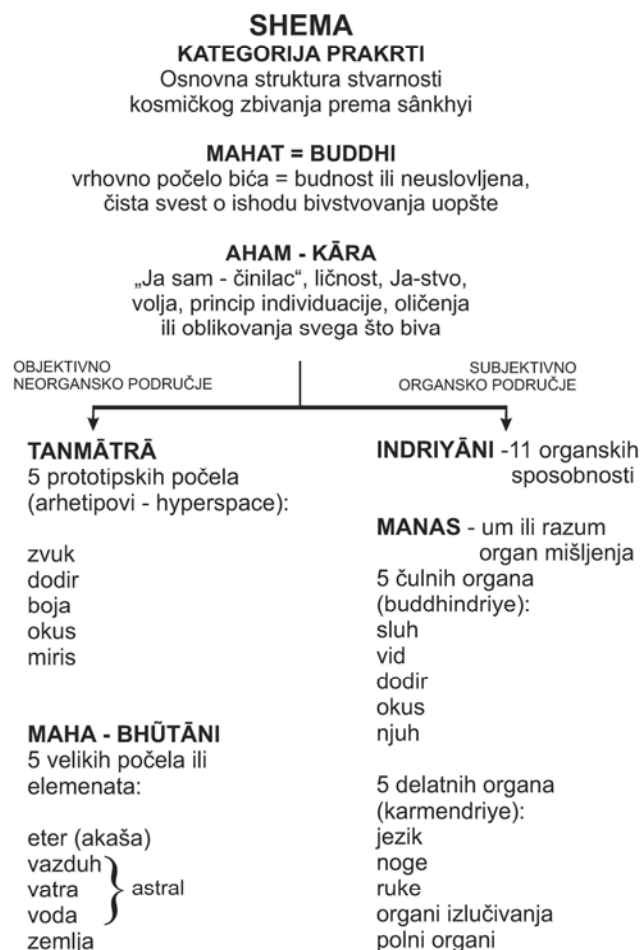
životne energije. Sva bića se začinju u izvoru, u etru, stoga je potrebno da se odvojeni polovi spoje u jedno i da se za trenutak svesno vrate u izvorno stanje jedinstva svega kako bi svojom svesnom namerom odatle uzrokovali rođenje još jednog novog bića. Stoga osvešćenje energije daje svest o sveprisutnoj božanskoj ljubavi. Te tri stvari, energija, svest i ljubav, su jedna stvar. Samo ih um razlikuje. Zato se njihovo jedinstvo i spoznaje samo kada um stane u blaženoj ekstazi, svejedno da li u orgazmu ili u meditaciji. Radi se o istom iskustvu, samo što je orgazmičko spontano i kratkotrajno, a meditativno kultivisano i trajno.⁹

Biće nam potrebno još detalja u objašnjenju kako se sve to odvija. U razumevanju tih detalja pomoći će nam shema kategorija prirode iz nauke *sāṅkhya*. Istu priču koju smo ovde izneli kroz naučna otkrića, iznećemo prema učenju *sāṅkhya*. Ona će nam takođe pomoći da razumemo prirodu svesti i kako se njeno jedinstvo sa kvantnim poljem i božanskim Apsolutom odražava kroz čoveka.

Univerzalna mapa postojanja

Sāṅkhya je drevna nauka o prirodi i ljudskoj duši, stara više desetina hiljada godina, prethodi Vedama. Njeno poreklo na ovom svetu je u drevnoj civilizaciji doline Inda. Ona je pre svega teorija sa mapom svih kategorija od kojih se sastoji priroda, ali ne samo ova koja nam je čulima i razumom poznata, već cela priroda u svim svojim dimenzijama.

Upoznajmo se sa tom mapom na najkraći i najjednostavniji način (detaljnije upoznavanje izneto je u mojoj knjizi „Sāṅkhya – drevna nauka o prirodi i čovekovoju duši“).

Slika 1. Shema svih kategorija postojanja prirode

⁹ Orgazam je zato tako privlačan ljudima, i svim bićima, jer je u suštini kratkotrajno stanje jedinstva individualne svesti sa svešču božanskog Apsoluta. Isto stanje je ljudima privlačno i kroz praksu meditacije s kojom se kultivisano i trajno postiže čista, transcendentalna svest, odraz božanskog Apsoluta u nama.

Sve kategorije postojanja prirode na ovoj shemi podeljene su na dva načina: po vertikalnoj i horizontalnoj podeli. Vertikalna podela je ona koja razlikuje objektivno, neorgansko područje i subjektivno organsko područje. Horizontalna podela deli prve dve gornje kategorije (*mahat-buddhi* i *aham-kâra*) od svih ostalih koje su ispod njih. Tako dobijamo tri dela po kojima je organizovano i izlaganje u ovoj knjizi.

Ova shema predstavlja daleki prototip savremene podele realnosti na psihičku (*res cogitans*) - *indriyâni*; fizičku (*res extensa*) - *tanmâtrâ* i *maha-bhûtâni*, i kulturnu - *aham-kâra* i *mahat-buddhi*. Tačnije rečeno u duhu *sânkhye*, kategorije *mahat-buddhi*, *aham-kâra* i *manas* predstavljaju ontološko ili spoznajno područje prirode, a sve ostale kategorije ontičko ili područje objektivnog postojanja, same egzistencije.

Neorgansko područje je sva ispoljena priroda u svim dimenzijama. Sastoji se iz prototipova ili arhetipskih počela (*tanmâtrâ*), i grubih elemenata (*maha-bhûtâni*) koji ujedno predstavljaju i dimenzije prirode. Najfinije polje neorganske prirode jeste akaša ili eter. Iz nje se razvijaju sve ostale kategorije i dimenzije. Kada se one razvijaju, odnosno ispolje, razvija se organsko područje prirode. Ono služi za percepciju neorganskog i celokupnog postojanja. U organskom području su zato svi čulni i delatni organi. Najviši oblik organskog područja je um ili razum (*manas*). Najviši oblik i organskog i neorganskog postojanja prema ovoj mapi jesu *aham-kâra* odnosno svest o sebi, i *mahat-buddhi*, čista objektivna svest ili budnost. To je područje dramskog iskušavanja smisla svih mogućih oblika postojanja, i organskog i neorganskog, ove kategorije stoga spadaju pre u egzistencijale nego u kategorije. Tu se događa završna drama ispoljavanja božanske svesti kroz iskušavanja svih svojih mogućnosti, tu se sve informacije koje pokreću zbivanja, od subatomskih do kosmičkih, kristališu u svest o zbivanju, kao svest o sebi, najviša svest koja je moguća u postojanju. Tu se događa čovekova samosvest ili prosvetljenje. Ta samosvest se kristališe onda kada se kristališu sva iskustva iz područja bivstvovanja, i subjektivnog i objektivnog, organskog i neorganskog. Sve se to najpre kristališe u svest o sebi, Ja jesam (*aham-kâra*) da bi se odatle odmah kristalisalo u čistu svest o objektivnom postojanju, *mahat-buddhi*, ili najvišu budnost.

Eter-akaša i dimenzije objektivne, neorganske prirode

Proces stvaranja ide od etra ili univerzalnog kvantnog polja do onoga što opažamo kao grubu materiju ili fizičku trodimenzionalnu stvarnost. Drugim rečima, božanski Apsolut koji je sve-što-jeste, sebe ispoljava ili aktuelizuje u sve mogućnosti postojanja. ***Sve-što-jeste uvek se ispoljava kao sve što može da bude.*** Počevši od svih frekvencija samog kvantnog polja, preko svih oblika u prirodi, od najmanjih do najvećih, pa do svih mogućih događaja, u vidu dramskih zbivanja koje doživljavaju životinje i, još više, ljudi. ***U događajima koje ljudi doživljavaju kroz svoj rad i sudbinu konačno se spoznaje najfiniji smisao zbivanja, i ta svest o smislu vraća se kroz čovekovu dušu natrag božanskom Apsolutu kao jedan aspekt božanske svesti o sebi.*** Božansko sebe ispoljava od najfinijeg do najgrubljeg, i to njegovo ispoljavanje je upravo njegova svest o sebi. Ništa ne može da postoji bez svesti o postojanju. Nije moguće oblikovanje postojanja bez smisla oblikovanja, niti ima ikakvog zbivanja bez smisla zbivanja, a taj smisao je oduvek bila svest o postojanju i svest o zbivanju.

Slikovito rečeno, božanski Apsolut kao da je sebi postavio belo platno na kome će moći da se projektuje sve što on može da zamisli, sva njegova imaginacija. To belo platno je fizički univerzum. On je podloga na kojoj se projektuju sve više i finije dimenzije, sve do etra i božanske svesti. Na taj način to belo platno deluje kao ogledalo u kome se ogledaju svi aspekti božanskog Apsoluta, sve njegove mogućnosti. ***Fizički univerzum je samo ogledalo božanske svesti o sebi.***

Istu stvar možemo opisati putem frekvencija. Ona „božja čestica“ postepeno usporava svoje vibracije, kretanje, i na taj način njene manifestacije postaju sve grublje i sporije, ***dok najzad ne postanu dovoljno usporene i grube da svest može svoje postojanje da doživi kao trodimenzionalno fizičko zbivanje u vremenu i prostoru.*** Prostor ili bolje reći stanje između fizičkog sveta i izvornog stanja „božije čestice“ kao kvantnog polja, etra ili akaše, ispunjeno je

nijansama frekvencija zbivanja različite gustine, tj brzine. Te nijanse tvore takozvane „više svetove“, ili dimenzije prirode, astralni i mentalni svet, arhetipski prostor (hyperspace). *U uslovima velikih brzina i fluidnosti viših dimenzija svest ne može da postane konkretna na način koji je potreban da bi došla do svesti o sebi na krajnji način, u umu izdvojene individue kao što je čovek, ne može da razluči sve detalje samog postojanja. Zato su potrebni uslovi inertnog fizičkog tela u prostoru i vremenu, na elementu zemlje, u kojima će svest izaći iz trenutačnosti i jedinstva svega i ući u linearno vreme ograðeno prostorom da bi mogla sa spozna sve svoje sadržaje i mogućnosti kao objekte. Na elementu zemlje, u fizičkom svetu, sadržaji svesti i ideje postaju konkretni objekti koji se mogu spoznati iz svih aspekata i u svim mogućnostima, objekti sa kojima se može raditi.*

Stoga cela egzistencija počiva na percepciji. U celom univerzumu ne događa se apsolutno ništa drugo nego da sam božanski Apsolut spoznaje sebe, sve-što-jeste se izražava kroz sve što može da bude. I to izražavanje je svest o postojanju kao svest o sebi. Kada svest o postojanju postane tako kompletna kroz iskustvo svih mogućnosti postojanja da se konačno ne razlikuje od svesti o sebi, tada se događa božanska svest o sebi, proces ispoljavanja božanskog Apsoluta je okončan. To kompletiranje smisla postojanja u svest o sebi božanskog Apsoluta, događa se samo u čoveku. Ono se oduvek nazivalo prosvetljenje ili najviša bogospoznaja.

Princip kruženja svesti od božanskog do čoveka i natrag

Božanska svest kruži od sebe same do čoveka i njegovog stanja ega i uma kao stanja najveće otuđenosti božanske svesti od same sebe, i natrag ka sebi, do božanskog Apsoluta. I pri svemu tome ona sama je sve to kroz šta prolazi, jer ništa nije moguće izvan nje, niti kao različito od nje. Kada se kreće od božanskog svest se manifestuje kao samo objektivno postojanje, kosmos i život. Kada se vraća ka božanskom svest se doživljava kao smisao postojanja, kao svest o sebi u čoveku kao svesnom subjektu objektivnog postojanja, i konačno se spaja sa božanskim izvorom kroz čovekovu dušu, kao čovekova samospoznaja. Celo to kruženje je samo imaginacija božanske svesti. Ono se u celosti događa trenutno i svakog trenutka.

Ovde moramo istaći ovaj princip koji je u osnovi svega što ovde opisujemo i čije će razumevanje biti tema do kraja knjige. Princip koji nam izgleda kao kruženje, iako je on samo apsolutno prisustvo. Bezvremeno prisustvo božanske svesti najbolje će moći da se približi našem razumevanju kroz prikaz kruženja svesti: svest o sebi se projektuje iz božanskog Apsoluta kao ispoljena priroda i ona razvija sve mogućnosti postojanja; kada svest iskusi sve mogućnosti postojanja ona se s tim iskustvom vraća božanskom Apsolutu i na taj način mu aktuelizuje svest o sebi. Cela egzistencija ili kosmos je zapravo način na koji božanski Apsolut biva svestan sam sebe. Stoga njegova svest o sebi nije različita od samog postojanja ovde i sada. Nije različita ni od naše svesti o sebi. Kada čovek dovede svest o sebi do savršenstva, on onda (kako se to kaže) „spoznaje Boga“ – tačnije bi bilo reći da tada Bog spoznaje sebe, još tačnije: potpuno aktuelizuje sebe, dok čovek, kao njegovo sredstvo samospoznaje, nestaje. Ipak je najtačnije da svesti ni Bogu nije potrebno osvešćenje, već u svemu ovome samo nestaje čovekova nesvesnost.

Taj nestanak je svrha čovekovog postojanja. Čovekov nestanak u božanskoj svesti je njegov istinski postanak. U celom kosmosu nema većeg blaženstva od toga. Sam božanski Apsolut iskušava najveću ekstazu onda kada se iz te tačke krajnjeg samozaborava i prividnog otuđenja, kao čovek zatvoren u iluziju tela i egoičkog uma, oslobodi tih iluzija i posle svih karmičkih drama i iskušenja u borbi za smisao postojanja i razumevanje svega, vrati sebi. Izgleda da božanski Apsolut sve ovo i radi samo zbog toga, da cela ispoljena egzistencija postoji samo da bi se to blaženstvo samospoznaje doživelo u čoveku.

Ovo kruženje božanske svesti ne kompletira se na neki epski niti epohalan način (kad nam dođe „sudnji dan“). On se događa uvek u malim dozama kada spoznamo smisao nečega, kada tu spoznajemo doživimo zajedno s ljubavlju prema samom postojanju; kada energiju ljubavi ne razlikujemo od života, kada je spoznamo i vidimo u bilo čemu, u nekoj maloj biljci, životinji; kada nekoj osobi pomognemo da se oseća bolje, da nešto spozna i doživi dobrotu; kada se neko nasmeje u iskrenom blaženstvu i spoznaji.

Takođe se ovaj princip kruženja božanske svesti može sagledati i kao pulsiranje, na kome se zasnivaju mnogi procesi u prirodi, od elektromagnetskih frekvencija subatomske čestice i kretanja svekolike energije kroz polaritete, preko ogromnih pulsara i kvazara u kosmosu, do našeg disanja i otkucaja srca. I to pokazuje koliko su nam bliski principi božanske svesti koja omogućava ceo kosmos. Jedan isti princip pokreće sve što pulsira i vibrira, rad našeg srca i naše disanje. Sve je to jedna ista vibracija, isto kretanje božanske svesti u samoj sebi.

Zato što su vreme i prostor iluzorni u stvarnosti, ono najviše, božanski ishod, ne događa se „na početku stvaranja sveta“ niti će se rešavati „na kraju sveta“ - već se uvek ogleda u najmanjem, kao izvor života i radost življenja i spoznaje.

Unutarnja čula

Percepcija kakvu je mi znamo u našem fizičkom telu, nije prva nastala u prirodi, niti je najveća koja postoji. Pre naše čulne i razumske percepcije postoje na višim dimenzijama prirode njihovi prototipovi. Oni se u *sāṅkhyi* nazivaju *tanmâtrâma*. To su suptilna polja koja deluju kao obrasci po kojima će se oblikovati svi procesi u prirodi. U novijoj nauci ona su otkrivena kao „morfo-genetska polja“, suptilna polja po kojima se oblikuje sve u prirodi, jer u samim prirodnim procesima, atomima i molekulima i u DNK, nema obrazaca i planova po kojima će se ćelije oblikovati, u kakav organ i oblik. Bića se oblikuju prema nekom nevidljivom polju uticaja. Postoji i povratno dejstvo, kada već stvoreni oblik ili obrazac ponašanja stvara morfo-genetsko polje koje dalje umnožava oblike i obrasce ponašanja. Ove procese je biolog Rupert Šeldrejk (Sheldrake) nazvao „morfička rezonanca“. Ali njihovo delovanje je mnogo šire od onoga koji nauka, ovakva kakva je danas, može da otkrije. Nju je otkrila davno nauka *sāṅkhye* i ona kaže da ta najfinija polja u prirodi, *tanmâtre*, služe ne samo za oblikovanje svega ostalog, već i kao prototipovi naših čulnih organa, našeg opažanja. To su naša unutarnja čula koja nas povezuju sa višim dimenzijama prirode, sa objektivnom prirodom. Da imamo samo fizička čula, opazili bismo samo fizički svet, ali naše opažanje je mnogo šire od materijalnog sveta, mi imamo ista čula i u svetu snova, u nefizičkom svetu, u astralu, i tamo vidimo, dodirujemo, čujemo i kušamo kao i ovde u fizičkom telu, čak mnogo jasnije. Zato u shemi kategorija prirode u istoj ravni stoje *tanmâtre* i čulni organi fizičkog tela.¹⁰

Tanmâtre su samo prototipovi frekvencija koji proizlaze iz etra. Različite frekvencije etra prirodno stvaraju različita polja uticaja. To je sve. To je apstraktni svet ideja iz kojeg nastaje sve ostalo. Eter ili akaša je najfinije područje objektivne neorganske prirode. Eter je kvantno polje ili Matriks iz koga vibracijama nastaju svi ostali oblici postojanja, svi elementi i cela priroda.

Prema učenju *sāṅkhye* to oblikovanje se progresivno odvija na sledeći način:

- prototipsko počelo zvuka proizvodi element etra (akaša);
- *tanmâtrâ* dodira i zvuka zajedno proizvode element vazduha (koji zato ima ova dva svojstva);
- *tanmâtrâ* dodira i zvuka sa bojom proizvode element vatre (koja ima ova tri svojstva);
- kada se njima pridruži okus, nastaje element vode (koji za čulno iskustvo ima ova četiri svojstva);
- kada se svim tim početlima pridruži miris, nastaje zemlja, koja je zbir svih ostalih počela i elemenata (ona ima zvuk, boju, dodir, okus i miris).

Tu se simbolično kroz elemente zapravo opisuje progresivno usložnjavanje frekvencija koje se iz prvobitnog izvora, božanskog Apsoluta, jednostavno šire prema zakonitostima zlatnog preseka.

Zemlja je završni proizvod svih viših dimenzija i uticaja, pa se otuda na njoj manifestuje sva realnost bivstvovanja. Zato fizička realnost poseduje najvišu ontološku ili spoznajnu vrednost. Zato se duše inkarniraju u fizičkoj realnosti, tu se dovršava stvaranje, odnosno

¹⁰ O unutarnjim čulima, ali i o mnogim drugim istinama objektivne realnosti, najbolje se može saznati iz dela Džejn Roberts: *Setov materijal* (*The Seth Material* - Beograd: Beletra, 1990); kao i u ostalim delima: *Seth govori - vječne vrijednosti duše* (Jane Roberts: *Seth speaks - Eternal Validity of the Soul*; Zagreb: Teledisk, 2014.); *Priroda lične stvarnosti* (*The Nature of Personal reality* - Beograd: Beletra, 1990); *Priroda psihe - Njen ljudski izraz* (*The Nature of the Psyche - In Human Expression* - Beograd: Beletra, 1989) i *Avanture u svesti* (*Adventures in Consciousness*).

aktuelizuju sve dimenzije postojanja i ljudske duše samim svojim otelovljenjem sprovode tu aktuelizaciju.

U svom najvišem ili najsuptilnijem stanju, etru, priroda ima svojstva besprostornog i bezvremenog holografskog jedinstva. Tu je ona kvantno Polje kao čist izvor i potencijal svih mogućnosti. Priroda njenih elektromagnetnih frekvencija je skalarna i stacionarna, ne-hercijanska, jer u njoj vlada jedinstvo svih suprotnosti. Skalarni talasi nastaju uzajamnim delovanjem dva koherentna elektromagnetna talasa iste frekvencije i suprotne faze. Pri tome, rezultatno energetska polje nastalo prožimanjem suprotnih elektromagnetnih polja, nije njihovo potpuno poništavanje, nego transformacija energije u oblast vakuma, u stanje potencijala i stvaranje tzv. skalarnog polja. Takvo skalarno polje je u osnovi sveg života, ono je izvor sve energije ili *prane*. Danas se ono otkriva u eksperimentalnoj fizici i, zbog zabrane pojma eter, daju mu se razna imena: energija vakuuma ili nulte tačke, tamna materija, kvantno Polje, matriks... ***Progresivnom kondenzacijom prototipskih počela ne-hercijanska skalarna frekvencija akaše sve više postaje hercijanska, frekvencije kretanja energije sve više postaju transverzalne sve dok ne dobiju mehaničko, vektorsko, trodimenziono kretanje u elementu zemlje.***

Tehnički govoreći, neispoljena ili bazična priroda, kao etar ili akaša, zasniva se na stacionarnim ili ne-hercijanskim talasima, koji su brži od svetlosti, a ispoljena priroda koju opažamo kao mnoštvo objekata i pojava, na vektorskim, hercijanskim talasima i oni su sporiji od svetlosti.¹¹ Priroda ne-hercijanskih elektromagnetskih talasa je stacionarna, volumetrijska, nalik sferi koja diše, vibrira. Po tome se razlikuje od transverzalno vektorske forme klasičnih elektromagnetskih talasa koji su svi sporiji od brzine svetlosti. Zato su na tom sfernom ne-hercijanskom principu zasnovana sva nebeska tela, zvezde i planete, i svi oni, planete i zvezde rastu i šire se, na tom principu se zasnivaju i sva torziona kretanja energije u prirodi, od individualnih živih bića do galaksija. Zato je sav kosmos u osnovi elektromagnetska pojava, zvezde su iskre nastale od posledica elektrostatičkog pražnjenja izražene u velikim razmerama, one svoju energiju dobijaju od prostora, a i sama gravitacija je elektrostatički fenomen u većim razmerama. Zvezde nisu termonuklearne furune niti se gravitacija zasniva na masi. Naša planeta se stalno širi i raste, kao i sve druge, dokaz za to je podudarnost svih obala kontinenata kad se cela Zemlja virtuelno smanji, kao i činjenica da je dno okeana i mora znatno mlađe od kopna.

Granica između hercijanskih i ne-hercijanskih vibracija „božije čestice“ jeste brzina svetlosti. To je granica neispoljenog i ispoljenog stanja kvantnog polja. Svo hercijansko kretanje se zbiva ispod granice svetlosti i zato nam je fizičkim čulima opažajno. To je sav trodimenzioni svet u prostoru i vremenu. Svo ne-hercijansko kretanje je iznad brzine svetlosti i ono je fizičkim čulima nedostupno, ali su zato njegove manifestacije dostupne unutaršnjim čulima, pre svega njegova bezvremena sveprisutnost svih mogućnosti. Na taj način možemo da ga budemo svesni razvijajući unutarnja čula putem meditacije i astralne projekcije. Što više razvijamo takva

¹¹ Nikola Tesla je, pre više od jednog veka, otkrio i u svojim eksperimentima koristio jednu novu vrstu elektromagnetnih talasa koje je nazvao ne-hercijanskim ili stacionarnim. To je učinio da bi naglasio njihovu različitost od klasičnih, tzv. hercijanskih elektromagnetnih talasa. On je za vreme jedne oluje primetio fenomen loptaste munje. Tada je shvatio da se električna energija ne kreće samo vektorski već i sferno, stacionarno, postaje lopta. Ubrzo je razumeo da, ako je sve energija, onda je takvo ne-hercijansko kretanje fundamentalnije od vektorskog i hercijanskog, zato su sva nebeska tela sferna, i da takva svojstva ima fizika etra. Problem je nastao u tome što postojeća nauka ne priznaje nijednu drugu vrstu elektromagnetnih talasa osim onih čije je postojanje 1888. god. dokazao H.R. Hertz. Cela priroda je energija, a energija se izražava kroz elektromagnetske talase različitog spektra. Prirodu tih zračenja ustanovio je Maksvel (J.C.Maxwell) u svojim složenim jednačinama koje su obuhvatale i hercijanske i ne-hercijanske talase, ispoljenu i neispoljenu prirodu, tj eter. Međutim, tadašnji vladari nisu dozvolili da se istina o celoj prirodi objavi i zato su preko jevrejskih matematičara Hevisajda (Oliver Heaviside) i Hendrika Lorenca promenili originalne Maksvelove jednačine odmah nakon njegove smrti, koje su opisivale prirodu svih elektromagnetskih pojava, tako što su iz njih izbacili njihov skalarni deo (longitudinalnih elektrodinamičkih talasa), a ostavili samo vektorski. Navodno da bi inženjerima bilo lakše da sa njima rade. Ovakve skraćene, lažirane i osakaćene Maksvelove jednačine se i danas uče na svim univerzitetima u celom svetu. Na taj način je od ljudi sakrivena prava priroda elektromagnetskih pojava, i fizičke stvarnosti kao takve, skriven je eter kao izvor sveprisutne i besplatne energije, i nametnuto energetska i finansijska ropstvo ljudima. U suštini skrivena je uloga etra ili akaše, jedinstvenog ne-hercijanskog polja koje bezvremeno povezuje sve pojave, koje je izvor sve energije (danas se o njoj govori kao o energiji vakuuma, nulte tačke ili tamne materije jer je naučnicima zabranjeno korišćenje pojma etra). Značaj etra ili akaše otkrio je Nikola Tesla i na njemu stvorio svoje najvažnije izume koji se još uvek ne koriste.

opažanja i dostupnost unutarnjih čula sa fizičkim čulima, njihovu povezanost, to više aktuelizujemo bezvremenu i sveprisutnu svest u svim tim aspektima postojanja (organskog i neorganskog) i povezujemo ih u izvorno jedinstvo, u svest o sebi (*aham-kâra*) a odatle u neuslovljenu objektivnu svest o božanskom prisustvu (*mahat-buddhi*). Što više aktuelizujemo bezvremenu i sveprisutnu ne-hercijansku svest unutar prostorno-vremenskog hercijanskog zbivanja, utoliko više možemo da delamo menjajući stvarnost i nadilazeći ograničenja prostora i vremena unutar hercijanskog kretanja. Zapravo, svaka kreativnost i promena se sastoji u tome da iz ne-hercijanske svesti delamo na hercijansku stvarnost. Ne-hercijanska stvarnost je primarna, to je stvarnost samog božanskog Apsoluta i njegove „božje čestice“ koja vibrira beskrajno brzo, daleko brže od brzine svetlosti, stvarajući tako privid mnoštva objekata.

Kada postanemo svesni takve prave prirode u njenom izvornom stanju, etru, sa svim stacionarnim ne-hercijanskim svojstvima, i naše stanje svesti odgovaraće takvom stanju. Ne može svest koja spoznaje stvarnost da bude drugačija od stvarnosti. Isto se s istim slaže. Zato svest samospoznaje, najviše budnosti ili prosvetljenja (*mahat-buddhi*) ima iste odlike stacionarnosti i bezvremenosti, potpunosti u samoj sebi, kao sfera, kao što je ima akaša. Može se reći da je najviša svesnost ili budnost ne-hercijanska kao i kvantno polje. Čovekova niža svest, koja je ograničena umom i egom, identifikovana sa fizičkim telom, ima hercijanska svojstva koja odgovaraju trodimenzionalnosti. Kada čovek u meditaciji ostvari čistu transcendentalnu svest, on je onda u istoj ravni sa univerzalnim kvantnim poljem svih mogućnosti, sa etrom ili akašom, i njegove kreativne mogućnosti tada postaju neograničene, nestaju stari mentalni obrasci koji su ga ograničavali i svi novi postaju mogući. On to može zato što je mikrokosmos. Da sav kosmos nije sabran u njemu, ne bi to mogao, njegovo Sopstvo ne bi bilo ogledalo univerzalnog kvantnog polja iz koga proističe cela egzistencija, niti bi njegova svest mogla da utiče na kvantno polje. On to može zato što je svest kvantnog polja svest njegovog Sopstva. Koliko je čovek sopstven i celovit u svojoj suštini, toliko može pozitivno i kreativno da utiče na prirodu i na događaje.

Dimenzije prirode

Od najstarijih dana u ezoteričnoj tradiciji dimenzije prirode predstavljale su se elementima: zemlja, voda, vatra, vazduh i etar. Ti elementi su izabrani zbog svojih osobina koje odražavaju principe datih dimenzija. U suštini oni predstavljaju različite stepene gustoće vibracija jedne iste energije koja izvire iz etra, kvantnog polja, odnosno „božje čestice“ – odnosno božanskog Apsoluta.

Neorgansko područje sadrži prototipove (*tanmâtrâ*) za formiranje organskog (*indriyâni*) kao i sve dimenzije (*maha-bhûtâni*). Stoga neorgansko stoji kao unutarnji i za fizička čula nevidljivi princip po kome se obrazuje organsko kao „spoljni“, čulno vidljivi fizički svet. Kako je potpuno oličenje organskog sveta čovek, *tanmâtre* i *maha-bhûtâni* su **njegove unutarnje dimenzije** koje mu daju sav duševni život, sve snove, mitove i arhetipove. Zbog ove analogije drevna baština je videla kosmos u ljudskom obliku, a ljudski oblik kao mikrokosmos, ili kosmos u malom.

Prema Buddhinim rečima „u ovom ograničenom telu, ne većem od rukohvata, sadržan je svet, pojava sveta, ishod sveta i put koji vodi ishodu sveta“ (*Anguttara-nikayo*, 4,45).

Akaša je nematerijalni i nesvodljivi princip protežnosti svih mogućih dešavanja. Prema elementima, različite dimenzije svesti se dele na sledeći način: Čisto prisustvo i budnost pripadaju elementu *akaša*. Element vazduha označava inspiraciju idejama, svesnost koja je oblikovana i koja oblikuje ideje. Element vatre je područje mentalne aktivnosti, razmene ideja i pripremanja energije za njihovo ostvarenje. Voda simboliše područje gde se određena ideja izabira i emocionalnim uživljavanjem održava u stalnom obliku za usmerenje energije, koja se na kraju realizuje na planu zemlje ili fizičkog iskustva.

Organski svet proizlazi iz neorganskog i između njih nema jasnih granica, tako je i najviše oličenje organskog sveta, čovek, oblikovan od strane neorganskog, jer kosmos oblikuje svesnog

subjekta i njegovu svest o sebi, odnosno o kosmosu.¹² To se oblikovanje odvija u skladu sa dimenzijama prirode (*maha-bhūtāni*) koje proizvode *tanmātre*. One svaka na svoj način oblikuju po jedan aspekt bića čovekovog. **Čovek je mikrokosmos. Zato što ima više dimenzija u prirodi, i čovek analogno tome ima više tela koja tim dimenzijama odgovaraju.**

Elementi odražavaju sva tela koja čovek ima, a to su: fizičko telo koje odražava element zemlje; emocionalno telo koje odražava element vode; telo volje izraženo elementom vatre; mentalno telo elementom vazduha; uvek i u svemu ostalom prisutnu samosvest koju odražava element etra.

Zato čovek može da se fizički kreće (zemlja), da oseća svoje kretanje (voda), da bude ispunjen žarom volje i strasti za kretanjem i delanjem (vatra), da misli kuda ide i šta radi (vazduh) i da bude vazda budan i svestan svega toga u sebi (*akaša*).

Priroda je hologram u kome svaki deo odražava celinu. U prirodi su na delu sve njene dimenzije, a žižno mesto njihovog prelamanja je čovekovo postojanje. Priroda nije ništa drugo do odnos božanskog Apsoluta prema samome sebi, svome bivstvu. Taj odnos se upotpunjuje ili prosvetljuje u čovekovom Sopstvu, suštini ili duši. Samo u svojim partikularnim aspektima ona biva kao nešto drugo (sve osim čoveka) i otuda je sve drugo osim čovekove Sopstvenosti polovično i nepotpuno. Čovek u svom postojanju može spoznati sve dimenzije prirode jer su one sve zajedno njega i stvorile. Ne mora ih tražiti spolja niti „promenama stanja svesti” jer je njihovo prisustvo uslov i za njega samoga i svih mogućih stanja svesti. Ništa nije izvan njega i duhovna zrelost se ogleda u prepoznavanju svih sposobnosti koje su u njemu. Čovek samo treba da bude onaj koji jeste, a ne da postane nešto drugo, prema nekom idealu. Zato je to i najteže, a imitacija ideala je oduvek bila lakša zamena. Stvarnost u kojoj sve postoji jedini je ideal koji mu je potreban, a koji nikada nije bio opšte prihvaćen zbog nedostatka odgovornosti za nju.

Suština svih obmana kojima se čovek porobljava je u tome da bude nesvestan činjenice da su sve dimenzije prirode u njemu a ne izvan njega, da je u njemu mera svega spoljašnjeg, da se zato u njemu sve rešava, a ne izvan njega.

Projekcija smisla postojanja izvan sebe osnovni je uzrok sve patnje čovekove, a u nalaženju ishoda postojanja u sebi sadržan je sav proces čovekove evolucije i saznanja.

Svako biće u prirodi mora proći kroz ceo spektar njenih stanja. To što opažamo neku pojavu ili predmet, znači da smo samo locirali u trodimenzionom prostorvremenu jedan detalj iz opšteg preobražaja. Kamen (mineral) će postati biljka, a jednoga dana će kroz čoveka postati misao. Iako sa stanovišta fizičkog tela (*indriyāni*) i njegovog razuma (*manas*) izgleda kao da se ovaj proces odvija linearnim zakonom uzročnosti tokom vremena, čineći tako horizont ispoljenog sveta, stvarnost sveg zbivanja prirode je simultana i vreme je relativno; ovaj proces se odmah sažima i ostvaruje kroz prisustvo svesnog subjekta. Kada on opazi kamen, kamen je u njemu već postao misao. I to je ono što se stalno događa u čoveku i kroz čoveka: transformacija božanske svesti kroz sve dimenzije prirode; osmišljavanje svih mogućnosti svesti u svim dimenzijama. Kompletna transformacija iskustva postojanja u svim dimenzijama, i osmišljavanje njihovog smisla smeštena je na jednom mestu: u telu čovekovom. Zato je po predanju čovek stvoren na kraju stvaranja, kao najsavršenije delo, po liku svoga tvorca.

Čovekovo biće je mašina koja objedinjuje rad svih dimenzija prirode. U najvišoj dimenziji događa se informaciono usmeravanje i oblikovanje energije koja će u nižim dimenzijama postati neki fizički oblik ili zbivanje. U čoveku se informacija o zbivanju (misao) spaja sa oblikom tog istog zbivanja. Tako se u čoveku osmišljava zbivanje.

¹² O tome govori kosmološka teorija Jačeg antropičkog principa (Strong Anthropic Principle ili SAP) po kojoj vidljive osobine svemira, ovakve kakve su u svemu, nisu proizvod slučajnosti ili prirodne selekcije između više mogućnosti, već su posledica sasvim određene svrhe: stvaranje uslova za nastanak svesnog subjekta. Taj princip kaže: „Vasiona mora imati takva svojstva koja dozvoljavaju razvoj života u nekom stadijumu njenog postojanja.” Iz ovoga se dalje izvodi da je vasiona stvorena sa ciljem nastanka i opstanka posmatrača, i ti posmatrači su nužni za postojanje vasiona. Iz ovoga se može razumeti mnogo o kosmosu, zašto je tako veliki, zašto je sve u njemu živo i svesno na svoj način. Kosmos je beskrajno veliki za jednog svesnog subjekta zato jer kosmos svakog trenutka stvara svesne subjekte kojih ima mnoštvo, kada se svesni subjekt pomeri hiljadu kilometara napred, on tada nije hiljadu kilometara bliži kraju kosmosa, on sa sobom uvek nosi kosmos koji ga oblikuje. Kosmos je pun života jer je i njegov subjekt živ i kao takav ga odražava. Da svest nije u osnovi kosmosa, ne bi bilo ni svesnih subjekata.

Paralelne stvarnosti dimenzija prirode

Da li ste se nekada zapitali kako i zašto uopšte postoje misli, sposobnost osmišljavanja, pamćenje prošlosti i uvid u budućnost, mogućnost preispitivanja različitih mogućnosti, zašto postoje snovi i fantazije? Većina ljudi nije nikada, već spontano koriste misli na sve načine, sanjaju i fantaziraju ne pitajući se kako je to uopšte moguće.

Misli, snovi i fantazije su mogući zato što je stvarnost višedimenzionalna, a **višedimenzionalnost udružena sa trenutačnošću stvaranja** praktično znači da stvarnost nije nikada jedna, već se sastoji iz svih mogućnosti, i da su sve mogućnosti stvarnosti paralelne, odnosno istovremene i nisu odvojene, prožimaju se i tako stvaraju svet u kome živimo. Ako su sve mogućnosti stvarnosti simultane i prožimaju se, to znači da se svet sastoji iz svih mogućih stvarnosti koje postoje paralelno. Zbog trenutačnosti i nepostojanja vremena kao ni objektivnog kretanja, ne kreće se jedna stvarnost i ne pretvara se u drugu, nego sve moguće stvarnosti već simultano postoje. Naše Ja sebi daje privid kretanja koje projektuje na stvarnost. Kreće se naše Ja, naš um, a ne svet. Samo je naš um (*manas*) taj činilac (*aham-kâra*) koji bira i time aktuelizuje jednu po jednu stvarnost za svest (*mahat-buddhi*). Um zapravo samo vezuje svest za jednu od mogućih stvarnosti, i ta stvarnost onda za tog svesnog subjekta postaje jedina stvarnost koje je svestan. Zato je stvarnost za svakog čoveka subjektivno iskustvo, i dok traje pruža mu privid da je ona jedina moguća. I taj privid je toliko jak da ne uviđamo da i pored toga što se sve to stalno smenjuje, mi uvek verujemo samo postojećoj stvarnosti, patimo kada neku izgubimo ili što neku nemamo – iako su one sve paralelno prisutne. Čovek je stoga samo svesni subjekat objektivnog postojanja koji aktuelizuje sve mogućnosti postojanja na individualan način.

Kada učinimo nešto to ima svoje posledice, duže ili kraće, koje na okolinu utiču manje ili više. Ali pre nego što smo to učinili, mi smo razmišljali o tome, osmišljavali smo sve mogućnosti tog dela, kako da ga učinimo, zamišljali smo više varijanti dok nismo izabrali jednu. Možda sve to nismo studiozno analizirali kao što naučnici čine u svom radu, već nam je samo u fantaziji spontano došla ideja ili slika, namera da nešto učinimo, i za nekoliko sekundi preispitivanja to smo učinili, a nekad sve to prođe tako brzo da nam izgleda kao da smo to učinili odmah. Tako deluju više dimenzije u nama na procese našeg zbivanja; sva imaginacija i osmišljavanje mogući su samo zato što postoje više dimenzije prirode unutar nas i što su one jednovremene.

Trenutačnost svih dimenzija stvara paralelne stvarnosti. Paralelne stvarnosti i trenutačnost postojanja su uzajamni. Njihova uzajamnost omogućava energiji i svesti da budu sveprisutne.

Kada znamo da je priroda na ovaj način višedimenzionalna, i kada toj višedimenzionalnosti pridružimo trenutačnost i nesupstancijalnost sveg zbivanja, onda će nam postati jasnije da sve to može da se izražava samo kao spoj svih mogućih stvarnosti u jednu celinu, u jednu stvarnost koja se sastoji od svih mogućih paralelnih stvarnosti.

Svaka misao ili ideja kao mogućnost nekog delovanja odraz je jedne moguće stvarnosti, svaka zamisao ili fantazija takođe su odraz drugih paralelnih stvarnosti koje se nisu aktuelizovale u našem vremenu i prostoru, već samo odražavaju drugu paralelnu stvarnost, one su nam dostupne kroz više dimenzije u nama, preko viših dimenzija u nama mi smo povezani sa svim drugim mogućnostima svih zbivanja. Te mogućnosti koje se nisu aktuelizovale u nama se javljaju kao misli ili fantazije. Kada mislimo na jedan način, onda koristimo stvarnost koju odražava taj način mišljenja; kada mislimo na drugi način onda odražavamo tu drugu paralelnu stvarnost; kada učinimo jedno delo onda ono proizvodi jednu stvarnost, odnosno seriju svojih posledica; kada umesto toga učinimo nešto drugo, onda smo skrenuli u drugu stvarnost, aktuelizujemo druge mogućnosti. Slično je i sa snovima, u njima odlazimo u više dimenzije prirode i proživljavamo sve druge mogućnosti iz našeg iskustva postojanja. To je moguće zato što tada iskušavamo sve druge paralelne stvarnosti tih viših dimenzija. Jedina razlika u vezi snova je što tada možemo imati kontakt sa svojim paralelnim inkarnacijama i svešću duše, kao i sa drugim dušama, mnogo jasnije nego ovde na javi.

Koliko energije i doslednosti ulažemo u jednu ideju ili ubeđenje, toliko se više uživljavamo u stvarnost koju one predstavljaju, toliko aktuelizujemo tu stvarnost. Kako sve

stvarnosti postoje paralelno, one nisu odvojene, dok boravimo u jednoj i radimo na njenoj aktuelizaciji možemo i dalje imati kontakt sa drugim stvarnostima i njihovim predstavnicima. Možemo se vraćati na stare i kombinovati više njih. Sve je dozvoljeno i slobodno kada su stvarnosti u pitanju. Ta sloboda je i blagoslov i prokletstvo. Blagoslov je kada je koristimo svesno, tada smo doslovno kreatori stvarnosti u kojoj živimo, a prokletstvo kada taj prirodni mehanizam postojanja pokrećemo i koristimo nesvesno. Tada nam uvek izgleda kao da nas neka viša sila uslovljava i tlači.

Jedino moguće kretanje jeste stalno kretanje kroz paralelne stvarnosti

Sve mogućnosti naših misli i dela odražavaju se u promeni paralelnih stvarnosti. Menjajući misli, mi samo prelazimo iz jedne moguće stvarnosti u drugu; preispitivanjem različitih mogućnosti, mi preispitujemo različite moguće stvarnosti; menjajući naša dela, mi prelazimo u drugu stvarnost koja odgovara našim delima, frekvenciji naših misli.

Kada odlučimo da nešto promenimo u svom radu i delovanju, i to donese rezultat u fizičkoj promeni našeg okruženja i uslova života, mi tada nismo sebe promenili niti smo promenili druge ili svet oko sebe, mi smo zapravo time **samo ušli u drugu paralelnu stvarnost** koja odgovara našem novom načinu mišljenja, rada i delovanja. Ljudi i okolnosti koji su pripadali starom načinu našeg postojanja su nestali iz našeg života na razne načine, neke od njih možemo i dalje da vidimo ali to su samo njihove stare verzije koje više nemaju uticaja na nas i naš život. Paralelne stvarnosti se međusobno mešaju i prožimaju, nisu ničim odeljene osim našom svešću, odnosno usmerenjem svesti, ubeđenjima. To znači da neki elementi stare stvarnosti mogu da budu prisutni i u novoj, ali će se priroda njihovog delovanja promeniti kao i naš odnos prema njima. Promena naše stvarnosti, ako je dovoljno snažna, može da menja i stvarnost okoline, drugih ljudi. Postoji i kolektivni učinak oblikovanja stvarnosti.

Koja će stvarnost biti aktuelna zavisi samo od svesti i njenog usmerenja, bazičnih verovanja i ubeđenja. Ni od čega drugoga. U suštini ne postoji ništa spolja što bi odlučivalo o tome. Ali spoljašnji uticaji ipak nameću čoveku stvarnost u onoj meri u kojoj on sam ne odlučuje svojom svešću o njoj. Koliko je čovek subjektivan, toliko mu je svest identifikovana sa određenom stvarnošću. On joj nesvesno daje snagu i ona na taj način dominira njegovim životom kao sila koja se ne može promeniti.

Čovek je svesni subjekt objektivne stvarnosti, on samom svojom svešću od svih mogućnosti neke aktuelne stvarnosti (ne apsolutno svih mogućnosti svih stvarnosti odjednom) aktuelizuje stvarnost koja se trenutno ispoljava u njegovom okruženju. To se pokazuje kao stvarnost u kojoj taj čovek postoji. Činjenica da ona može da se menja dokazuje da je ona relativna, višestruka, i da čovekova svest ima odlučujuću ulogu u toj promeni, kao što mnogi uspešni ljudi svedoče o tome.

Čovekova duša je ispoljavanje božanske svesti i zato samo svest koju čovek ima od svoje duše odlučuje o prirodi stvarnosti. Mi sebe zapravo nikada ne možemo da promenimo jer naša suština je odraz božanske suštine ili samog Apsoluta koji je nepromenljiv, jer je transcendentan. Mi jedino možemo da menjamo sve moguće stvarnosti, a one su neograničene kao što je i sam božanski Apsolut neograničen ali i sveprisutan.

Problem promene postoji samo na nivou uma ili ega koji je identifikovan sa fizičkim telom, samo sa jednom stvarnošću, pa otuda, ako mu se stvarnost u kojoj se trenutno nalazi ne dopada, čovek identifikovan sa umom misli da treba sebe da menja ili da menja okolinu. Jedino što treba i što uopšte može da menja jesu bazična uverenja koja aktuelizuju postojeću stvarnost i da aktuelizuje drugu stvarnost. Ako u tome bude istrajan i potpun, naći će se u drugoj stvarnosti. Treba samo da se premesti u drugu stvarnost a ne da menja bilo šta, jer u osnovi postojanja sve već postoji, nekada ne nastaje ništa novo.

Ovde treba razumeti da postoji subordinacija uticaja svesti na aktuelizaciju određene stvarnosti. Svest se pri inkarnaciji u telo deli, mnogo veći deo svesti duše ostaje neinkarniran, neotelovljen; manji deo ostaje povezan sa fizičkim telom i otelovljenim umom ali ostaje u višem mentalnom telu; tek se najmanji deo svesti duše otelovljuje kao um identifikovan sa telom ili ego.

Taj fizički um doživljava kontakt sa višom neotelovljenom svešću duše kao svoj viši um, kroz intuiciju i inspiraciju. Odatle dobija sve savete i pomoć jer sam ne može da vidi ništa više od onoga što mu telesna čula omogućavaju da opazi, a to je jako malo, manje nego kod životinja. Moć delovanja tog fizičkog uma na stvarnost je najmanja. Daleko veću moć ima svest duše čovekove koja je ostala na višim dimenzijama i deluje kao više Ja ili nadsvest. Stvarnost u kojoj će se odigrati neka inkarnacija odlučena je i isplanirana na nivou duše pre rođenja tela i inkarnacije njene svesti. Ona se može promeniti za života samo u onoj meri u kojoj svest duše može da deluje kroz telo i fizički um. Um sam za sebe, kada je subjektivan i odvojen od duše, ne može mnogo da menja stvarnost u kojoj živi, o kojoj je odlučeno na višem nivou; može samo manje detalje. On je takođe potčinjen uticajima tuđih delovanja na njegovu stvarnost, drugih jačih individua. Tu deluje zakon jačeg. Nivo svesti odlučuje o stepenu delovanja na stvarnost. Koliko je um otvoreniji za više uticaje svoje duše i božanske svesti, koliko je više probuđen i prosvetljen, toliko više spoznaje ovo o čemu ovde govorimo, da je sve trenutačno i višedimenzionalno, da svest njegove duše u suštini stvara okolnosti u kojima se nalazi, i koliko više koristi svest svoje duše toliko više može da deluje na stvarnost u kojoj se nalazi, odnosno na promenu stvarnosti.

Na isti način je svako kretanje i delovanje moguće, od fizičkog do mentalnog. ***Mi se nikad objektivno ne krećemo i ništa ne menjamo jer i nema šta da se menja, budući da ništa nije supstancijalno; samo trenutno prelazimo iz jedne paralelne stvarnosti u drugu.*** Trenutačnost, paralelne stvarnosti i bezvremenost su jedna ista stvar: takva je priroda božanskog Apsoluta koji je sve-što-jeste ovde i sada.

Paralelne stvarnosti postoje zato što postoji samo jedna „božja čestica“, zato što postoji samo jedan božanski Apsolut i zato što je on sve-što-jeste i izražava se kao sve što je moguće – i zato što ne postoji vreme, već samo ono-što-jeste. Drugačije rečeno, paralelne stvarnosti bezvremeno postoje zato što Bog ne gubi vreme na stvaranje, a još manje na sopstveno ostvarenje i aktuelizaciju svoje svesti o sebi; on je to već sve obavio od početka do kraja, trenutno. Zbog bezvremene suštine svega može se reći da se sve to dešava svakog trenutka u svemu. Upravo ta trenutačnost je priroda egzistencije. Sve ovo što se zbiva kao kosmos u vremenu i prostoru je samo njegova imaginacija u kojoj on razrađuje sve moguće detalje tog trenutnog ostvarenja. Ništa od toga ne postoji objektivno. Niti bi moglo da postoji objektivno. Ne postoje fizički zakoni koji bi podržali objektivno postojanje kosmosa.¹³

Zato što postoji samo božanski Apsolut kao jedina bezvremena stvarnost, i ništa nije moguće izvan njega, ni mi ne postojimo sami za sebe, mi smo sam Apsolut, njegova imaginacija i jedna individualna mogućnost njegovog izraza, i mi kao takvi postojimo u svim tim paralelnim stvarnostima – kao sve paralelne stvarnosti. Zato i možemo da se krećemo kroz njih. Mi smo samo mesto ukrštanja svih paralelnih stvarnosti, svih mogućnosti postojanja. Otuda se one samo u nama osmišljavaju i samo kroz nas dolaze do smisla.

Šta nam se onda dogodilo kada smo pali tako nisko da mislimo da smo samo jadne, male telesne individue okružene velikim i otuđenim kosmosom?

To će nam pokazati shema kategorija *sânkhya*, na njoj je mapa cele egzistencije nacrtana kao na školskoj tabli.

Postoji mali problem u samom umu koji koristimo, u razumu. On izvrće celu stvar naopako. On identifikuje i vezuje svest samo za jednu stvarnost. To je potrebno da bi svest detaljno iskusila mogućnosti svih stvarnosti, ali taj čin nužno ima i negativnu stranu, da skriva sve druge stvarnosti i samu prirodu svesti. Dodatni problem je taj što svaka stvarnost uzeta sama za sebe ima hologrfska svojstva po kojima sadrži i odražava sve druge, i zato kada se um uhvati samo za jednu stvarnost, ona razvija u subjektivnom umu snažno subjektivno uverenje da je ona apsolutna, sveobuhvatna, i da su sve druge stvarnosti nepostojeće ili pogrešne.

Ovde treba naglasiti: nije ništa objektivno izvrnuto naopako niti može da bude, već samo um ili razum (*manas*) naopako prikazuje stvarnost (svih kategorija prirode na shemi). Samo zbog

¹³ Ono što nam je ovde poznato kao „nauka“, jeste samo sistem kontrole uma kojim se ljudi drže u neznanju, uz minimalno dopuštanje napretka u saznanju.

posebnog delovanja uma mi imamo utisak da smo pojedinačne fizičke individue (*indriyâni*) odvojene od celine koja je sve; samo zbog takvog uma naše biće, koje je sama božanska celina, ono što mi jesmo, izgleda nam nepoznato i kao spoljašnji svet, kosmos, otuđen od nas; samo zbog uma postoji trodimenzionalni svet u prostoru i linearnom vremenu; samo zbog uma postoji čovekovo neznanje o stvarnosti. Ali pošto i um koristi svest koja je u osnovi božanska svest samog Apsoluta, iako u vrlo malom opsegu, takav um je i sredstvo za spoznaju stvarnosti – ali samo u uslovima najveće odvojenosti od božanskog Apsoluta, u fizičkom svetu kao prividu odvojenosti objekata u prostoru i linearnom vremenu.

Taj privid (ovaj svet u kome živimo) je zapravo scenografija postavljena za karmičku dramu ljudskih duša, koje su emanacije božanskog Apsoluta, to je pozorišna scena u kojoj će one da sprovedu završne procese iskustava svih mogućnosti svega-što-jeste, mogućnosti svih akcija i reakcija, svih dela koja otkrivaju i vode svest uma ka smislu postojanja. Koristeći božansku svest, iako u malom opsegu, um kreira nove tokove stvarnosti u svim mogućim varijantama koje se punom snagom osećaju i deluju kao nove paralelne stvarnosti i mogućnosti. Budući da ima mnogo emanacija božanske svesti, svesnih monada, duša koja se inkarniraju, ima i mnogo umova i njihovih tvorevina u ovom prividu fizičkog sveta. Zato postoji njihov zbirni ili kolektivni učinak. Samo zbog tog zbirnog ili kolektivnog učinka objekti fizičkog sveta postoje relativno trajno, oni postoje pre našeg rođenja i ostaće posle naše smrti. Trodimenzionalni fizički svet postoji samo zbog duša koje se inkarniraju u njemu, kao njihova projekcija i tvorevina. Hipnotičkom regresijom otkriveno je da duše same biraju inkarnaciju u kojoj će se roditi. Nisu bili hipnotisani dovoljno duboko da otkriju da su sve duše zajedno kreirale sam fizički univerzum da bi se u njemu inkarnirale. Prirodno je svojstvo fizičke realnosti da ima izvesnu inerciju i sporost, koja je kao takva potrebna da se dramska scena za karmička iskustva duša održi i bude upotrebljiva za iskustva kakva su im potrebna, a to je linearno vreme u prostoru. Karmička drama koja je dušama potrebna da bi je ovde iskusile ne može se odvijati u uslovima trenutne ili bezvremene manifestacije kakva postoji u najvišim dimenzijama prirode. Pozorišna scena mora da postoji za više predstava i za mnogo glumaca, mora da traje u prostoru i vremenu. Zato je stvorena ova planeta Zemlja kakva jeste. I ne samo ona. Stare duše, daleko naprednije od naših koje se ovde inkarniraju, kreativnom svešću dovele su i Mesec iz daleka i postavile ga da posluži kao protivteža sunčevom uticaju na psihi ljudi, stvorile su ceo sunčev sistem sa svim planetama da povećaju mogućnosti tela u koja će da se inkarniraju na Zemlji, njegovu psihodinamiku, temperament i karakter i time maksimalno obogate sadržaje karmičkih drama.¹⁴ Takvih mogućnosti za izražavanje i iskustvo svesti nema na drugim planetama na kojima se takođe inkarniraju. Zemlja je posebno bogata i važna po pitanju sazrevanja svesti i njenog povratka božanskom Apsolutu. Zato su inkarnacije na Zemlji posebno teške. Ona je elitna škola. Budite toga svesni uvek kada vam život presedne i biće vam lakše. Još lakše ako pročitate ovu knjižicu do kraja.

Um je na shemi predstavljen kao kategorija *manas*. Ona stoji na vrhu organskog područja, kao što mozak dominira nad telom, nad svim čulnim i delatnim organima. Sva živa bića se u organskom svetu dele po broju čulnih i delatnih organa koja poseduju. Samo čovekovo telo ima sve čulne i delatne organe, samo je ono kompletno za delovanje tako da može da koristi i razum (*manas*), a s njim i oruđa, odnosno tehniku, i da tako razvije svu materijalnu kulturu i civilizacijska dostignuća. Razum (*manas*) sprovodi i obrađuje sve informacije iz objektivnog neorganskog područja u subjektivno ili organsko područje. Drugim rečima, s njime upijamo sve frekvencije spoljnog sveta i pretvaramo ih u informacije koje se mogu koristiti u našem trodimenzionalnom organskom telu i svetu. Razum je neutralan, on omogućava sintezu i regulaciju informacija i frekvencija koje mozak kao radio aparat prima od šire celine. Kao takav je neophodan za funkcionisanje u trodimenzionalnoj fizičkoj stvarnosti. Razum služi da učvrsti svest u fizičkoj stvarnosti, i ni za šta drugo. Ko „izgubi razum“ ne može ovde da funkcioniše jer se kod njega pobrakuju sve dimenzije i paralelne stvarnosti. Samo sa dobro integrisanim razumom možemo uspešno da delamo u fizičkoj stvarnosti. Ego je svest ograničena na razum i fizičko telo.

¹⁴ Karl Gustav Jung je u razgovoru Migelu Seranu priznao da kad god nije mogao nekom pacijentu da postavi dijagnozu, on bi ga poslao kod astrologa da mu uradi natalnu kartu, i u njoj bi video sve što treba.

Kao takav on služi kao oklop i zaštita od mešanja drugih dimenzija i stvarnosti. On zapravo omogućava najsporije kretanje zbivanja, dovoljno sporo da sve može detaljno da se iskusi. I najdalje od stvarnosti, od božanskog Apsoluta. Egoički um je tačka najveće udaljenosti božanskog Apsoluta od svog izvora, najveće otuđenosti od sebe samoga. Ali to je i tačka njegove najveće kreativnosti, jer cela priroda postoji na principu iste projekcije božanske svesti od sebe same, kao nešto drugo. Božanska svest je uspela samu sebe da smanji i zaboravi u tolikoj meri da je postala čovek zatvoren u ego, koji misli da je samo fizičko telo, a da je ceo kosmos izvan njega i čak da mu je suprotstavljen. Zaista, za takvu čudesnu iluziju sposoban je samo božanski Apsolut. Samo je najveći sposoban za najveće. To je krajnji izraz njegove kreativnosti. Od te tačke nema se kud više, i zato od nje samo počinje povratak svesti ka božanskom Apsolutu.

Tu krajnju tačku, zatvorenost u iluzije tela i ega, ezoterične tradicije opisuju kao izvor sve patnje. Povratak svesti od te tačke ka božanskom ezoterične tradicije opisuju kao nadilaženje iluzije tela i ega i povratak duše božanskom izvoru, kao bogospoznaju ili prosvetljenje. Za povratak svesti iz te krajnje tačke dizajniran je čovek, to je čovekova jedina sudbina. Sve ostalo što na tom putu doživljava su nusproizvodi tog osvešćenja i buđenja, kao što su razvoj civilizacije, kulture, tehnologije i nauke... Zato je čovekovo biće mikrokosmos, holografsko oličenje kosmosa u malom. Čakre u čovekovom biću su psiho-energetski transformatori koji kreiraju fizičku realnost. Prve tri čakre se odnose na vezu energetske osnove prirode ili kvantnog Polja, gornje tri na mentalno stanje i prisustvo svesti. Između tri donje i tri gornje čakre nalazi se središnja srčana čakra koja ih objedinjuje.

U celoj toj drami um ili razum, tj. *manas*, ima posebnu ulogu. On je neutralan, a to znači da koliko omogućava percepciju spoljnog sveta, toliko je i iskrivljava. Isti je princip koji očitava informacije i koji ih iskrivljava. Um to radi na taj način što, po principu ogledala, za koje smo već rekli da odražava prirodu fizičke stvarnosti u odnosu na božansku svest o sebi, stvarnost prikazuje obrnuto: ono što mi jesmo u apsolutnom smislu, a mi smo sam božanski Apsolut, jer izvan njega ništa nije moguće pa ni mi, on sam je sve-što-jeste, um prikazuje kao nešto drugo od onoga što jeste; sve ono što je u nama i što smo mi sami, a to je sav kosmos, um prikazuje kao nešto spolja i što nismo mi sami. Samo zahvaljujući ovoj iluziji koju nam um daje mi vidimo nešto što postoji kao „spoljašnji svet“ i „kosmos“. (Zato su neki mislioci naslućivali da je svet samo misao, ali nisu umeli da osmisle zašto je tako.) Svako ko je ikada nadišao odnosno transcendirao um, bilo stabilno i trajno s razumevanjem, disciplinom meditacije, ili privremeno nekom drugom metodom ili spontano, doživeo je jedinstvo sa celinom, za njega je svet nestao u tom jedinstvu i on je bio Jedno sa Celinom, doživeo je ono što se u drevnim tekstovima (*Bhagavad Gita*) opisivalo kao „viđenje sebe u svemu i svega u sebi“.

Sledeći princip holograma da sve u kosmosu odražava sve drugo, da svaki delić sadrži i ogleda celinu, i um odražava božansku svest Apsoluta u malom pa tako ponavlja svest o sebi u malom. (To čini i sve drugo u prirodi, sve je na neki način svesno sebe, od DNK i ćelija do planeta, zvezda i galaksija. To ne znači da je sama priroda ili „materija“ svesna, već da je u osnovi svega svest koja oblikuje materiju, a ne obratno.) Postoji zapravo samo jedan um, božanskog Apsoluta. Naš um je samo njegova daleka i mala replika, kao što je njegova replika i sve ostalo u kosmosu. Zato naš um i može da ustanovljava sve ostalo u kosmosu. Na taj način um telu daje svest o sebi i ta kombinacija sačinjava ego. I to bi bilo korisno da on ne nastavlja s tim u nedogled bivajući zatvoren u sebe.

Nevolja je u tome što se svest koju um koristi i deli prema svojim potrebama ne zaustavlja samo na tome, već se celokupna ličnost čovekova pod uticajem takvog uma deli na fragmente i razne mogućnosti koje se smenjuju zavisno od okolnosti i spoljnih uticaja. Tako čovek dok je u telu i telesnom umu nije jedna ličnosti i nema samo jedno Ja, već mnoštvo. To mnoštvo Ja se neprimetno smenjuje (neprimetno često samo za čoveka, dok njegova okolina to mnogo bolje primećuje i mora da trpi), i ta smena proizvodi različita stanja svesti, različita raspoloženja i različite ličnosti u jednom čoveku. To čoveka čini nesposobnim i nedovoljno svesnim da bi se probudio u objektivnoj stvarnosti koja on sam zapravo uvek jeste.

Dodatna nevolja je u tome da je priroda svesti da iskušava sve što je moguće da iskusi, pa tako iskušava i ono što je negativno, i kako je priroda u svemu krajnje kreativna, tako smo i mi ovde prinuđeni da iskušavamo stvarnosti od kojih nam se ogadi život, ono što bi se nazvalo

„teška patnja“. Kreativnost se izražava i na negativan način, ne samo na pozitivan. Iako svaka patnja postoji samo za um identifikovan za telo i nigde više, ona je kao takva deo iskustva čovekovog postojanja. Čovek nikada nije žrtva, osim ako tu ulogu sam na odabere (na mnogo dubljem nivou od svesnog uma, pa se zato nikada ne bi složio da je sam izabrao takvu ulogu). Celina uvek podržava svako iskušavanje svesti jer je to obogaćuje, pa će čovek tako biti podržan od božanske celine i u iskušavanju negativnih iskustava. Priroda je polje ispoljavanja svega što može da se dogodi, ona svemu daje objektivnu realnost, a to uključuje i naše zablude i greške. I one su, kao i sve ostalo, ispoljene u potpunosti. Sve postoji zbog osvešćenja i sve nas osvešćava, na sve moguće načine, poželjne ili nepoželjne. Poželjne stvari nam pokazuju kako treba činiti, a nepoželjne kako ne treba. Samo ako ih sve prihvatimo kakve jesu, kao odrazi našeg iskustva, da se događaju samo zbog nas i našeg osvešćenja, onda će i najnegativnije iskustvo nestati. Sva loša iskustva se stalno ponavljaju u svim mogućim varijantama sve dok ih ne prepoznamo na ovaj način. Tek tada, kada ih prepoznamo kao ogledalo našeg osvešćenja, ona će prestati da se ponavljaju jer su ispunila svrhu. Mi idemo dalje u nova iskustva, u novu stvarnost, i neće imati kome više da se ponavljaju.

Do sada smo rekli da se božanska svest kao sve-što-jeste uvek ispoljava kao sve-što-je-moguće, da takvo ispoljavanje projektuje prirodu koja je višedimenzionalna i da sve njene mogućnosti postoje paralelno, kao paralelne stvarnosti. Rekli smo takođe da i mi postojimo na takav način zato što ništa nije niti može da bude odvojeno od božanskog Apsoluta, ništa nije izvan njega, stoga smo i mi to sve-što-jeste, ili bolje da kažemo da smo od svega toga sačinjeni. Zato i možemo sve to da iskušavamo. Rekli smo i da svaka moguća stvarnost sama dalje stvara svoju liniju mogućnosti, mogućnosti se razgranavaju u svim mogućim pravcima, jer svest koja se na taj način aktuelizuje jeste svest o svemu, o apsolutno svemu. Tu dolazimo do problematičnog dela za naš um i ego. To Sve podrazumeva i ono što vidimo kao „negativno“. U celini zapravo ne postoji ništa negativno jer to onda ne bi moglo da bude deo celine, tada celina ne bi bila ono što jeste. Ali mali otuđeni um/ego vezan za jedno telo i za pojedine stvarnosti ne vidi celinu, vidi samo delove koji su u njegovom vidiku i o kojima prosuđuje prema svom stanju i položaju, kao one koji se njemu sviđaju ili ne sviđaju. Ono što njemu izgleda kao „negativno“ jeste zapravo samo deo neke šire celine ili procesa koji ako se prihvati i ispravno razume pokazaće se kao pozitivno iskustvo za svest i njen povratak božanskom izvoru. Taj povratak opet nije nikakvo kretanje već samo buđenje od iluzije da postoji neko objektivno kretanje i neka objektivna stvarnost izvan nas. Ne postoji ništa izvan nas jer mi smo samo svesni subjekt božanske svesti koja sve omogućava, i sve što vidimo kao da je izvan nas jeste samo ogledalo koje odražava sva iskustva i mogućnosti božanske svesti koja mi jesmo.

Um je dizajniran za osvešćenje fizičkih iskustava, on ne može da zna šta će se ubuduće dogoditi i kako će se nešto dogoditi, može da zna samo šta se dogodilo, on ustanovljava i razume sve ono što se već dogodilo u fizičkom iskustvu i što se upravo događa, na osnovu stečenih iskustava. Um ne vidi unapred već samo unazad i ono što je postojeće. Celina uvek podržava sve u sebi, inače ne bi bila Celina, božanski Apsolut. Tako je i čovekov um, koji direktno koristi svest Celine, iako na individualan način, uvek podržan od strane Celine u svim svojim aktivnostima. On drugačije ne bi mogao da radi. Zbog same potrebe svesti da prođe sva individualna iskustva, um stvara individualne predstave i ubeđenja i uvek je podržan u tome. Zato svojim ubeđenjima čovek može da projektuje čitav svoj život, što najčešće i čini, ali više nesvesno nego svesno pa ne može sebi da prizna da je sam tvorac svoje sreće i nesreće. Dodatna teškoća je u tome što ima mnogo ljudi koji žive zajedno pa se mešaju i tuđi uticaji na svakog pojedinca.

Tako um, zbog same svoje prirode da individualizuje iskustvo svesti, stvara i iskustvo da je potpuno odvojen od Celine i da nije podržan, čak i da je ugrožen od strane Celine, iskustvo usamljenosti i patnje. Svest svega-što-jeste automatski podržava i takva negativna verovanja. Kako ima više svesnih subjekata i više umova, oni zajedno stvaraju kolektivno iskustvo otuđenosti i patnje, stvaraju kulturu i društvena uređenja koja donose otuđenost i patnju. Celina je neutralna i podržava sva iskustva, pa i takva. I to spada u sve-što-je-moguće sa kojim se izražava sve-što-jeste. Dokaz da smo uvek podržani od strane Celine je i taj da smo podržani i u svojim negativnim verovanjima i stvaranju negativnih iskustava. Da nismo uvek podržani, ne bismo mogli ni negativna stanja da imamo. Sve pripada Celini i zato Celina sve podržava. Samo

prisustvo svesti podrazumeva slobodu za apsolutno sva iskustva, pa i ona koja svesnom subjektu izgledaju kao negativna. Ni pozitivna ni negativna iskustva ne bi bila moguća da nemaju podršku Celine, jer ništa izvan Celine nije moguće. Zato u pogledu osvešćenja Celine pozitivna i negativna iskustva imaju jednaku vrednost, iako subjektivno posmatrana daju veoma različite učinke. Olakšavajuća okolnost je u tome što Celina podržava sva iskustva samo u onoj meri u kojoj ih verovanja uma stvaraju. Celina jednostavno sledi temeljna uverenja i rad uma, jer um koristi svest Celine. Zato sve što je negativno može i da se promeni u pozitivno samim osvešćenjem rada uma i promenom njegovih temeljnih uverenja. Temeljna uverenja su glavni stvaralac uslova u kojima živi svesni subjekat u fizičkom svetu. Ako može da stvori negativna, može i pozitivna uverenja i stanja. On u svemu što radi koristi svest božanske Celine, jer nema svoju svest, osim kroz privid svojih uverenja. Svako uverenje radi po principu da je samo ono stvarno a sve drugo pogrešno, jer drugačije se ne bi održalo, i drugačije ne bi bila moguća individualna iskustva svesti zbog kojih se ona ispoljava kao sve-što-je-moguće. Ta subjektivnost uverenja svesti je toliko jaka da čovek zapadne u nesvesno stanje kada naglo i neplanirano ispadne iz svojih uverenja. Na primer, um je toliko identifikovan sa stvarnošću samo svog fizičkog tela, da kada fizičko telo padne u san, ili mu se funkcionisanje naglo prekine (udarcom u glavu, drogama...), i um tada postaje nesvestan sebe. Samo kada nađi subjektivnu svesnost i iskusi sveprisutnu transcendentalnu svest božanskog u sebi, čovek može da menja svoja uverenja bez gubitka individualnih iskustava, može slobodno da menja iskustva bez gubitka svesti o sebi. Tako um postaje objektivno svestan i trajno budan. Postaje stvaralac okruženja u kome telo živi, ali na pozitivan i svestan način. Dokle god je nesvestan, odnosno subjektivno svestan, um stvara okruženja uslovljen spoljnim uticajima i slučajnostima. Samo sa aktuelizovanom svešću u sebi, o sebi, um postaje transparentan posrednik božanske svesti koja sve omogućava na nabolji mogući način. Božanska celina je uvek savršena. Samo subjektivna svesnost može da stvori privid da je nešto nesavršeno i pogrešno, a kako i svesni subjekt koristi božansku svest u svom radu, tu subjektivnu stvarnost on pretvara u stvarnost u kojoj živi. U tome je uvek podržan od božanske celine, i kada sebe prividno porobljava i kada sebe prividno oslobađa, sve dok ne spozna da je on sama ta božanska celina koja u svojoj slobodi doživljava sve što je individualno moguće doživeti.

Par primera višedimenzionalnih i paralelnih stvarnosti

Slučajevi delovanja pod hipnozom možda su najbolji primeri kako svest deluje kada nije ograničena svesnim umom, jednom ličnošću i identifikovana sa telom, već je nesvesno povezana sa Celinom koja sve omogućava - istovremeno.

Ako je subjektu hipnotičkom sugestijom naloženo da veruje da određena osoba nije više prisutna pred njim, da je otišla iako nije, nakon buđenja iz hipnoze ispitanik tu osobu ne bi fizički video iako bi ona bila prisutna pred njim. Ako bi ta osoba pomerila neki predmet, hipnotisani subjekt video bi samo predmet koji se kreće kroz vazduh, ne i osobu koja ga pokreće jer je njegovom umu data sugestija da ta osoba više nije prisutna. Takođe bi video i kroz tu osobu (na pr. koliko je tačno sati na časovniku) iako je ona fizički pred njim i zaklanja časovnik. Ovo nam pokazuje u kojoj meri nas um obmanjuje - u istoj meri u kojoj nam i omogućava opažanje. To takođe dokazuje da um ne samo što kontroliše opažanje nego i (kao *logos*) kreira fizičku realnost, da um ne koristi samo fizička čula za fizičko opažanje, već i unutarnja čula, *tanmâtre*, za šire opažanje, nezavisno od fizičkog sveta.

Slučajevi koji dokazuju paralelnu stvarnost su oni u kojima se ličnost deli na više ličnosti od kojih svaka živi u svojoj stvarnosti i identitetu, iako su u jednom istom fizičkom telu. Ako je jedna ličnost imala tumor, rak, kada pređe u drugu ličnost tumora neće biti, jer ta druga ličnost postoji u stvarnosti u kojoj ona nema tumor. Iako se radi o istom telu i prelasku iz jedne ličnosti u drugu u vrlo kratkom vremenu, nekoliko minuta. Takođe ako se pod hipnozom nekoj osobi načini povreda na koži, kada se osoba povraća iz hipnoze sa sugestijom da se neće sećati povrede, kao da joj se nije ni dogodila, svaki trag povrede će nestati istovremeno sa promenom stanja svesti iz hipnotisanog u normalno stanje.

Sve ovo dokazuje da je svest u osnovi sveg pojavnog sveta, da je ona pravi tvorac tela. Da nije tako, da je telo primarno a svest sekundarna pojava u telu, sve ovo ne bi bilo moguće, a sve je ovo eksperimentalno dokazano.

Takođe sve ovo dokazuje da istovremeno postoje sve moguće stvarnosti i da samo usmerenje svesti odlučuje koja će stvarnost biti aktuelna. Tako um ne stvara nikakvu novu stvarnost, već iz obilja svih mogućnosti aktuelizuje jednu po jednu. Zato što to radi sukcesivno, jednu po jednu, um stvara privid linearnog vremena u trodimenzionalnom prostoru. I linearno vreme u trodimenzionalnom prostoru postoji za nas samo dotle dok je naša svest identifikovana sa umom i telom.

Svest bira stvarnost

Sve do sada rečeno dovodi nas do jednostavnog uvida da svest bira stvarnost koja će biti aktuelna. Sve promene se uvek događaju kao promene stvarnosti, a ne kao promene samih stvari (koje nemaju supstancijalnost i stvarnost po sebi pa se zato i ne mogu menjati, nema šta da se menja), bili mi toga svesni ili ne, ali moć stvaranja ćemo imati mi a ne druge okolnosti i spoljni uticaji ako taj proces koristimo svesno. To je još jedna vrsta slobode koja nam je data: možemo da postojimo aktivno i svesno, i pasivno i nesvesno. To je moguće zato jer mi uvek postojimo, a uvek postojimo zato jer nismo različiti od samog postojanja. Naša nesvesnost i nemoć da delujemo na prirodu stvarnosti zapravo se i sastojala iz toga što smo pridavali iluziju supstancijalnosti i kontinuiteta stvarima i pojavama. Uvek smo se identifikovali sa stvarima i pojavama i pokušavali njih da promenimo. Naša identifikacija sa stvarima i pojavama zasnivala se pre svega na našoj identifikaciji sa supstancijalnošću i kontinuitetom sopstvenog bića, tela, uma i ega. To nam je bilo nekako najbliže još od detinjstva. Ta iluzija je izvrtala stvarnost naopako i sama od sebe je sputavala moć kreativnog delovanja na promeni stvarnosti. Sami smo sebe zatrpavali iluzornom materijalnošću; pridavali smo čvrstoću materijalnosti onome što u suštini nije materijalno, i pošto smo pri tome koristili istu svest koja slobodno sve stvara, tako smo sami davali čvrstinu stvarnosti koju smo želeli da promenimo. Pokušavali smo da promenimo same stvari, a ne stvarnost u kojoj one postoje; još manje sebe kao svesnog subjekta svake stvarnosti; oslanjali smo se na posledice, formirane oblike, a ne na svest koja sve oblikuje; oslanjali smo se na spoljašnje uticaje, a ne na sopstvenu svest koja utiče na sve.

Jedini uslov svesnog menjanja stvarnosti jeste pre svega razumevanje uloge i prirode same svesti, njene povezanosti sa energijom (kvantnim poljem koje sve omogućava, u kome su sve moguće stvarnosti), i na osnovu toga razumevanje prirode stvarnosti, da nije supstancijalna i da je u suštini talas energije vođen svesnom namerom kroz trenutačno oblikovanje. Samo spoznajom sopstvene svesti možemo da spoznamo prirodu delovanja svesti koja sve omogućava, jer radi se o istoj svesti. Kako se to praktično radi biće reči na kraju ove knjige, ali već je jasno da se radi o samospoznaji kroz disciplinu meditacije. Ne postoji drugi način. Meditacija je praksa dolaska do svoje suštine kao čiste svesti o sebi. Kako je svest uvek jedna ista, i u osnovi celokupnog postojanja, naša suština je ta ista svest. Kada nam savršeno postane jasno da je svesna namera ta koja oblikuje svaku stvarnost, stvari, pojave i događaje, i da se ne menjaju stvari već stvarnost u kojoj stvari postoje, onda možemo svesnom namerom da izaberemo stvarnost koju želimo, samo ako toj nameri udružimo svu potrebnu energiju, jer stvarnost oblikuje svest na nivou kvantnog polja, čiste svesti, ne na nivou površnog i podeljenog uma. Um identifikovan sa telom i svojim sadržajima upravo radi suprotno, on sputava promene stvarajući prepreke tamo gde ih nema. Udruživanje svesti i energije znači delovanje celovitim bićem, jer naše biće (kao i sve ostalo) je u suštini energetska pojava, kojom rukovodi svesna namera. Promena stvarnosti se ne može sprovesti polovičnom svešću uma niti sa podeljenom energijom koja je takođe podeljena pod uticajem uma. Samo sopstvenom celovitošću možemo delovati na stvarnosti u kojoj se nalazimo, jer smo svaku stvarnost u kojoj smo se ikada nalazili stvarali upravo svojim celovitim bićem, ali nesvesno, reagujući na spoljne uticaje. Samo delujući iz svoga središta, svešću duše, možemo da menjamo stvarnosti u kojoj se nalazimo. Jednostavno se celim

bićem, čistom svešću i svom energijom¹⁵ (što znači udružimo svoju svest sa kvantnim poljem), usredsredimo na stvarnost u kojoj želimo da budemo kao da je ona već tu, dakle nezavisno od vremena, ovde i sada, i ona će se ostvariti. Preći ćemo u nju.

To je prava pozadina svih priča o 'zakonu privlačenja'.

Pri tome treba imati u vidu i to da takvo kreativno delovanje na promeni stvarnosti neće ići onako kako to um očekuje. Um nikada ne vidi pravu prirodu stvarnosti, on za to nije ni predviđen, pa zato i ne zna kako treba da je menja. Ima samo nagoveštaje o tome, može samo da primi ideju o tome. Kada bi se stvarnost menjala onako kako to um želi, ovaj svet bi bio pakao. I jeste pakao u meri u kojoj otuđeni i podeljeni um uspeva nešto da stvori. Stvarnost može da se menja samo inspiracijom sa višim umom, sa svešću duše, a ona vidi daleko bolje i dalje od ograničenog uma identifikovanog sa telom i svojim željama. Pružiće nam bolja rešenja, čak i bolje ciljeve, i uvek će pokušati da nas spreči ako želimo nešto štetno, ma koliko nam to bilo privlačno.

Ovo ukazuje na dve stvari: samo namere koje su dostojne mogu da se ostvare i one se najčešće neće ostvariti na način koji to um planira i želi, već na mnogo kreativniji i bogatiji način. Takođe to znači da moramo biti dostojni promene kojoj težimo, da budemo promena koju tražimo, a to znači da se uživimo u stvarnost koju nameravamo da ostvarimo kao da smo već u njoj, da se mislima, rečima i delima ponašamo kao da smo je već zaslužili, bez obzira na to što smo još uvek u postojećoj, neželjenoj stvarnosti. Moć da celim svojim bićem nadidemo postojeću stvarnost biće moć kojom stvaramo novu željenu stvarnost – jer stari način našeg delovanja je i stvorio tu postojeću neželjenu stvarnost. Sve je opet u delovanju. Nema nikakve magije u 'zakonu privlačenja' nove stvarnosti.

Treba imati u vidu i prirodu svih dimenzija kroz koje se ideje ostvaruju, od njihovog začetka kao ideje, do mentalnog oblikovanja i ulaganja energije, do konačne materijalizacije u fizičkoj stvarnosti. To znači da moramo da uradimo fizički sve što je potrebno da se nadiđu stari mentalni obrasci koji su stvorili neželjenu stvarnost, kao i sve što je potrebno da se ideje ostvare, neće to uvek neko drugi da nam odradi, a još ređe će nam već odradene pasti s neba. Ideje se ostvaruju kroz nas. Njihovim ostvarenjem mi pre svega sebe usavršavamo, jer ničeg i nema spolja, sve je samo energija koju oblikuje svest čiji smo mi svesni subjekti. Mi na ovom svetu ništa drugo ne radimo nego sebe usavršavamo i osveščavamo, manje ili više uspešno, u raznim fazama. Ako smo nešto tražili, to treba i da primimo, a jedini način da nešto primamo u 'zakonu privlačenja' jeste radom na njegovom ostvarenju. Jedino što 'privlačimo' u tom zakonu jeste inspiracija višeg uma i svesti duše da nam ukaže kako da radimo bolje i šta je za nas i okolinu najbolje. To se ukazivanje prepoznaje po sreći i blaženstvu koje nas ispunjavaju dok radimo na svojim pravim ciljevima. To je putokaz za ispravnost u delovanju. To je ona sreća koja nas cele ispunjava blaženstvom u grudima i daje nam svu potrebnu energiju, kao kod male dece. Zato nam je i rečeno da ćemo 'ući u carstvo božije kada budemo kao deca'. 'Carstvo božije' je stvarnost u kojoj božanska svest trenutno stvara sve postojeće u slobodnom kretanju i mešanju svih mogućih paralelnih stvarnosti, a kao deca postajemo onda kada ne razlikujemo svoju svest od svoga bića, od energije koja ga omogućava. Spoj svesti i energije uvek se ispoljava kao radost i blaženstvo – blaženstvo zbog spoznaje da su i svest i energija upravo ispoljavanje božanskog Apsoluta kroz nas. Svaka ispravna kreativnost, koja podržava život, počiva na toj spoznaji i tom spoju.

Međutim, mi smo uvek celoviti na ovaj način, i uvek delujemo celovito, ali nismo uvek i svesni toga, zato postoje stvarnosti koje podržavaju život i one koje ga ne podržavaju. Kada nismo svesni svoje prave prirode onda nismo svesni ni prirode stvarnosti, tada smo uhvaćeni u sled reagovanja na spoljne uticaje putem neznanja i ograničenog uvida pa je zato takvo delovanje na stvarnost subjektivno i destruktivno; tako se i stvaraju destruktivne stvarnosti: putem nesvesnog i spontanog reagovanja. Kada smo svesni svoje prave prirode, onda smo svesni i prirode same stvarnosti, a s njom i prirode božanske svesti koja sve omogućava kroz nas kao svog svesnog subjekta. Zato samo s takvom celovitom svesnošću možemo da biramo i da radimo na boljoj stvarnosti, sve slobodnijoj i kreativnijoj. To je kreativno delovanje na stvarnost, za

¹⁵ Što je i značenje molitve „ljubi Gospoda Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim, i svom snagom svojom“. Radi se o osvešćenju celog bića, o jedinstvu svesti i energije, a to znači sjedinjenju svesti sa energijom univerzalnog kvantnog polja i na taj način delovanjem celovitim bićem.

razliku od spontanog reagovanja. Ograničenom svešću uvek ćemo stvarati nova ograničenja jer priroda je ogledalo božanske svesti i ona je polje slobodnog ispoljavanja svih mogućih stvarnosti koje paralelno već postoje. Ako spontano reagujemo na okolnosti, onda dalje stvaramo iste okolnosti; ako stvorimo distancu ili razmak od spontanog reagovanja, i tako obezbedimo malo više transcendentalne svesti, one koja može da donese objektivnost i da nadiđe trenutno stanje, onda delujemo svesno i pozitivno, stvaramo pozitivno.

Sve zavisi od nivoa svesti s kojom oblikujemo stvarnost. Nivoi spajanja svesti i energije s kojom oblikujemo stvarnost postoje u našem energetskom telu kao energetski centri ili čakre. Ukoliko svest spajamo sa energijom, tj. delovanjem, na nižem centru, utoliko će i posledice biti istog kvaliteta, niske i uslovljavajuće. Nijedna stvarnost nije nam nametnuta spolja. Svaka stvarnost je samo odraz stanja svesti sa kojom smo je stvorili. Ako i postoje sile koje nam nameću realnost spolja, pre svega negativnu, one to čine pomoću nas samih, održavajući našu svest na niskom nivou s kojim stvaramo niske i uslovljavajuće stvarnosti. Stvarnost se uvek oblikuje kroz nas, samo je pitanje sa kog nivoa svesti to činimo i da li smo mi toga svesni ili nismo, ako nismo onda će našu nesvesnu energiju iskoristiti onaj ko to može. U suštini spoljašnji uticaji deluju na nas i našu stvarnost tačno onoliko koliko nismo svoji i svesni sebe. Mi smo nesvesni tačno onoliko koliko vrednosti pridajemo spoljašnjim stvarima, kao da su realne same po sebi, ili kao da imaju objektivnu stvarnost, koliko pojavama koje su u suštini trenutne i nesupstancijalne pridajemo supstancijalnost i kontinuitet. Tada se one tako i ponašaju prema nama. Sve pojave samo odražavaju naše stanje svesti. Koliko smo više svesni stvarnosti kakva jeste, trenutne i nesupstancijalne, toliko više delujemo iz svojih viših energetskih centara, iz više svesti, i viša svest je sve više prisutna i aktuelna u nama, kao naša sve veća Sopstvenost ili suština. Drugim rečima, delujemo utoliko moćnije na stvaranje pozitivne stvarnosti koja sve više oslobađa božansku svest kroz nas, koliko smo više svoji, unutarjni, a manje identifikovani sa spoljašnjim pojavama. Paradoksalno je ali tačno: koliko smo više nevezani za spoljašnjost toliko možemo više da delujemo na nju. Ipak, najveću moć stvaranja i oblikovanja stvarnosti imamo kada ne razlikujemo spoljnu od unutarjne stvarnosti. Jer, zaista, za objektivnu stvarnost koja sve omogućava, ne postoji ništa spolja niti unutra. Te podele postoje samo za egoični um identifikovan sa telom.

Postoji još jedan paradoks. Prava spoznaja stvarnosti sprečava nas da menjamo stvarnost, jer ako su sve moguće stvarnosti paralelne i simultane i svima njima upravlja svest, a ta svest je naša suština, onda nije potrebno menjati stvarnost kada smo svesni svoje suštine, ona je transcendentalna svakoj stvarnosti i primarna u svima njima, nezavisno od okolnosti ona je prisutna i uvek dostupna. Sve što je potrebno jeste spoznati sebe, a ne menjati okolinu. Zato čovek menja i usavršava okolinu sve više i sve bolje koliko mu je pri tome namera spoznaja sebe, a sve je više destruktivan ako problem vidi u okolini, a ne u sebi. Sve se rešava prvo u nama, nikada prvo spolja.

Trenutačnost i sve paralelne stvarnosti su jedna ista stvarnost

Kao što je upravo rečeno: trenutačnost pojava i sve paralelne stvarnosti su jedna ista stvarnost, i to je ona objektivna, božanska stvarnost.

Ono što se u našoj relativnoj, subjektivnoj stvarnosti prikazuje kroz vreme, kao pojave koje se zbivaju tokom vremena, to je u objektivnoj stvarnosti bezvremena trenutačnost, sve pojave su bezvremene, trenutne vibracije u bezvremenoj sadašnjosti. Mi ne živimo u nekom objektivnom vremenu, već od trenutnih pojava stvaramo kontinuitet vremena.

Ono što je u našoj relativnoj, subjektivnoj stvarnosti prostor, to su u objektivnoj stvarnosti paralelne stvarnosti. Mi se u stvarnosti ne krećemo kroz neki objektivni prostor, već kroz sve moguće paralelne stvarnosti. Budući da postojanje ne primećujemo kao trenutno i paralelno ispoljavanje svih mogućnosti jedne iste stvarnosti, mi ta ispoljavanja spajamo u kontinuitet i projektujemo kao jedan prostor u kome se sve stvarnosti zbivaju.

Razdelnik subjektivne i objektivne stvarnosti je um, individualna svest koju koristi svaki svesni subjekt.

Fizička stvarnost, koju doživljavamo u vremenu i prostoru, jer drugačije i nije moguće da je doživljavamo, nastaje delovanjem uma koji za svoj rad koristi istu božansku svest koja sve omogućava, iako u daleko manjem obimu. Um koristi božansku svest tako da bezvremenu sveprisutnost svih mogućih stvarnosti skriva od svesnog subjekta na taj način što razdvaja sve njene komponente na posebne objektivne činioce, on tako za svesnog subjekta projektuje vreme i prostor, odnosno svu ovu fizičku stvarnost. Fizička stvarnost nije ništa drugo do diferencijacija i objektivizacija svih mogućnosti koje su jedno u božanskog stvarnosti. Fizička stvarnost je njihova projekcija kao prostor, i usporavanje kroz vreme tako da može sebe da iskusi na sve moguće načine kroz svesnog subjekta. Sve ono što je unutar božanske svesti kao njen potencijal i moć, kao bezvremeno Jedno, to se u fizičkoj stvarnosti projektuje i objektivizuje kroz sve sadržaje u vremenu i prostoru.

Zašto um ovako razdvaja postojanje i svim oblicima postojanja daje posebne osobine u vremenu i prostoru? Zato što um za svoju svesnost i rad koristi istu božansku svest koja sve omogućava, ali je koristi na poseban i individualan način. Tako se božanska svest kroz um zapravo samo prelama u posebne, individualne oblike, i ti posebni oblici snagom božanske svesti dobijaju objektivnu stvarnost u vremenu i prostoru. Ništa drugo se ne događa. Um individualizuje objektivnu svest. Zato postoje individualizovane pojave koje svest omogućava.

U našem empirijskom, subjektivnom iskustvu stvarnost postoji u vremenu i prostoru, dok ista ta stvarnost objektivno nije supstancijalna i postoji kao bezvremena trenutačnost koja omogućava da se istovremeno ispoljavaju sve moguće stvarnosti paralelno, umesto da se kreću kroz prostor tokom vremena.

Kao što su vreme i prostor neodvojivi u našoj empirijskoj stvarnosti, tako su neodvojivi i trenutno stvaranje i sve paralelne stvarnosti. Da nije tako, etar ili kvantno polje ne bi bilo polje svih mogućnosti sabranih u bezvremeno i besprostorno Jedno. Da nije tako, svest ne bi povezivala sve u prostoru i vremenu, sve bi bilo nepovezano.

Povezanost kvantnog polja i svesti u učenju *sāṅkhya*

Sāṅkhya uči da je osnova ispoljene prirode ili *prakṛti* etar ili akaša. To je njeno najfinije područje iz koga nastaju svi drugi elementi i dimenzije prirode. Istovremeno najviša kategorija odnosno egzistencijal u prirodi jeste *mahat-buddhi*, u slobodnom prevodu „velika budnost“. Ona je na vrhu piramidalnog geštalta prirode koji je predstavljen shemom kategorija (vidi sliku 1.). To je najfinije područje prirode, ono koje odražava najčistiju svest koja je u prirodi moguća, transcendentnu svest duha ili božanskog Apsoluta, svest koja omogućava celu prirodu kao takvu, a koja nije od prirode, jer priroda nije svesna sama od sebe, ona je samo odraz transcendentalne božanske svesti, njena suprotnost s kojom je božanska svest svesna sebe; priroda je odraz koji igra ulogu ogledala s kojim se prepoznaje onaj koji je svestan. U svojoj najvišoj kategoriji *mahat-buddhi*, priroda je najviše propusna za prisustvo transcendentalne svesti božanskog Apsoluta. Kada čovek ostvari najvišu svest o sebi, transcendentalnu svest, on ostvaruje *mahat-buddhi*, ima objektivnu svest o celoj prirodi kao takvoj. Zajedno sa tim činom sledi logična posledica da on tada vidi etersku suštinu prirode kao univerzalnog kvantnog polja, vidi suštinu svih stvari, vidi da je sve Jedno izvan vremena i prostora. Na taj način su najviša svesnost o prirodi (*mahat-buddhi*) i eterska suština ili kvantno polje u istoj ravni prema *sāṅkhya*, oni se paralelno aktuelizuju, čovek ne može imati drugačiju objektivnu svest nego takvu, koja vidi suštinu prirode: ne može biti objektivno svestan sebe bez objektivne svesti o prirodi, kao ni obratno, potpuna svest o prirodi nije moguća bez potpune svesti o sebi. Ovo takođe znači da čovek ne može imati objektivnu svest ni o sebi ni o prirodi bez delanja koje je u skladu s tom svešču, jer delanje je upravo samo ispoljavanje prirode. Etar je izvor sve energije. Energija je biće u pokretu, manifestacija kretanja bića ili samog postojanja. Svest je stoga u osnovi energije i sve manifestacije prirode, svakog delanja i celog postojanja: svest je vrhunski privlačitelj energije oblikovanja svega ispoljenog u prirodi, jer *mahat-buddhi* je na vrhu piramidalnog geštalta prirode. Na taj način, bivajući najviši privlačitelj ili ishod, svest kreira sve u prirodi. Stoga nema svesti (*mahat-buddhi*) koja bi bila odvojena od načina na koji postojimo (eter, akaša, sve dimenzije, organski svet i sve ostalo).

Svest udružena sa etrom ispoljava se kao namera ili volja. Stoga je cela ispoljena priroda u osnovi samo predstava svesti i volje.

Materija postoji zato što je beskrajno brža od svetlosti

Otkriće jedne jedine „božje čestice“ koja se kao virtuelna suprotnost božanskog Apsoluta kreće trenutno u svim mogućnostima, koja vibrira tako beskrajnom brzinom da stvara privid mnoštva čestica i elemenata, ima nesagledive i katastrofalne posledice po savremenu lažnu nauku koja je mnogo truda uložila da svet ubedi da ne postoji brzina veća od svetlosne. Po svemu ovde rečenom, *sva materija upravo postoji zahvaljujući brzini većoj od svetlosne, jer ona „božja čestica“ samo zahvaljujući brzini mnogo većoj od svetlosne, zahvaljujući trenutačnosti, može da se manifestuje na svim mogućim mestima istovremeno i da kreira sve moguće složenije oblike*. Dakle, sam materijalni ili fizički svet u kome živimo postoji upravo zahvaljujući brzini mnogo većoj od brzine svetlosti.

Brzina veća od svetlosne je ne-hercijansko kretanje. Njoj pripadaju kategorije *aham-kâra*, *mahat-buddhi* i *akaša* na shemi postojanja prirode i one su suština svih ostalih kategorija i pojava u prirodi. Brzine manje od svetlosne pripadaju hercijanskom spektru vibracija i njoj pripadaju sve ostale kategorije, sva gušća i sporija zbivanja koja opažamo čulima, sve do materije. Ali one postoje zahvaljujući primarnoj stvarnosti jedne jedine „božje čestice“ koja se kreće beskrajnom brzinom, daleko većom od brzine svetlosti. Ono što opažamo čulima kao svetlost jeste mrak za božansku stvarnost. Početak opažanja božanske stvarnosti za nas je početak mraka i nepoznatljivosti „božije tajne“, o čemu svedoči apofatička teologija. Međutim, nezavisno i od teologije i od akademske nauke, postoje mesta u kojima se taj mrak veći od brzine svetlosti ispoljava, i iz njega izbija sve što vidimo kao materija. To su „crne rupe“. One su crne samo zato što su mesta na kojima se događa brzina mnogo veća od brzine svetlosti. To su mesta čistog prostora, akaše, ne-hercijanskog etra.

To je istina o fizičkom univerzumu. Ovde je ona izneta u svom najčistijem obliku. Da je ljudi ne bi postali svesni zabranjen je pojam etra, jer spajanjem individualne svesti sa svešću kvantnog polja, etrom, čovek bi postao svestan svoje božanske suštine, „postao bi kao bogovi“. Da su ljudi svesni stvarnosti ovde opisane, da su svi zajedno i sav kosmos sačinjeni od jedne jedine iste stvari, kreirane božanskom namerom, niko ne bi bio negativan ni na koji način, niko ne bi ubijao nikoga, svi bi bili nenasilni kao budisti i đaini koji su znali ovu tajnu, niko ne bi imao negativna iskustva, svi bi bili prosvetljeni, ali zato se niko ne bi ni inkarnirao u ovom svetu koji predstavlja pozornicu za iskušavanje svih mogućih iskustava, jer tada ne bi bila moguća raznovrsnost svih iskustava i suprotnosti. Da bi se iskustvo suprotnosti obezbedilo, oni koji upravljaju ovim svetom uspeli su, između ostalog i s njihovom akademskom naukom, da javnost drže u snu i ubede je da je crno zapravo belo, a belo – crno, odnosno da ne postoji brzina veća od svetlosne. I čovek je prihvatio tu iluziju jer ovde nije došao da bi „postao kao bogovi“ - on to već jeste - već da bi bio čovek, da bi iskusio sve aspekte božanske svesti u svim njenim mogućnostima, pa i onim najviše ograničenim, u ljudskom iskustvu, u snovima, i na taj način ispoljio nju samu. To je uslov za život na zemlji i razlog inkarnacija duša.

Ovu istinu, o trenutačnosti i bezvremenosti stvaranja svega iz jedne jedine božanske čestice, znaju vladari koji ljudima vladaju već više hiljada godina, ali je čuvaju u tajnosti. Oni čine sve da ljude održe ograničene u pet čula i kontrolisani razum, jer to je i namera duša koje se inkarniraju na ovom svetu, da svoju svest iskuse u tim ograničenim okvirima. Sva ograničenja smo sami sebi postavili, jer ničeg i nema osim jedne iste svesti u svemu, iako na mnogo višem nivou od ovog koji možemo umom da sagledamo. Nauka se u novije vreme s otkrićima neutrina i Higsovog bozona približila eksperimentalnom dokazu postojanja „božje čestice“ o kojoj ovde govorimo, čak je pri tome otkrivena i brzina veća od svetlosne, ali sve je to i dalje skriveno od javnosti, a izveštaji su lažirani i za naučnike. To je opravdano tako zato što smo još uvek u srednjem veku što se tiče nauke i društvenog razvoja. Tehnologija je tek počela da se razvija, svest o ljudskim pravima je tek u ideji, svuda se krši ili lažira, nezavisno pravosuđe nigde ne postoji osim kao ideja s kojom se manipuliše, ekonomija je još uvek izrabljivačka i

porobljavajuća, zapravo je samo finiji nastavak ropstva. Mentalitet ljudi je još uvek oblikovan religijama čije osnovne postavke su u potpunosti srednjevekovne. Svi osnovni principi civilizacije su još uvek u početnoj fazi postavljanja ideja i eksperimentisanja sa njima. Biće potrebno još vekova da se to učvrsti i zaista zaživi.

Zaključci prvog dela

Na osnovu do sada rečenog možemo izvesti neke prve zaključke.

Eksperimentalno je dokazano da postoji opšte jedinstvo iza svih pojava, mnoštvo odvojenih objekata je iluzija. Na svom najdubljem nivou, u subatomskom svetu, ono što vidimo kao „materijalne čestice“ postaje polje energetskih talasa za koje ne važe podele vremena i prostora, to polje pokazuje svojstva bezvremenog i besprostornog jedinstva. Iz tog jedinstvenog polja, nazvanog univerzalno kvantno polje, a nekada znanog kao eter ili akaša, sve složenijim energetskim vibracijama nastaju formacije koje se ponašaju kao određeni subatomske elementi, zatim atomi i sve složenije tvorevine, na kraju kao fizički svet koji opažamo. Stoga elektromagnetske sile kvantnog polja ili plazme su u osnovi cele prirode, one omogućavaju sve složenije tvorevine, atome, molekule, sve hemijske reakcije i biološke tvorevine. U osnovi svih materijalnih pojava na taj način stoje vibracije čiste energije, koje su po svojoj prirodi trenutne i nesupstancijalne. To je stvarnost fizičkog sveta kojeg opažamo, ali on ni u svojoj najgrubljoj formi nikada nije izgubio svoju osnovnu realnost kvantnog polja ili etra. Jedino što se promenilo jeste opažanje uslovljeno umom svesnog subjekta koji smo mi sami.

Ako je sve trenutačno i nesupstancijalno, jer je u osnovi svega elektromagnetizam, šta onda drži na okupu sve čvrste oblike sveta u kome živimo? **Svest je u osnovi svih oblika.** Bez svesti i svesne namere sve bi bilo samo difuzno polje elektromagnetskih sila, frekvencije ne bi imale smisao oblikovanja. Sve što postoji je u suštini svest uobličena u nameru. Na višim dimenzijama (vazduh) to je ideja, na nižim ta ideja se oblikuje u energetski proces (vatra) koji dobija postojan i trajan oblik (voda) neke stvari ili pojave (zemlja). Tako je naše telo i sve što vidimo i možemo da dodirujemo oko sebe zapravo oblikovana svest i postoji u tom čvrstom obliku samo zbog namere da tako postoji. Na taj način sve je živo i svesno sebe. Ako smo mi živi i svesni sebe, ne bi trebalo da nam bude teško da tako razumemo i sve drugo oko nas, počevši od zemlje koja nas nosi i hrani, preko svih predmeta, bića i pojava. Mi ne postojimo u svetu odvojenih objekata, mi smo samo kap u okeanu svesne energije.

Smisao oblikovanja svega u prirodi potiče od principa svesti koji se samo može izraziti kroz svesnog subjekta. Svesni subjekt je princip oblikovanja svega u prirodi, on je u *sāṅkhyi* označen kao *aham-kāra*. Ova kategorija je takođe zaslužna da sve u prirodi ima određeni oblik, ništa nije difuzno i haotično iako je sve talasno, trenutno i nesupstancijalno. Od nje potiče svaka ideja Boga kao tvorca sveta. Njen naziv je 'Ja sam činilac' ili 'činilac 'ja sam'. To se odnosi na princip individuacije, ali i oblikovanja svih zbivanja. Prema učenju *sāṅkhye* jedan isti princip oblikuje naše 'Ja jesam', samosvest, svest o sebi, kao i celu objektivnu prirodu, sve oblike i procese koje opaža jedan samosvesni subjekt. Svaki oblik koji postoji u prirodi ima svest o sebi, svesnu nameru da postoji u tom obliku, ta namera ga održava u datom obliku inače bi bio samo difuzno polje energije. Svaki oblik u prirodi svest o sebi dobija od svesnog subjekta. U višim dimenzijama svesni subjekti su duše, a u nižim ljudska bića, inkarnirane duše, sa svojim umovima (*manas*). Svest o sebi se automatski projektuje jer univerzum je hologram, sve se odražava u svemu ostalom. Kada se u svesnom subjektu pojavi svest o sebi, kao 'Ja jesam' (*aham-kāra*), tada se to automatski odražava na oblikovanje cele prirode, sve frekvencije, informacije, ideje, postaju konkretni oblici. Nije moguća svest o sebi bez oblika, svesni subjekt bez sveta objekata. Oblik i informacija (ideja) o obliku su jedna ista stvar u najvišoj dimenziji, u etru ili akaši. On postaju različiti tek na nižim dimenzijama, a potpuno odvojeni tek na elementu zemlje. Taj proces odvajanja se sprovodi pomoću spuštanja svesti o sebi u fizičko telo, u razum, *manas* ili um. U *aham-kāra* subjektivna i objektivna priroda se spajaju u jedno (vidi sliku 1. sa shemom). Na taj način subjekt koji opaža, proces opažanja i objekti koji se opažaju spadaju pod jednu istu kategoriju u *sāṅkhyi*. Svest o tom jedinstvu ostvaruje se u sledećoj višoj kategoriji, u

mahat-buddhi, čistoj svesti koju je na osnovu učenja *sânkhya* razradio Patanjđali u *Joga sutrama* kao *samadhi*, i definisao je kao jedinstvo subjekta i objekta opažanja, svest jedinstva ili transcendentalnu svest, koja nadilazi podele na subjekt-objekt. Ceo proces odvajanja ideje od oblika je potreban da bi se sve ideje ustanovile u svim svojim mogućnostima i međusobno se povezale u celinu. To je moguće samo na trodimenzionom i dovoljno čvrstom i inertnom polju kao što je fizički svet ili element zemlje. Stoga element zemlje nije samo jedan od elemenata i jedna od dimenzija, već je zbir svih drugih dimenzija i elemenata i podloga za njihovo manifestovanje i iskušavanje svih njihovih mogućnosti na objektivni način. Samo na ovom fizičkom svetu moguće je ideje sagledati u svim njihovim aspektima paralelno i poigravati se sa svim njihovim mogućnostima, i kao sa objektima i kao sa idejama.

Zbog značaja upravo iznetog ponovo ćemo naglasiti: jedan isti princip daje oblik svemu u prirodi i sačinjava našu 'Ja jesam' svest, naš identitet. To je nužno da bi naše delovanje u svetu bilo usklađeno sa svetom. To znači da koliko smo svesni sebe i imamo integrisanu svest o sebi, toliko možemo da oblikujemo svet, da delamo u svetu, koliko je naša svest o sebi konstruktivna i integrisana, toliko je konstruktivno i usklađeno naše delovanje u svetu. To mora biti povezano istim principom kako je u *sânkhya* i pokazano kategorijom *aham-kâra*. Njeno spoljašnje delovanje je oblikovanje sveta i prirode, a njeno unutarne delovanje je integrisanje svesti o sebi, sabiranje informacija o svim oblicima postojanja u jedno mesto, u svest subjekta kao 'Ja jesam'. Fizički svet je onoliko čvrst i stabilan koliko je čvrsto naše Ja. Kada izgubimo naše Ja i naš razum, odmah se nađemo u nekom drugom svetu.

Samo po tumačenju empirijskog uma (*indriyâni*) svet izgleda ovako kako nam izgleda, kao svet grubih objekata izdvojenih u vremenu i prostoru. Kada se um (*manas*) transcendira i ostvari objektivna svest o prirodi (*mahat-buddhi*), vidi se njena eterska suština, jedinstvo svega izvan vremena i prostora. To znači da se vidi da je sve u osnovi oblikovano i pokretano svešću i voljom. Videti takvo jedinstvo i transcendentalnu božansku svest u osnovi svega, moguće je samo ako se vidi da ništa nije supstancijalno odnosno da je sve trenutačno.

To nas sve dovodi sledećem zaključku: ako ništa nije supstancijalno i sve je trenutačno onda je to jedini način na koji postoji sveopšte kretanje i stalna promena u univerzumu. Poznato je da apsolutno ništa u univerzumu nije istovetno i statično, sve je u promeni tako da univerzum i nije ništa drugo do stalna i sveopšta promena. Sve kretanje i sva promena mogući su samo zato što ništa nije supstancijalno, sve nastaje trenutno iz „kvantne supe“, odnosno trenutnim vibracijama one jedne jedine „božije čestice“ u kojoj već postoje sve mogućnosti. Tako ne nastaje ništa novo već samo iz skrivenog prelazi u neskriveno stanje, iz implicitnog poretka u eksplicitno stanje, iz potencijalnog u aktuelno. Zato što je sve trenutačno i nesupstancijalno, sve kretanje se odvija u suštini bezvremeno i nezavisno od prostora - i zato ono uvek kreira paralelne stvarnosti.

Ovaj zaključak vodi nas još jednom zaključku: zbog iste nesupstancijalnosti i trenutačnosti, i zato što nije u vremenu, univerzum uvek postoji u svim mogućim stvarnostima koje se zbivaju paralelno. Stvarnost se sastoji iz svih mogućih stvarnosti i one se paralelno dešavaju i prožimaju, takođe postoji i više dimenzija i čovek je sastavljen od svih njih. Paralelne stvarnosti su jedini način na koji se kretanje i sve promene mogu odvijati. Univerzum je sve-što-jeste, a ono se uvek manifestuje kao sve-što-je-moguće. Samo kada bi postojalo jedno vreme i prostor kao stvarni zajednički uslovni okviri svih dešavanja, morala bi da postoji samo jedna stvarnost koja se linearno i uzročno menja u drugu. Ali zato što u osnovi prirode nema vremena i prostora već je ona sva Jedna, sa svim svojim mogućnostima ispoljavanja, sve njene mogućnosti ispoljavaju se paralelno, i simultano se već ostvaruju, odnosno već su ostvarene. Samo je naš um taj činilac koji sprečava viđenje cele stvarnosti u kojoj sve mogućnosti postoje paralelno, koji iz te „kvantne supe“ svih mogućnosti kao malo dete bira jednu po jednu mogućnost, šta mu se sviđa a šta ne, i tako stvara subjektivni utisak linearnog dešavanja u prostoru i vremenu. Zato što je um (*manas*) instrument za delanje svesti na trodimenzioni fizički način, on je jedini projektor linearnog vremena jer sebe uzima za referentnu tačku prostornog kretanja. Kao što je za njega nešto prostorno bliže a nešto dalje, tako je za njega i vremenski nešto pre a nešto posle. I samo zato što ima mnogo takvih umova istovremeno, oni po zakonu slobodnog stvaranja uvek novih istovremenih stvarnosti, stvaraju fizičku stvarnost u kojoj živimo, u kojoj postoje objekti pre našeg telesnog pojavljivanja i ostaju posle njega; nešto nam je prostorno i vremenski blisko, a

nešto daleko. Iako je ta stvarnost subjektivna, ona za subjekte koji je kreiraju i zajedno žive u njoj ima objektivne vrednosti i tako za njih postaje objektivna. Priroda svake stvarnosti jeste da izgleda kao da je jedina stvarna. Drugačije se ne bi mogla održati. Svest sve stvara, i subjektivnu stvarnost kao i objektivnu.

Ovo nas vodi ka još jednom malom ali važnom zaključku: svest je prisutna u umu samo zato što nema supstancijalnosti i sve je trenutačno i sve što je moguće odvija se paralelno. U razmaku između dva trenutka postojanja sve se resetuje i vraća u prvobitno stanje neispoljenog božanskog Apsoluta, izvora svesti i samog postojanja. Tako nam je taj izvor svesti uvek dostupan, tako je svest i prisutna u svakom trenutku postojanja kao vrhunski privlačitelj energije kretanja i oblikovanja postojanja; tako i um koristi taj izvor svesti svakog trenutka. Da sve postoji supstancijalno, odvojeno u vremenu i prostoru, zaista bi dug put bio do izvora svesti! Trenutačnost je jedini način na koji svest može biti uvek trenutno dostupna.

Ukratko rečeno: nesupstancijalnost svih tvorevina i trenutačnost svih zbivanja su jedno isto. One odražavaju talasnu elektromagnetnu prirodu kvantnog polja. Talasna priroda izvor je sveg kretanja, a samo kretanje je energija. Otuda sva životna energija potiče iz nesupstancijalnosti prirode i trenutačnosti zbivanja. One takođe omogućavaju da se između dva trenutka date stvarnosti sve vraća u izvorno stanje božanskog Apsoluta, koje je izvor svesti – i samo zato je izvor božanske svesti uvek dostupan u celoj kreaciji, u svim događajima, u svim bićima kao njihov tvorac, kao svest o sebi.

Sama priroda paralelnih stvarnosti prikazuje individualnom umu jednu stvar u više aspekata, kao mnoštvo. Na taj način objektivno postoji samo Jedno, jedna božanska svest i prisutnost, a to jedno individualnom umu koji je identifikovan samo sa jednom stvarnošću, pokazuje se kao mnoštvo. Pomoću paralelnih stvarnosti individualni um spoznaje sve aspekte jedne stvarnosti, što je i bila prvobitna namera božanske svesti pri ispoljavanju sebe same u postojanje. Koncept paralelnih stvarnosti maksimalno ubrzava i olakšava osvešćenje svih mogućnosti postojanja. Priroda je uvek maksimalno efikasna i racionalna.

Tako je objektivna stvarnost kakva nam je poznata u vremenu i prostoru sačinjena od paralelnih stvarnosti koje su nezavisne od vremena i prostora. Ona nastaje kolektivnim uticajem svesnih subjekata, monada svesti koje božanski Apsolut ispoljava iz sebe samoga da bi aktuelizovao sebe samoga u svim mogućim aspektima. Te monade božanske svesti su ono što nam je poznato kao duše. Drugim rečima, duše su stvorile sav fizički univerzum kao pozornicu na kojoj sve-što-jeste iskušava sve-što-može-da bude.

Pre nego što se upustimo u posmatranje karmičke drame duša, sagledaćemo kako se ta pozornica gradila pre nego što su one izašle na scenu.

Drugi deo: SVEST U ORGANSKOM SVETU

Ispoljavanje božanske svesti o sebi kroz kosmos, život i događaje

Podsetimo se da „božja čestica“ ne postoji sama po sebi i za sebe već je ona samo virtuelni odraz suprotnosti božanskog Apsoluta kao praznine. Pošto praznina kao takva ne može da postoji, ona se ispoljava kao spomenuta „božja čestica“ od koje trenutnim vibracijama nastaje sav univerzum i svi događaji. Na taj način božanski Apsolut i ispoljeni univerzum nisu različiti već su Jedno. Jedini način na koji to Jedno može da postoji jeste nesupstancijalnost i trenutačnost ispoljenog zbivanja; samo tako može uvek i u svemu biti dostupna svest o sebi božanskog Apsoluta, kao svest o svem zbivanju, kao svest koja motiviše energiju za sve kretanje i oblikovanje bića i pojava.

Na taj način se Apsolut, koji je sve-što-jeste, ispoljava kao sve-što-je-moguće. Videli smo opis dimenzija prirode kroz tradicionalni prikaz elemenata vazduha, vatre, vode i zemlje. To je način da se ukaže na postepeni proces materijalizacije božanske svesti u oblik i zbivanje. Stoga ti elementi ujedno prikazuju dimenzije postojanja koje nisu samo materijalne već i nematerijalne, suptilnije, više izražene kao energije i svest, a to su astralni i mentalni svetovi. Taj proces polazi od etra, akaše ili kvantnog polja i sve više se zgušnjava dok ne postane fizička trodimenzionalna pojava koja je, ne samo simbolički, predstavljena elementom zemlje. Taj proces se takođe kreće od ne-hercijanskih frekvencija etra, koje su stacionarne ili sferne, do hercijanskih koje karakteriše trodimenziono linearno širenje na elementu zemlje. Te procese prati i odgovarajuća svest, ona je ne-hercijanska kada je najbliža univerzalnom kvantnom polju, etru, osnovi objektivne stvarnosti prirode, tada ima svojstva stacionarnih frekvencija, potpunosti i celovitosti, to je ona 'svest sadašnjeg trenutka' ili večne sadašnjosti, tačnije bezvremenosti. Ta svest kvantnog polja odgovara najvišem intelektu koji je moguć u čoveku, njegovoj najobjektivnijoj svesti ili budnosti koja je u *sāṅkhyi* određena kategorijom *mahat-buddhi*. ***Zato što se svest kvantnog polja poklapa sa svešču najvišeg intelekta u čoveku, čovek je sposoban da osvesti celu prirodu i ona se osveščava kroz čoveka, čovek je svesni subjekt cele objektivne prirode.***

Ceo proces razvoja objektivnog sveta kreće se od svesti kvantnog polja do svesti u čoveku kao njegove najviše samosvesti - *mahat-buddhi*. Sav ispoljeni svet nije ništa drugo do spajanje te dve svesti. Svakako, radi se o jednoj istoj svesti, ali njena aktuelizacija se odvija kroz privid zaborava same sebe tokom kojeg ona ispoljava sve svoje mogućnosti, i ta aktuelizacija je ono što vidimo kao sav život. Teško je, verovatno i nemoguće racionalno objasniti kako se i zašto apsolutna svest uopšte ispoljava ili aktuelizuje kada je uvek i u svemu ona ista i jedna, to je za um paradoksalno, ali dovoljno je reći da jednostavno života u kome živimo ne bi bilo da se to ne događa. To je činjenica od koje um mora poći u razumevanju svega ovoga.

Put od izvornog stanja postojanja kao etra do objektivne svesti o postojanju u čoveku, *mahat-buddhi*, je prividno dug, on sadrži sve oblike postojanja koje ćemo ovde ukratko prikazati.

U stvarnosti ne postoji razlika između svesti i etra, kvantnog polja. Ali ta stvarnost se ispoljava kao sav pojavni univerzum. Um u čoveku je jedini činilac koji razlučuje bezvremenu stvarnost potpunog jedinstva etra u mnoštvo pojavnih oblika koji sačinjavaju kosmos. Ovde treba naglasiti: nije čovekov um bukvalno tvorac pojavnih oblika, pojavni oblici postoje nezavisno od uma, ali um svim oblicima postojanja daje posebne osobine koje oni u stvarnosti nemaju, osobine koje im daju privid izdvojenih fizičkih objekata, koji su nešto po sebi i za sebe, kao da su objekti u prostoru, a ne modifikacije samog prostora, samog kvantnog polja ili etra. Um je semantička mašina koja daje imena i značenja svim oblicima, bez toga postojanje bi ostalo bezlično, a bezlično u egzistenciji znači i beživotno.

Um povezuje pojavne oblike sa svetom ideja iz kojeg su nastali. Pojavni oblik je najgrublja forma postojanja, a ideja najfinija, to je sve ista energija, samo u različitoj frekvenciji, oblik je gruba, a misao ili ideja o obliku je najfinija frekvencija, Um je mehanizam koji spaja najgrublje i najfinije frekvencije prirode, pojavni oblik da idejom o njemu. On svakako radi i u obrnutom smeru, ideje pretvara u pojavne oblike.

Najopštija modifikacija prostora ili etra, koji je sve-što-jeste, jeste da se individualizuje u sve-što-je-moguće. Um je individualizovana svest, i on ne čini ništa drugo nego samo dalje projektuje individualizaciju svesti, dajući objektima individualna svojstva. U stvarnosti postoji samo jedna božanska svest o sebi, i ona je proizvela individualni um koji projektuje individualne objekte. U celom tom procesu događa se uvek jedna ista stvar, samo na sve finijim i finijim razmerama koje, po modelu holograma, svaka odražava sve ostale. Um individualizuje svest i njene objekte radi percepcije svih mogućnosti postojanja. To je ono što božanska svest Apsoluta jedino radi: aktuelizuje svest o sebi kroz individualni čovekov um. Taj proces projektuje sav kosmos, život i događaje u njemu.

Ovde ćemo ukratko sagledati put kojim božanska svest dolazi do individualnog čovekovog uma.

U svom izvornom stanju božanski Apsolut svest o sebi projektuje u svesne entitete ili monade svesti koje su sposobne da kreiraju sve mogućnosti. Kako ništa nije moguće izvan njega, to se sve događa u njemu, kao njegova imaginacija, i zato je sva kreacija zapravo samo imaginacija božanskog Apsoluta.¹⁶ On u sebi snagom sopstvene imaginacije - a imaginacija je zapravo samo priprema svesti na višim dimenzijama za delovanje na nižim - projektuje sopstvenu svest u individualne entitete svesti ili monade. Iako postaju individualni, ovi entiteti svesti imaju sva svojstva svesti božanskog Apsoluta, iako zbog razloga praktičnosti delovanja, ta svojstva mogu biti podeljena među tim entitetima svesti, neki mogu imati jedna, a neki druga svojstva svesti koja sve omogućava. U toj imaginaciji ove monade se ispoljavaju kao mnoštvo, iako su u suštini jedno sa božanskim Apsolutom, jer ništa nije moguće izvan njega. Mnoštvo nikada ne postoji osim kao privid. Privid mnoštva potreban je takođe zbog ispoljavanja svega-što-je-moguće. To nije moguće u bezličnom jedinstvu. Potrebna je diferencijacija kao uslov delovanja same svesti. Svest se uvek delotvorno ispoljava na osnovu diferencijacije, nekog razlikovanja, pre svega razlikovanja sebe od ne-sebe, sebe od nečeg drugog i drugačijeg. Putem diferencijacije ili razlikovanja božanska svest aktuelizuje samu sebe. U svojoj svemoći božanska svest sama stvara privid drugog i drugačijeg da bi se delotvorno ispoljila. Najopštiji takav privid je sam ispoljeni univerzum. Jedini način da se on ispolji je kroz privid mnoštva oblika i zbivanja. Da bi se takvo prividno mnoštvo ispoljilo, potrebno je mnoštvo monada svesti koje će samom svojom mnogostrukom individualnošću unutar božanskog jedinstva razlučiti mnoštvo oblika i zbivanja. Na taj način monade svesti proistekle iz božanskog Apsoluta „stvaraju“ sav pojavni univerzum.

Ne postoji objektivno stvaranje sveta, postoji samo proces individualizacije božanske svesti koja samom svojom individualizacijom razlučuje božansko jedinstvo u privid individualnih pojava ili mnoštva objekata. Stvaranje je zapravo samo razlučivanje postojećeg, modifikacija svih mogućnosti postojećeg.¹⁷

Božanski Apsolut je nesposoban za stvaranje budući da je On već sve-što-jeste. Onaj koji već jeste ono što jeste, ne može da stvara jer je sve već stvoreno, sve je On sam. U najdubljoj osnovi postojanja sve već postoji i ništa novo nije moguće. Samo celina božanskog Apsoluta postoji kao zbir svega što je moguće da postoji. ***Individualne monade svesti stoga ne stvaraju ništa novo, one samo razlučuju i sprovode proces razlikovanja svega što je moguće unutar božanskog, i na taj način aktuelizuju svest božanskog Apsoluta***¹⁸. ***Proces razlikovanja ili diferencijacije jeste proces osvešćenja zato što sama mogućnost da se nešto razlikuje dolazi od onoga što to nadilazi ili transcendirira, a to je svest. To je ono što božanski Apsolut radi sa monadama svesti: ne stvara ništa novo jer u njemu je već sve što je moguće; on sa njima samo***

¹⁶ Ovo spoznajemo u sebi kada se konačno probudimo u božanskoj stvarnosti, sveukupno postojanje vidimo kao san.

¹⁷ Ni u Starom zavetu nigde ne piše da je Bog stvorio svet. Detaljna analiza izvornog jezika na kome je napisan Stari zavet otkriva da se tu samo govori o deobi postojanja, njegovom uređenju. Detaljnije o tome videti u delu Maura Biglina: „Biblija nije sveta knjiga“, Teledisk, Zagreb, 2015.

¹⁸ U ovome je značenje reči *sāṅkhya*: razlučivanje, svesna diferencijacija radi spoznaje.

diferencira ili razlučuje sve svoje mogućnosti i na taj način aktuelizuje svoju transcendentalnu svest, koja se aktuelizuje u svim mogućnostima, u svemu se aktuelizuje kao svest o sebi.

Entiteti božanske svesti ili monade u narodu su poznate kao duše. Ali to nije sasvim tačno. Monade su mnogo više od onoga što ljudi u svom ovozemaljskom iskustvu mogu biti svesni kao duše. Monade su pre nadduše, ili zajednički izvor više duša. Kao što se drvo pri svom rastu račva i razgranava u sve brojnije i sve manje grane i grančice, tako se i monade račvaju i razgranavaju u sve više manjih entiteta božanske svesti koje su ovde poznate kao duše. Svaka duša ima svoju naddušu, koja opet ima svoju još višu naddušu. I tako do božanskog izvora. To razgranavanje jednog izvora svesti potrebno je zbog diferencijacije same svesti i zbog čina kreativnosti kao iskušavanja svih mogućnosti.

Postoji kolektivni učinak entiteta božanske svesti, kao što postoji i individualni. Kolektivni učinak se ogleda u tome da se jedna monada svesti ili nadduša podeli u više manjih nadduša da bi iskusile neku određenu temu tokom inkarnacija više individualnih duša u telima u određenom vremenu i prostoru. Na taj način se stvaraju ljudske zajednice, čitava plemena i narodi, koji žive na određenom prostoru i tokom određenog vremena iskušavaju određenu temu razvoja i stvaralaštva, odnosno mogućnosti izražavanja. To se ovde vidi kao određeno 'istorijsko razdoblje' ili određena kultura nekog naroda, ili se dogodi kao neki istorijski događaj u kome učestvuje više naroda a koji svi potiču od iste nadduše istih nadduša. Individualni učinak se ogleda u tome da se duša podeli u više fizičkih individua radi bržeg iskušavanja određene teme iskustava. Te individue se mogu poznavati u životu, ali i ne moraju, mogu se prepoznati kao vrlo bliske „srodne duše“, ali mogu biti i neprijatelji, zavisno od uloge koja im je namenjena u iskušavanju karmičke drame.

Najopštiji kolektivni učinak individualnih svesti jeste projekcija samog fizičkog kosmosa. Postoje vrlo stare duše koje su prve projektovale kosmos i zato on postoji zahvaljujući fizičkim zakonima elementa zemlje, pre svega dovoljnoj inerciji koja čuva oblike tako da mogu da ih iskuse i druge mlađe duše. One zatiču već postojeće materijalne oblike kada se inkarniraju i ostavljaju nove oblike sledećim generacijama. Sporost i inercija fizičkog sveta postoje da bi omogućili da se ideje dožive kao konkretni objekti u svim mogućim aspektima, i više puta, i od strane više individualnih svesti. To u višim dimenzijama nije moguće. Sve duše zajedno održavaju fizički kosmos. Na taj način iako je materijalni kosmos u suštini trenutna nesupstancijalna iluzija, on je dovoljno koherentan i stabilan za život. Stabilizacija kosmosa za život kakav nam je poznat ima svoju gradaciju u skladu sa dimenzijama i razmerama, ona se postupno razvija i učvršćuje u svim iskustvima. Ta postupnost upravo stvara svu raznovrsnost u pojavnim oblicima kosmosa, mineralnim, biljnim i životinjskim vrstama.

Elementi i minerali

U svom elementarnom izrazu kreativnost svesti „božje čestice“ ogleda se u najprostijem oblikovanju elemenata. Elementi su zapravo ustaljeni oblici energetskih vibracija. Vibracije ne mogu biti uvek drugačije, tada bi postojao samo haos. Moraju da se ustale i utvrde na određeni način koji će omogućiti daljnje kreativno oblikovanje. Kada se utvrdi prava vibracija koja može da opstane, tada nastaje jedan element. Elementi su samo skup prihvatljivih i održivih oblika vibracija, odnosno energije, koji se mogu održavati, obnavljati i pretvarati u složenije i nove oblike. Tako svest najpre isprobava sve moguće oblike energetskih vibracija stvarajući od njih svet elementarnih čestica, atoma, minerala i svih neorganskih elemenata. Tu su na delu samo sve moguće kombinacije frekvencija koje sačinjavaju subatomske čestice, atome i molekule, odnosno sve moguće kombinacije čestica, atoma i molekula.

U svetu se može naći mišljenje da je zemlja koju gazimo svesno biće. Ovde postaje jasno na koji način je to tačno; svet minerala je izraz kreativnog dizajna svesti ili duša.

Od svih elemenata voda je najviše transparentna za prisustvo božanske svesti. Voda zapravo nije samo jedan element, ona je spoj svesti i elementarne prirode. Zato je voda uslov za život. Zato voda ima fizička svojstva koja su karakteristična za kvantni svet, ona reaguje na misli i okolne frekvencije, ona pamti sve oblike i informacione uticaje kojima je bila izložena, fizičke i

mentalne, i ponaša se onako kako bi se svest ponašala u svom najelementarnijem obliku. Zato što voda spaja svest sa elementima ona je osnova života i ima je u svim ostalim živim bićima u procentu većem od svih ostalih elemenata. Sva bića imaju i život i percepciju zahvaljujući vodi u sebi.

Svet minerala i elemenata je najgušća podloga za daljnja ispoljavanja ostalih oblika individualizacije svesti, to je tlo na kome se sve drugo događa, osnova za organski život i svet događaja.

Biljke i usavršavanje percepcije

Daljni izraz iskustva svesti ide kroz složenije oblikovanje koje stvara organski svet. Najosnovniji organski oblici su žive ćelije koje se udružuju i stvaraju razne simbioze, veće organizme. Svi veći živi organizmi jesu samo simbioze osnovnih ćelija. Svi veliki živi organizmi, kao i ljudska tela, samo su simbioze ćelija koje su nekada bile virusi i bakterije. Takve složene simbioze moguće su samo spoljašnjim delovanjem kreativne svesti, pod uticajem nekog polja, obrasca, plana ili svesne namere. Same ćelije nemaju svest potrebnu za takvo udruživanje.

Biljke su posle mineralnog sveta nastale kao izraz potrebe još složenijeg oblikovanja, koje neće biti samo kombinacija svih mogućih inertnih oblika, kao elementi i minerali, nego će imati i neke osnovne mogućnosti najprostijeg kretanja i percepcije. Biljke se prilagođavaju okolini svojim oblikovanjem i pri tome pokazuju kreativnu svest. Većinu biljnih vrsta kreirale su duše na višim dimenzijama. Postoji više biljnih vrsta koje dokazuju da nisu mogle da nastanu same prostom evolucijom, mada ima i takvih vrsta koje su se razvile evolutivnim prilagođavanjem klimi i okolini. Za mnoge vrste jedina pretpostavka je svesni dizajn koji nisu mogle same da imaju i koji se ne stiče evolucijom, kao što je, na primer, savršeno znanje o aerodinamici usled čega semenke nekih biljaka (javor) mogu daleko da lete. Da bi se uopšte razvile i opstale biljke su već morale da znaju kako svoje seme da puste niz vetar da odleti daleko, kako da privuku insekta koji će da izvede oprašivanje, ne samo mirisom i bojom već i imitacijom feromona ženki insekata. Za to je potrebna viša svest inače sama biljna vrsta ne bi opstala ni dve generacije.

U biljkama božanska svest iskušava mogućnosti sveg naprednijeg oblikovanja koje nije moguće u mineralnom svetu, i osnovnom kretanju, isključivo pasivnom, koje je podsticano spoljnim uticajima.

Božanska svest koja sve omogućava po prvi put u fizičkom svetu kreira svoju percepciju u biljkama. Zato biljke osećaju i opažaju, imaju nelokalnu komunikaciju i emotivni odnos sa drugim bićima, osećaju životna stanja svih bića u svojoj okolini, posebno ljudima.¹⁹ Poznato je da biljke bolje rastu u skladnoj muzici, ali je manje poznato da same biljke mogu da stvaraju muziku.²⁰ Stabla drveća su antene koje povezuju zemlju sa kosmosom, komuniciraju sa zvezdama. Komuniciraju i sa ljudima koji su dovoljno svesni za takvu komunikaciju, koji u svom emocionalnom telu mogu da osele njihove blage signale koji sadrže jednostavne poruke, uvek pune prijateljstva i naklonosti. Poneko drveće takođe može da leči ljude samim dodiranjem, ali samo one koji to mogu da prihvate. U biljkama je svaki lek za svaku ljudsku bolest i sva hrana koja je potrebna ljudima.

U biljkama se događa najčistija percepcija svesti koja oblikuje prirodu. Svest biljaka je u stalnom stanju koje je u Patanjđalijevoj jogi definisano kao *samadhi*. Zato neke stare duše, koje su završile svoj inkarnacijski ciklus, ponekad sebe časte blaženom inkarnacijom u drvetu.

¹⁹ O istraživanjima biljaka videti: Cleve Backster: Primary Perception, Biocommunication with Plants, Living Foods, and Human Cells; Peter Tompkins and Christopher Bird: The Secret Life of Plants: a Fascinating Account of the Physical, Emotional, and Spiritual Relations Between Plants and Man.

²⁰ Pomoću dve elektrode, jedne na listu a druge na korenu, prati se elektronski potencijal biljke u strujnom krugu, on je povezan sa analognim digitalnim pretvaračem koji preko sintisajzera električne impulse biljaka proizvodi u muziku. Zajednica Damanhur, kraj Torina u Italiji, gde se ova istraživanja sprovode, održava koncerte biljaka. Pored stvaranja muzike biljke se na ovaj način mogu povezati sa uređajima koji regulišu svetlost i dotok vode, tako da one mogu same da brinu o sebi. O muzici biljaka videti: The Music of the Plants by Silvia Buffagni Esperide Ananas.

Životinje i usavršavanje kretanja i percepcije

Postoje mnogi prelazni oblici između simbioza ćelija, biljaka, insekata i životinja. Sve do biljaka božanska svest je usavršavala prosto oblikovanje i prve pokrete, od malih pipaka i repića pomoću kojih se kreću jednoćelijski organizmi, do brze klopke biljke mesožderke (*Dionaea muscipula*). Sledeće više iskušavanje svesti kroz mogućnosti postojanja jeste svet životinja. Tu božanska svest razvija mišiće kroz sve moguće kretanje, ona tu razvija oblike koji puze i gmižu, skakuću, trče, rone i lete. A ponekad se i teleportiraju s jednog mesta na drugo, kao što to mogu da čine neki insekti i matice mrava. Veština kretanja kod životinja postiže neverovatno savršenstvo.

Priroda kretanja životinja u potpunosti se zasniva na borbi za opstanak i razmnožavanje, u toj borbi svest iskušava sve mogućnosti fizičkog kretanja. To je pre svega borba jer svest iz elementarnog oblikovanja u složenije oblike kretanja mora biti naterana prinudom. Iz inertnog oblikovanja minerala i inertnog kretanja biljaka, samo okolnosti akcije i spoljne prinude mogu razviti oblike koji se kreću na sve moguće načine. Sami od sebe to ne bi mogli da učine. Elementi su oblikovani spoljašnjim uticajima, biljke se takođe oblikuju u prilagođavanju spoljašnjosti; i kretanje životinja mora takođe biti podstaknuto spoljnim uticajima i prinudom. Početna motivacija kretanja je potraga za hranom. Krajnji ishod sveg kretanja kod životinja jeste obnavljanje vrste, stvaranje potomstva. Time je životna svrha životinja ostvarena. Između postoji prostor i za igru, kreativnost u nalaženju hrane.

Božanska svest kroz životinje još više usavršava percepciju. Za to usavršavanje je takođe potrebna akcija i prinuda u vidu borbe za opstanak. Čulna opažanja i veštine kretanja mogu se usavršavati samo u takvoj borbi, u izbegavanju opasnosti i u nalaženju i nadmudrivanju plena. Da bi se veštine kretanja i opažanja usavršavale postoji stalna razmena životne energije među životinjama, sve životinje se međusobno proždiru, sve su hrana jedna drugoj. Tako je spojeno korisno i praktično: usavršavanje percepcije i kretanja sa ishranom i opstankom.

Božanska svest u životinjama isprobava ne samo prosto fizičko kretanje već i sopstvenu volju, tu se prvi put javlja svest o svojoj volji pri kretanju, životinja je oblik svesti koji po prvi put može svojevolejno da odlučuje kada će i kako da se pokrene. Kod minerala i biljaka kretanje se uvek događalo pod spoljašnjim uticajima. Svest o svojoj volji u kretanju razvija se u složenije oblike, u neke međusobne odnose sa drugim životinjama, u individualne i grupne odnose, modele društvenog uređenja, od kolonija socijalnih insekata, preko čopora i njihovih hijerarhija, do vrlo složenih porodičnih odnosa i komunikacije. Tako gavrani žive u porodičnim zajednicama, imaju jezik od preko 600 glasova sa kojima komuniciraju, mladunci ostaju kod roditelja do sedam godina dok ne nauče sve što je potrebno, svi brinu o svakom članu zajednice, umeju da koriste i proste alate da dođu do hrane.

Životinje koje žive sa ljudima još više mogu da ispolje svest, da komuniciraju sa ljudima, da vide njihova raspoloženja i misli, da spasavaju živote ljudima kada su u opasnosti, pa i da žrtvuju svoje živote da bi ih spasli. To su trenuci kada viša svest deluje kroz ograničena tela životinja, to je dokaz postojanja više svesti jer tela životinja nisu dizajnirana da je imaju.

Ipak osim najsloženijih oblika kretanja i delovanja, individualnih i grupnih, božanska svest u životinjskim oblicima postojanja još uvek nije bitno okrenuta ka sebi i smislu zbivanja, već samo spolja, ka objektima, ka uvežbavanju svih mogućih oblika zbivanja. Zato svaka životinja mora da bude ono što jeste po svojoj prirodi. Ne može da menja sebe.

Čovek i usavršavanje uma kroz proces individuacije

Da bi se svo kretanje i delovanje svesti na ovom trodimenzionalnom fizičkom svetu usavršilo, telo u kome će se delovanje svesti usavršavati mora da poseduje sve potrebne čulne i delatne organe. To je na shemi *sāṅkhye* prikazano na organskom području kao *indriyāni*. Samo ljudsko telo ima sve čulne i delatne organe. Sve životinje imaju po neki čulni ili delatni organ

manje od čoveka. Po tome se čovekovo telo razlikuje od životinjskog. Zato mitovi kazuju da je Bog čoveka stvorio na kraju stvaranja kao najsavršenijeg stvora.

I priroda je sa čovekom završila svoj posao. Postavljanjem neorganskog i organskog sveta, usavršavanjem biljnih i životnih oblika u svem mogućem kretanju i delovanju, stvaranjem ljudskog tela koji ima svu percepciju i sposobnosti za opstanak, priroda je postala potpuna za samoodržavanje. Njen razvoj je sa čovekom završen.

Zapravo, spoljni razvoj božanske svesti kroz sve moguće oblikovanje je završen sa čovekovim telom.

Sada počinje povratak božanske svesti ka sebi samoj, usavršavanje svesti u sopstvenim mogućnostima, u značenju i smislu postojanja. Do sada se razvijalo postojanje. Sada se usavršava smisao postojanja. Od sada je naglasak na svesti i buđenju. To je jedina čovekova sudbina.

Jedini daljni razvoj je onaj spolja nevidljiv, koji se odvija unutar čoveka.

Ali igrom suprotnosti i paradoksa, taj unutarnji, duhovni razvoj će najvidljivije transformisati celu prirodu.

Taj prelaz od spoljnog ka unutarnjem je u shemi *sāṅkhye* pokazan dvema najvišim kategorijama, *aham-kāra*, 'Ja jesam' ili svest o sebi, i *mahat-buddhi* ili objektivna svest o samom postojanju uopšte, čista budnost. One zajedno sa razumom (*manas*), odnosno razumevanjem trodimenzionalnog fizičkog sveta, sačinjavaju 'unutarnji organ' (*antahkarana*). Sve ostale kategorije sačinjavaju objektivni svet.

Svest o sebi se kristališe razumevanjem značenja svakog oblika. Um ili razum (*manas*) spaja višu svest sa fizičkim postojanjem. Ispod te kategorije je sav ispoljeni svet, neorganski i organski. U kategoriji *aham-kāra* počinje ono što se u ispoljenom svetu manifestuje kao unutarnji svet samospoznaje smisla sveg spoljašnjeg postojanja. To se događa kroz čovekovu samospoznaju. Jer čovekovo biće je božanska svest oblikovala da bi kroz njega došla do konačne samospoznaje nakon iskušenja svih ispoljenih mogućnosti. Čovekova samospoznaja jeste prepoznavanje božanske svesti nakon aktuelizacije.

Uloga čoveka se može razumeti i na sledeći način, prema shemi *sāṅkhye*. Kada božanska svest kroz individualne duše evoluira kroz životinjske oblike, ona ima samo svest o objektima, a ne i o sebi. Zato životinje ne mogu sebe da menjaju (nemaju Ego) niti da koriguju svoje ponašanje, one nemaju izbora i uvek slede ono na šta ih okolnosti i instinkti navode. Kada evoluira kroz ljudska obličja, božanska svest kao duša ima dvostruku svesnost, o objektima i o sebi, i sva ljudska evolucija se svodi na preobražavanje i usavršavanje subjekta kroz diferencijaciju objekata. To je zadatak razuma, uma ili *manasa*. Ljudski oblik je prelaz od životinjskog ka božanskom, tj. duhovnom. Zato postoje i nezreli ljudi koji imaju veću vezanost za objekte i sadržaje njihovih zbivanja, kao i zreli koji pokazuju veću nezavisnost, psihičku objektivnost i individualnost, odnosno veću svest duše, božanskog prisustva u sebi. Kada završava svoju evoluciju kroz ljudsko obličje, duša potpuno transcendirira svet objekata i ostvaruje trostruku svesnost: o objektima, o subjektu koji je svestan objekata (*manas*), i o transcendentalnoj božanskoj svesti koja omogućava i subjekta i objektivni svet. To se događa aktuelizacijom kategorije *aham-kāra*. Njeno konačno probuđenje sastoji se u uvidu da nema ničega osim božanske svesti, da je duša u svojoj suštini božanska i u potpunoj predaji božanskom kao jedinoj stvarnosti. To je stanje budnosti ili prisustva objektivne svesti u prirodi izraženo najvišom kategorijom *mahat-buddhi*.

Dovršavanjem organskog sveta, usavršavanjem percepcije u biljkama i kretanja u životinjama, stvaranjem ljudskog tela sa svim mogućnostima percepcije i delovanja (*indriyāni*) u trodimenzionalnom fizičkom svetu, božanska svest je dovršila ispoljavanje i oblikovanje svih suptilnih i grubih oblika. Više nema šta da se stvori. Čovek je zaista ono poslednje što božanska svest može da stvori. Da bi božanska svest odatle krenula ka sebi i tako zatvorila krug sopstvene potpunosti, neophodan je jedan virtuelni preokret. Ona je, naime, ispoljila sve što je već postojeće u njoj samoj, ništa novo zapravo nije nastalo stvaranjem celog kosmosa, sve je samo iz potencijalnog, skrivenog poretka prešlo u aktuelno, ispoljeno stanje. Da bi božanska kreativnost bila potpuno ostvarena, potrebna je još jedna sitnica, nešto što još nije postojalo ni kao potencijalno stanje u toj kvantnoj supi etra ili akaše. To je nešto što nije u jedinstvu sa božanskom svešću, nešto što ne postoji u njenom univerzalnom polju svih mogućnosti, nešto što neće biti

samo ispoljavanje iz potencijalnog u aktuelno stanje. Svakako, pošto ništa nije moguće izvan božanskog Apsoluta, to je nešto virtualno u njemu samom, ali za razliku od svih drugih ispoljavanja, celog ispoljenog kosmosa, to je nešto najoriginalnije što božanska svest može da omogućiti, nešto potpuno jedinstveno.

Najoriginalnije što božanska svest može da omogućiti jeste individualna svest koja nije svesna svog jedinstva sa božanskom svešću. I da je pusti da tako živi i dela sama po svojoj volji. Ta individua je čovek.

U stvaranju takvog čoveka postoji paralela sa stvaranjem same prirode. Ono je išlo od božanske svesti kao stvaralačkog principa koji je oblikovao sve složenije tvorevine i dovršilo se u svojoj suprotnosti, u stvaranju inertne materije koja mora spolja biti oblikovana. Ispoljeni, materijalni kosmos je sa svojom inercijom suprotnost božanskoj svesti koja sama stvara sve oblike. Materija mora biti oblikovana, dok je božanska svest ona koja oblikuje. Na taj način su materijalni kosmos kao i čovek u njemu krajnji dometi kreativnosti božanske svesti: njena virtuelna suprotnost.

U nekim mitovima ta individualizovana i samovoljna svest, otuđena od božanskog jedinstva, prikazana je kao prvi i najlepší anđeo božji, Lucifer. Kaže se i da je on „pao na zemlju“ odnosno postao identifikovan sa materijalnim procesima.

To je čovekov um, razum, egoička svest identifikovana sa telom. To je čovek koji je identifikovan sa svojim umom i telom i koji misli da je odvojen od božanske celine koja sve omogućava, koja sve jeste, koja i on sam jeste, ali koji misli da je on individua koja nešto radi sama po svojoj volji i pameti. Zato što tako sebe doživljava, kao izdvojeniu individuu, on svet doživljava kao nešto spolja što mu je nametnuto i što ga ugrožava, jer što je svest čvršća u svojoj subjektivnosti, to su njeni sadržaji čvršći u svojoj objektivnosti, jedno drugo izaziva. Takav čovek misli da je jednog dana rođen i da će nekog drugog dana da umre, pošto je uvek identifikovan sa postojećim stanjem plaši se da će da nestane i ne želi o tome da misli, ali zato misli da i pored toga treba protiv nečega da se bori da bi što duže opstao u svom neznanju jer, nažalost, ima mnogo takvih individua koje tako misle i zato su prinuđene da se međusobno bore za život u iluziji ne uviđajući da ih sama božanska egzistencija sve zajedno drži kao malo vode na dlanu. I sam virtuelni pakao koji sebi tako stvaraju nije dovoljan da im ukaže da nisu baš svesni, da sve zapravo vide naopako.

Stoga, nesvesna ljudska budaletina je najveće kreativno dostignuće božanske svesti.

Međutim, to nije samo smešno, jer u toj kosmičkoj budali događa se nekoliko stvari.

Prvo, u tom činu potpunog odvajanja i osamostaljenja božanska svest postiže vrhunac sopstvene slobodne volje. To je izraženo pričom da je Bog čoveku dao slobodnu volju da čini šta hoće, da sam razlikuje dobro od zla (da se najede plodova oba drveta, i 'drveta znanja' i 'drveta razlikovanja dobra od zla'), i da sam svojom voljom na kraju spozna Boga. Tako se vraća u rajsko stanje božanske svesti iz koje je bio izbačen. Sve drugo u prirodi je uslovljeno. Samo čovekov um ima nezavisnost i slobodu. Bar u svom najboljem izdanju. I ta nezavisnost i sloboda čovekovog uma jesu uvežbavanje osobina samog božanskog Apsoluta.

Drugo, sav ispoljeni kosmos je bio samo priprema i uvod u stvaranje te ljudske budaletine, bolje reći božanskog deteta koje se igra sa svim mogućnostima. Kosmos postoji radi stvaranja svesnog subjekta. Ma koliko sposoban da bude lud i obmanut, čovekov um je sposoban i za svaku spoznaju objektivnog sveta. Može se reći da su njegove sposobnosti za ludilo i spoznaju recipročne i da stoje u jednakoj srazmeri. Obe mogućnosti su nužne za um, jer u njegovoj osnovi je princip slobode da sve iskusi.

Treće, povratak božanske svesti sopstvenoj celini i potpunosti moguć je samo kroz proces individuacije, uvek samo na jedinstven način, lično i neizrecivo. Samospoznaja je uvek jedinstvena i neponovljiva zbog same prirode svesti i postojanja koje je zasnovano na svesti, koje je nesupstancijalno, trenutačno i bezvremeno. Svest je uvek jedinstvena i individualna zato što se ona kao božansko prisustvo uvek probija između svaka dva trenutka postojanja. Ona je uvek nezavisna od svakog trenutka postojanja, ne liči ni na jednog od njih. Ona izbija između njih. Individualna svest o sebi nastaje zaustavljanjem kretanja spolja, kroz vreme i prostor, i poniranjem u sebe, u onaj procep između dva trenutka iz koga izbija božanska svest. Zato što priroda stvarnosti nije supstancijalna već trenutna, svest o stvarnosti je uvek individualna i

bezvremena. Veće individualnosti u kosmosu nema od stanja u kome se nalazi čovekov um. Suština ljudske individualnosti je ista suština na kojoj počivaju svi fizički zakoni: trenutačnost i nesupstancijalnost kvantnog polja.

Četvrto, suština same svesti je kreativnost, ona je izraz jedinstvenosti, a nema veće kreativnosti svesti nego da zaboravi samu sebe, svoj izvor i suštinu, da misli da je nešto drugo od onoga što u stvarnosti jeste. Sposobnost da bude nešto dugo, a ne ono što jeste, omogućava svesti da bude svesna prave prirode svega drugoga, svih objekata. Drugim rečima, svest ne može da bude svesna objekata bez subjektivnog stanja, bez makar i prividne svesti o subjektivnosti. To subjektivno stanje svesti događa se najsavršenije u čovekovom umu i zato je čovekov um najsposobniji za spoznavanje objekata.

Rekli smo da što je svest čvršća u svojoj individualnosti i subjektivnosti, to su njeni sadržaji čvršći u svojoj objektivnosti, jedno drugo izaziva. Teško je naglasiti značaj ovoga, ali pokušaćemo: ***sav trodimenzioni fizički univerzum je automatski nastao kao odraz subjektivnosti svesti.*** Koliko je individualnost i subjektivnost svesti jaka, tačno toliko je jaka i individualnost i objektivnost njenih sadržaja kao objekata, kao sve pojave koje sačinjavaju objektivni svet i kosmos u kome živimo. Kamen je tvrd onoliko koliko je tvrdo naše Ja (da ne kažem baš koliko i naša glava). Kada se naše Ja malo opusti i rastvori mi zapadnemo u san, nađemo se u astralu i tada možemo uzeti kamen i osetiti da je tvrd, ali u lucidnom snu može da postane i mekan koliko želimo. U još višim dimenzijama, iznad astrala, u elementu vazduha, kamen je direktan i trenutani odraz naše misli o kamenu. Subjekt i objekat se u višim dimenzijama sve više spajaju dok ne postanu jedno u etru. Otuda je i svesnost veća u višim dimenzijama, dok je u sve nižim sve veća nesvesnost, sve je veća razdvojenost subjekta od objekta, zajedno sa sve većom tvrdoćom objekata i materijalnošću. ***Ovo pokazuje da čovekova nesvesnost automatski projektuje materijalni kosmos.*** Ta projekcija se događa zato da bi se božanska svest aktuelizovala u svim svojim mogućnostima, pa i u toj, gde je nesvesna toliko da izgleda kao da je odvojena od same sebe (u čovekovom umu) u objektima koji takođe izgledaju odvojeni i nezavisni (u materijalnom kosmosu). Materijalni kosmos samo objektivno prikazuje svet ideja, materijalizuje ih, i na taj način pomaže aktuelizaciju božanske svesti.

Dakle, ljudska budala²¹ je stvorena paralelno sa stvaranjem ovog materijalnog kosmosa, po istim principima iskušavanja suprotnosti božanske svesti. Kao što je božansko postojanje u materijalnom kosmosu dostiglo krajnju suprotnost svoje izvorne nesupstancijalne stvarnosti, tako je isto i božanska svest u čovekovom umu i egu dosegla svoju krajnju suprotnost u iluziji odvojenosti. Ispoljavanje božanskog postojanja i svesti mora ići paralelno jer su u osnovi jedno.

I peto, sama naopaka okrenutost uma, njegova jedinstvena sposobnost u celom univerzumu da sve vidi naopako, jednako kao i ispravno, omogućava svesti duše da se inkarnira i dela u fizičkom trodimenzionom svetu. Duša je individualna emanacija božanskog Apsoluta i ona sama po sebi ne može da ne vidi božansko u svemu i sve kao božansko. Zato joj je potreban alat koji će da joj pomogne da iskusi vrhunac kreativnosti božanske svesti, stanje u kome je svest odvojena od božanskog Apsoluta, zatvorena u umu čovekovom. Taj alat je um ili razum (*manas*). Samo pomoću njega božanska svest duše može da boravi i dela u ovom svetu. ***Samim tim što izvrće stvarnost um preusmerava božansku svest duše tako da ona može da deluje u fizičkom svetu i tako ga transformiše.*** Bez takve funkcije uma božanska svest ne bi bila u potpunosti prisutna na ovom svetu. To je božanski paradoks. Bez grešnog čoveka božanska svest ne bi bila prisutna na zemlji.²² Sa normalnim umom svest duše ne bi imala šta da traži ovde. Kada um postane normalan, prosvetljen, tj. prevaziđen ili transcendiran, svest duše se oslobađa od tela i svih iluzija ovog sveta.

²¹ O pravom značenju Budale o kome ovde govorim videti u Tarotu, značenje nulte karte. To je kreativni princip koji u sebi nosi neuslovljenost, svest koja povezuje pojavno i nepojavno, koja iz haosa spontano stvara oblik.

²² Poštujući verska osećanja nećemo ovde ulaziti u razmatranja da li je zato Bog poslao svoga sina jedinca Isusa Hristosa, da ljudima ukaže na njihovu grešnost i na put spasenja od grehova, još manje ćemo se upuštati u dokazivanje da je (navodno Hristova) katolička crkva upravo ta koja raspaljuje svu grešnost ljudi na ovome svetu stalno potencirajući grešnost u ljudima, da su grešni samo zato što postoje, pa su tako i postali grešnici iako možda ne bi da nisu tako naučeni.

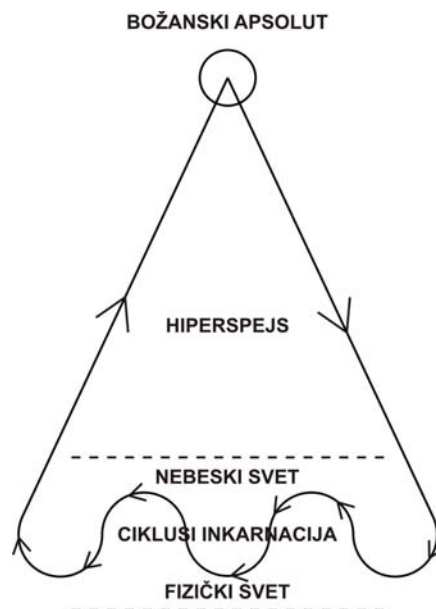
Ali u probuđenju te grešne budale ponovo se događa stvaranje sveta, božansko ponovo postaje ono koje jeste u apsolutnom smislu. Sve je hologram. Sve što se događa u velikom kosmosu događa se u malom čoveku. Potpuno isto, samo u drugim razmerama, naravno.

Ovo objašnjava zašto svest duše teži inkarnacijama iako je to ograničava, jednako kao što objašnjava iskonsku težnju čovekovu da nadiđe ograničenja tela i uma i spozna božansku svest svoje duše. Ta suprotnost je osnovna odlika čovekova i ona je u osnovi sve kreativnosti čovekove.

I da, da ne zaboravimo: kako u stvarnosti nema vremena, sve ovo, ceo ovaj proces, događa se svakog trenutka. To je način na koji sve postoji svakog trenutka. Ne treba od toga praviti ni teoriju ni teologiju ni psihologiju; to je ono što nas sačinjava svakog trena.

Stanje virtualne izdvojenosti uma od božanske celine je stanje najviše kreativnosti božanske svesti upravo zato jer samo iz te tačke potpune objektivnosti može postati jasan uvid u samu božansku celinu. Božanska celina ne može da vidi i spozna samu sebe objektivno osim ako ne dospe u stanje makar i prividne izdvojenosti od same sebe. Taj privid objektivnog izdvajanja koji omogućava objektivnu spoznaju događa se u čovekovom umu. Objektivno spoznavanje same sebe božanska svest je u prvoj fazi izvela projektovanjem same prirode kao ogledala za samospoznaju (to je ona prva polovina kruženja božanske svesti od sebe ka čoveku). U drugoj fazi događa se sam čin objektivne samospoznaje božanske svesti (druga polovina kruženja svesti od čoveka ka božanskom). Taj čin se ne događa u samoj božanskoj svesti jer njoj nije potreban, ona ga uvek ima i ona to uvek jeste; on se događa u tom stanju najveće izdvojenosti i otuđenja svesti od same sebe, u individualnom ljudskom umu, kao čovekova samospoznaja. Kada potpuno izdvojena, otuđena i individualizovana svest u čoveku sama po svojoj volji spozna svoje pravo stanje i svoju pravu prirodu, svoj božanski izvor i suštinu, tek onda je to pravi čin božanske samospoznaje i aktuelizacije božanske svesti u svim svojim aspektima i mogućnostima, pa čak i u toj najneverovatnijoj i najnegativnijoj mogućnosti, u čoveku.

Taj čin je malo složeniji nego što se može zamisliti. To je drama koja ima više činova. To je karmička drama koje duše proživljavaju tokom inkarnacijskog ciklusa.

Slika 2. Shematski prikaz inkarnacijskog ciklusa

Inkarnacijski ciklus može trajati različito dugo, zavisno od planete, razvoja civilizacije i zadacima koje treba rešiti. Samo vreme je relativno i zavisi od prisustva i učešća svesti. Ciklusi krajnje nezrelih duša koje sporije uče traju duže, a onih koje uče brže traje kraće. Izraz 'mlade' ili 'nezrele duše' odnosi se na one duše koje tek započinju ciklus inkarnacija, a izraz 'zrele duše' na one koje ga završavaju. Božanska svest koju one sprovode je ista, ne može biti ni mlada ni stara. Svest duše je za vreme inkarnacijskog ciklusa vezana za utiske (*vasana*) koje sakuplja tokom životnih drama, ti utisci određuju program daljnjih inkarnacija, odnosno karmu. Zato svaka inkarnacija ima svoj program delovanja i poenta sazrevanja uma u svakoj inkarnaciji jeste da

otkrije i tako prevaziđe te programe. Ciklus inkarnacija se dovršava tek kada potpuno dozri svest duše unutar fizičke inkarnacije, kada nestane razlika između svesti uma u telu i transcendentalne svesti duše, odnosno kada se transcendentalna svest integriše u svest uma i delovanje tela. Tada za tog čoveka nestaje vreme kao odraz buđenja božanske svesti u njemu. Sve dotle postoji iluzija vremena i prostora u kome svesni subjekt postoji kroz inkarnacije koje njemu izgledaju kao da se odvijaju linearno, tokom vremena. Takvo je iskustvo samo individualnog telesnog uma i ega. Božanski Apsolut ne gubi vreme u svojoj aktuelizaciji, on je već ispoljio sve svoje mogućnosti tako da se sve inkarnacije događaju istovremeno i paralelno, jer sve je trenutačno i sve moguće stvarnosti se paralelno odvijaju. Inkarnacije se odvijaju kroz iluziju lineranog vremena samo da bi se uvežbao individualni um da primi tu svest i izrazi je na svoj individualan način, a to znači kreativan način. Kreativnost je suština svesti, kao i samog božanskog. Zato se božanska svest ne može drugačije izraziti osim kroz čovekov proces individuacije.²³

Ljudska drama sažima informacije o postojanju u smisao o postojanju

Suština inkarnacija duša u ljudska tela je samospoznaja. Svi neophodni preduslovi već su ostvareni razvojem neorganskog i organskog sveta i potrebne percepcije i mogućnosti delovanja. Čovek je stvoren zbog samospoznaje i ničeg drugog. Sve drugo što radi samo je kolateralna šteta, isprobavanje svih pogrešnih puteva, svega što ne treba da radi. Ceo univerzum postoji zbog odraza božanske samosvesti, pa ni čovek ne bi trebao da bude baš toliko poremećen da misli da on postoji zbog nečeg drugog, ili da postoji nešto važnije čime bi se bavio, iako je takva poremećenost uslov za njegovo postojanje. Zapravo, čovek i da hoće ne može da radi ništa drugo do ostvarenje samospoznaje, sve što radi jeste upravo to. Od deteta koje namerno gazi po bari da upozna element vode, preko bankara koji namerno uvlači klijenta u dugove, ubice i njegove žrtve, do astrofizičara koji proučava zvezde, događa se uvek ista stvar: svest svega-što-jeste iskušava sebe kroz sve-što-je-moguće i tako aktuelizuje sebe, svoje prisustvo u obliku same egzistencije. Objektivno ne postoji ništa drugo do samospoznaja, sama egzistencija u svim svojim aspektima jeste samo jedna velika samospoznaja. Svi oblici života su oblici percepcije, sva delovanja su proširivanje i obogaćivanje percepcije. Samo nesvestan čovek to ne uviđa, kao što ne uviđa da je i njegova nesvesnost takođe jedan vid samospoznaje svih mogućnosti svesti. Tako čovek ni u ludilu nema nikakve šanse da pobege od samoga sebe, od svoje sudbine, a to je samospoznaja.

Zato što se božanska svest deli u ono što ona jeste i ono što ona (prividno) nije, samospoznaja se događa u dva vida: u vidu trenutne spoznaje i utruća uma sa svim njegovim iluzijama; i u vidu životne drame kroz vreme i prostor. Ta dva vida nisu odvojeni, oni se događaju zajedno kao jedan čin, ali zato što postojanje postoji u više dimenzija i paralelno u svim mogućnostima, taj jedan čin se prikazuje individualnom umu kao odvojen. ***Sama priroda paralelnih stvarnosti prikazuje individualnom umu jednu stvar u više aspekata, u svim mogućim aspektima, kao mnoštvo.*** U višim dimenzijama gde su vreme i prostor jedno, u suštini prirode ili etru, čin samospoznaje je jedna stvar koja se bezvremeno već dogodila, kao što se uvek i događa u svemu, ona i jeste sve. Na nižem zemaljskom planu, gde su vreme i prostor najšire razvučeni u objekte i događaje, taj jedan čin se deli i razvlači u karmičku dramu koja se odvija tokom više života. Iako se svi životi događaju paralelno i simultano jer u stvarnosti nema vremena, i sve stvarnosti postojanja su paralelne i istovremene, individualnom umu, koji svojom subjektivnošću stvara iluziju vremena, oni izgledaju kao da se događaju tokom vremena. Drugim rečima: sama egzistencija je u svom izvornom stanju čista i neposredna samospoznaja, a kada se doživljava u nižim dimenzijama ona svesnom subjektu izgleda razvučena kroz vreme i prostor, u mnoštvo objekata i sadržaja, to što je gore jedno, ovde dole izgleda kao niz života i karmička drama. Zato kada svest napusti telo u tkz. smrti, ona doživljava ceo proživljen život u trenutku, kao jedan jedini događaj, doživljava ne samo sve što je činila i doživela, već i kako su drugi

²³ O procesu individuacije i svim njegovim psihološkim principima videti u delu Karla Gustava Junga: Čovek i njegovi simboli (C.G. Jung: Man and his Symbols; 1964, Aldus Books Limited, London; Mladinska knjiga, Ljubljana 1973)

svesni subjekti doživeli njena dela prema njima, jer svest je u svom najvišem izvoru jedna, bez podela.

Sve frekvencije kvantnog polja su ujedno i informacije za oblikovanje drugih frekvencija, i oblika. Energija je takođe informacija, kao što je to i svest i sama egzistencija. Cela egzistencija je jedan veliki informacijski matriks u kome je čovek umrežen od svog rođenja.

Nakon oblikovanja svih mogućnosti u prirodi, od elemenata i minerala, razvoja percepcije preko biljaka i životinja, božanska svest je kompletirala sve mogućnosti percepcije i delovanja u ljudskom telu. Percepcija je kompletirana zato jer je sama egzistencija u osnovi informacija. Sama percepcija ne znači ništa ako nema mogućnosti delovanja u skladu sa opažanjem, zato su zajedno sa čulnim organima (*buddhindriye*) u ljudskom telu razvijeni i svi organi delovanja (*karmendriye*). To je na shemi *sāṅkhye*, na mapi cele egzistencije, prikazano u području *indriyāni*. Na tom području, u ljudskom telu, sažimaju se sve informacije o objektivnom postojanju. Da bi se sve informacije sabrale potreban je dovoljno fin i fleksibilan medijum, koji će moći da spoji neorganski svet sa svešču, a taj medijum je organski svet, i u njemu kompletno organsko biće koje će biti podobno da bude sakupljač svih informacija, njihov svesni subjekt, a to je čovek. Tako je čovek svesni subjekt sveg objektivnog postojanja.

Nije dovoljno samo sakupljanje informacija. Potrebno je razumevanje i izražavanje njihovog smisla. Informacija bez smisla i razumevanja je samo mrtvo slovo na papiru. Da bi se informacija razumela neophodno je da bude dovedena u kontekst drugih informacija. Sama po sebi je bezvredna. Dovođenje u kontekst i smisao svake informacije sa svim ostalim informacijama koje sačinjavaju celu egzistenciju moguće je samo u čoveku i događa se samo kroz čovekov razvoj na ovom svetu, kroz sva njegova životna iskustva i drame, kao kultura i civilizacija. To se događa kroz dramski proces svakog ljudskog života. Povezivanje svih informacija je događanje koje otkriva smisao. Ti događaji u kojima učestvuje čovek sa svojom sudbinom jeste ono što nadilazi svet minerala, biljaka i životinja, ono što božansku svest približava smislu sopstvenog postojanja.

Razumevanje smisla, kome teži čovekov razvoj, može nam postati lakše ako primetimo da razne egzistencijalne činjenice i iskustva, kao što su strah, ljubav, mržnja, sreća i nesreća, zajednički život, rođenje i smrt... imaju i životinje, pa i biljke, ali one mogu samo da ih dožive neposredno, dok se događaju i onako kako se događaju. Samo čovek može svaku egzistencijalnu činjenicu da poveže u razumevanju sa ostalim činjenicama i događajima, sa samim životom, da je stavi u kontekst vremena i prostora, da im prati razvoj od nastanka do nestanka i ustanovi svaku promenu i razloge promene. **Može da ih ispravlja i koriguje u meri u kojoj im razume smisao.** Samo čovek o svojim iskustvima može da pripoveda priče, piše pesme filozofske studije i naučne radove, samo čovek može svako životno iskustvo, osećanje i stanje svesti, da doživi na mnogo načina, i da ih upoređuje sa drugima, i da stvara nova originalna iskustva. Samo čovek može zbivanje da sažme u informaciju, da ga sačuva i uzdigne iznad vremena i prostora gde je nastalo, da ga pretvori u arhetip. Samo s takvim uzdizanjem može da ga osvesti. Pretvaranje zbivanja u informaciju je proces dimenzija postojanja, samo zbivanje pripada materijalnoj dimenziji (elementa) zemlje, a informacija o zbivanju dimenziji (elementu) vazduha. Čovek to može zato jer je sačinjen od svih dimenzija u kojima postoji cela priroda. To se sve događa u njemu. Tako čovek kroz sebe i sopstveno iskustvo svako zbivanje može da sprovede do najviše dimenzije, do misli i ideje i same svesti koja se u prirodi izražava kroz eter. Tako čovek osveščava smisao zbivanja, on kroz sebe sprovodi početak i kraj zbivanja, ono najviše i ono najniže. To bi trebalo da vam je poznato.

Sažimanje smisla informacija o postojanju u čovekovom iskustvu oduvek se sprovodilo kroz razvoj kulture, pre svega pisma i obrazovanja. Pre toga je postojalo u tradiciji besedništva, usmenim putem, kada su stari govorili mladima priče iz davnina. Tu su ulogu posebno imale bajke kao vrlo sažete i koncentrisane informacije (arhetipovi) o suštini ljudskog iskustva i o postojanju uopšte. Prave bajke su stare više desetina hiljada godina i održale su se do danas. U novije doba sa razvojem pisma i civilizovanog života nastaju epovi i mitovi, kao sažete informacije o prirodi, bogovima i ljudima, odnosno o božanskoj i zemaljskoj prirodi čovekovo (Gilgameš, Ilijada i Odiseja, Mahabharata, Žitije Brajanovo, Mučke...). Grade se prva pozorišta po ugledu na hramove i postavljaju se prve dramske predstave koje sve detaljnije opisuju iskustva

postojanja ljudi, ljudske drame iz svakodnevnog života, a ne samo bogova i ljudi. Literatura, filozofija i drama, likovna umetnost, a naročito poezija, predstavljaju najveće sažimanje informacionog iskustva postojanja. **Zahvaljujući tom sažimanju ne moramo sve sami da doživljavamo već možemo i tuđa iskustva da upoznamo, doživimo, i uporedimo mnoštvo iskustava.** Sva kultura je zapravo informaciono sažimanje smisla postojanja u čovekovoј samospoznaji i načinu života.

U novije vreme taj proces je ubrzan vizuelnom tehnologijom, javlja se fotografija i film koji ne samo što bez ikakvih iskrivljavanja prenosi slike sveta po celom svetu, svim ljudima, već sažima dramsku i likovnu umetnost izražavanja sa vizuelnim iskustvom.

Postoji magična privlačna moć u pričama, dramama, slikama, zvučnim i vizuelnim predstavama. Iza te privlačnosti stoji želja za razumevanjem. Ta privlačnost potiče zapravo iz same svrhe čovekovog postojanja, da sažme informacije smisla postojanja u sebi i tako ih osvesti, kroz svoju dušu ih vrati božanskoј svesti, tačnije: ponovo spoji postojanje sa božanskom svešću koja sve omogućava.

Sažimanje informacija u smisao danas dostiže svoj vrhunac i ceo proces podiže na viši nivo. Pojavom interneta i mobilnih komunikacija ne postoje više objektivne prepreke za dolaženje do informacija, ni prostorne ni vremenske. Ostaju samo subjektivne prepreke. Zato je samospoznaja danas važnija nego ikada, zapravo cela dosadašnja istorija ljudskog razvoja samo je bila uvod u samospoznaju koja treba da se dogodi i koja se upravo događa. Civilizacijski razvoj je dostigao svoju kritičnu tačku: po prvi put je počeo da zavisi više od samog čoveka nego od bilo čega drugog i spoljašnjeg. Zato mu i preti najveća opasnost. Samospoznaja smisla postojanja je uvek lični čin, a ne kolektivni. Sve više probuđenih individua će spontano, samim svojim postojanjem dovesti do kolektivnog efekta probuđenja, do humane civilizacije - taj proces nikada ne može ići obrnuto. Ne može obrnuto između ostalog zato što je božanska svest koja se time, kroz probuđene ljude aktuelizuje, već prisutna kao samo postojanje. Svest je u biti svega što jeste. Zato se svest nikada spolja ne može nametnuti. Možemo samo lično biti svesni ovde i sada. Bivanje se ne može postati, ono već jeste, samo u ljudskom iskustvu treba da nestanu sve subjektivne prepreke od iluzornog vremena i prostora, koje ga prividno odvajaju od smisla bivanja.

To mi treba da budemo, niko to ne može da bude umesto nas, niti treba da čekamo da drugi to budu pre nas kao bi nam pomogli u tome. Kada je svest u pitanju, uvek u njenom izražavanju samo mi možemo nešto da učinimo i da krenemo od sebe samoga, jer suština božanske svesti je da 'drugi' ne postoje. Ništa izvan nje ne postoji. Zato je svako njeno uslovljavanje nečim „drugim“ samo još jedna iluzija i odgađanje.

Zato što je sama priroda ljudske inkarnacije u tome da sažima sve informacije o postojanju u smisao o postojanju, ničiji život, nijedna ljudska drama i životna priča nije važnija od druge, sve su jednako važne i istinite u Celini koja smo mi sami. Da nije tako, ne bi ni postojala potpuna raznovrsnost svih života i životnih iskustava, a s njom ni kreativnost u ispoljavanju svesti koja je u suštini kreativnosti. Ne postoji nepravda u postojanju, sudbina svakog bića, svaki mogući događaj, od najuzvišenijeg do najbizarnijeg, jeste čin kreativnosti božanske svesti i u pogledu Celine jednako je vredan, jer holografski odražava samu Celinu. Celina ne bi mogla da postoji da sve nije upravo ovakvo kako jeste, i tu gde jeste – jer sve odražava Celinu. Setimo se „božije čestice“ i činjenice da smo mi stvoreni od jedne iste čestice kao i sve ostalo, kao i sav univerzum, tako su povezani i svi događaji u kosmosu i u svim životima. Događaji nisu odvojeni od samog postojanja. Zato mi smo svest koja sve to omogućava, mi smo početak i kraj svake priče, iluzija lineranih inkarnacija samo to razdvaja u posebne oblike upravo zbog mogućnosti iznošenja svih detalja. Eter ili akaša je univerzalno kvantno polje koje daje osnovu za svaku manifestaciju, svaki oblik života i sve događaje koje živa bića doživljavaju. Individualna svest duša aktivira sve individualne mogućnosti, događaje i životne drame, ona u etru pomoću inkarnacije fizičkog tela piše svoju priču, svoju mogućnost postojanja, a fizička inkarnacija nije ništa drugo do oživljavanje životnih priča samim postojanjem, fizičkim učestvovanjem u drami koja kao ideja postoji u etru. Zbog jedne jedine čestice od koje je sve sastavljeno i s kojom je sve povezano, jedne zajedničke osnove univerzalnog polja sveg postojanja, mi smo svi likovi u svim dramama, mi smo pripovedači i

slušaoci, učesnici i svedoci, mi smo početak i kraj svake životne priče koja se ikada odigrala, i svi zajedno kroz sebe svest o smislu sveg zbivanja vraćamo božanskom izvoru. Svi životi, sve karmičke drame i životne priče zajedno obrazuju svest svega-što-jeste u svim svojim mogućnostima. Zato su sve životne drame jednako važne i istinite, čak i one koje zasebno izgledaju kao najružnije i najpogrešnije. Kroz sva ta individualna iskustva celina božanskog Apsoluta spoznaje sebe na individualan način.

U samoj prirodi Apsoluta jeste da ništa nije nebitno ni odvojeno, što znači da je za njegovu svest jednako važno da se spozna na najindividualniji i najbizarniji način, kao što se spoznaje i na najobjektivniji, božanski način. Za njega nema razlike između malog i velikog, važnog i nevažnog, jer ništa nije različito od njega. Zato, sva životna iskustva svih ljudi su imaginacija božanskog Apsoluta, ne naša, mi smo samo glumci u toj kosmičkoj predstavi, fizički radnici koji je ostvaruju. Mi smo i sami njegova imaginacija. Zapravo, mi smo njegova svest o sebi, jer ništa nije moguće izvan njega.

Princip prinude u procesu inkarnacije

Ceo proces inkarnacije duša je negativan proces, one time napuštaju svoju božansku prirodu i ulaze u mnogo manje i ograničenije stanje, zapravo ulaze u svoju suprotnost. *U ljudskom telu svest duše boravi u stanju svoje suprotnosti.* Zato da bi se inkarnacija sproveda, kako bi svest duša aktuelizovala božansku svest u svim mogućnostima, mora da postoji pomoć u procesu inkarnacije, pomoć u obliku prinude koja će svest navesti da se kreativno bavi spoznajom u uslovima najvećih ograničenja koja su moguća.

Kao što je postojala prinuda u razvoju percepcije kod biljaka, i u razvoju kretanja kod životinja, prinuda koja se vidi kao njihova 'borba za opstanak', tako je potrebna i prinuda koja će svest duše da navede da boravi u telu, da u njemu doživljava sve moguće suprotnosti i iskušenja, i koja će čoveka da natera da se osvesti i okrene svom božanskom izvoru. Ta prinuda je u samoj strukturi organskog sveta, onoga što daje život čoveku.

Organski svet ne postoji samo na Zemlji. Izvor organskog sveta na Zemlji je u celom sunčevom sistemu, zapravo u celom kosmosu. Na Zemlju se projektuju uticaji kosmosa i planeta sunčevog sistema i ti uticaju stvaraju kombinacije svih uticaja koji deluju na čoveka i sav život. O tim uticajima već odavno uči nauka astrologije. Kosmički uticaji objašnjeni su delovanjem zvezda, oni bliži uticaji delovanjem sunca i planeta i njihovim odnosima. Samo kretanje njihovih tela stvara elektromagnetnu indukciju koja daje svu životnu energiju i organski svet. Sve to sačinjava i pokreće ne samo sav život na ovom svetu, već i psihodinamiku, temperament i karakter fizičkog tela i uma čovekovog. Sve je na Zemlji određeno astrološkim uticajima planeta i zvezda, odnosno kretanjem Zemlje. Kretanje Zemlje i uticaj okolnog prostora na nju, ne mogu biti odvojeni od svega onoga što se događa na Zemlji. To bi bilo slično kao kada bismo potpuno odvojili oblik nekog slova od njegovog značenja. Događaji i sva zbivanja na Zemlji povezani su sa spoljnim uticajima koji omogućavaju samu Zemlju. Ako priznajemo da je spoljni kosmos oformio Zemlju i njeno kretanje, besmisleno je te uticaje preseći u nekom izmišljenom trenutku i smatrati da oni više ne deluju na ono što se na Zemlji događa. Zemlja je po svim svojim osobinama živo biće, i zato ono što se na njoj događa jednako je bitno i povezano sa njom samom, njenim kretanjem kroz kosmos i sa uticajima kosmosa na nju. Najširi uticaji su eonski ciklusi koji su vezani za precesije, oni određuju velika razdoblja razvoja svesti na Zemlji. Manji uticaji su godine i godišnja doba. Najmanji su sat i doba dana. Sve to utiče na čoveka kao i istorijsko razdoblje u kome je rođen, mesto i kultura kojoj je izložen i neposredna okolina. Besmisleno je uvažavati uticaje okoline na čoveka i njegov razvoj, a ne uvažavati celu okolinu, sav kosmos. Još besmislenije ako već govorimo o kosmosu kao hologramu.

Zapravo, sva uslovljenost neorganskog i organskog sveta u kome se nalazimo služi kao sredstvo za kristalisanje svesti, za osvešćenje i transcendenciju, jer ako smo svesni svoje uslovljenosti onda ta svest može doći samo od onoga što je neuslovljeno, to dokazuje da je sama svest neuslovljena i da nadilazi svu uslovljenost, da je transcendentalna po svojoj prirodi. Možemo da budemo svesni prošlosti i da planiramo budućnost, to dokazuje da je svest iznad vremena i prostora, da je transcendentalna po svojoj prirodi.

Najuticajnije prinuda na čoveka i njegovu svest je ona koja dolazi od samog sunca i planeta sučevog sistema.

Sve planete sunčevog sistema imaju svoju analogiju u psiho-energetskim centrima u čovekovom telu, u čakrama. Planete su spoljašnje čakre, ali deluju u drugačijim razmerama, pa zato i po drugačijoj logici.

Tako kosmos postaje mikrokosmos: čovek.

I nije čovek spontano tako nastao, nekakvom evolucijom. Spontano nastaje samo korov na livadama. Stvaranje čovekovog tela je čin kreativne svesti duša na višim dimenzijama. Da bi napravile ljudsko telo ovakvo kakvo je, sa svim čakrama *i svim* mogućnostima izražavanja i delovanja, velike i moćne monade božanske svesti, entiteti poznati nam kao velike duše, stvorile su ceo sunčev sistem, postavile su sve planete, neke su tu već bile a neke su dovele odnekud, i podesile su njihovo kretanje.

Postoje i druge planete sa ljudskim telima i sličnim životom, više i manje razvijenim, ali one nemaju toliko izražajnih mogućnosti za percepciju i delovanje kao čovek na Zemlji. Zahvaljujući baš ovakvom sunčevom sistemu, i nikako drugačijem, čovek ima sve mogućnosti spoznavanja i kreativnosti. Na primer, ljubav može da spozna, doživi i izrazi na sve moguće načine, prema sebi i prema drugima, prema prijatelju i prema neprijatelju, i prema psu i prema Bogu, zajedno sa mržnjom. To na mnogim drugim planetama nije moguće. Zato je Zemlja izuzetno važna u celom kosmosu.

Jedna od tih velikih duša je i došla ovde pre par hiljada godina da o svemu ovome obavesti ljude i da ih uputi u veštinu ponašanja na ovom svetu, kako da koriste telo i um u procesu razvoja svesti kroz materijalne uslove, tako da se i sama priroda transformiše u više svesne oblike zahvaljujući čovekovom delanju na samospoznaji kao bogospoznaji. Postao je poznat kao Isus. Njegovo učenje je bilo astroteologija i samospoznaja, gnoza. Ali njegovi učenici, kao ni drugi gnosticari kojih je bilo više u tim krajevima, nisu ga najbolje razumeli. Na njihove mlade duše previše je uticao onaj negativni deo, priča o uslovljavanju i prinudi, pa su tvorce sunčevog sistema nazvali Vladarima ili Arhontima i sva zla ovoga sveta pripisali njima, kao i 'zarobljavanje duše u tela'. Nije im se ovde dopalo i samo su želeli da se vrate kući, svome božanskom izvoru. Potpuno su prevideli onaj drugi deo priče, zašto se sve to događa, zašto su uopšte došli na ovaj svet; nisu do kraja razumeli da je sve to proces kroz koji božanska svest, kroz čoveka i njegovu dušu spoznaje i aktuelizuje sebe, da kroz čoveka dovršava 'stvaranje sveta'. A za to je bilo potrebno da se nauči tablica množenja, ustane u zoru i uzme alat u ruke. Mnogim mladim dušicama to i danas teško pada.

Da bi se prinuda učvrstila uprkos nerazumevanju nezrelih ljudi, stvorena je hrišćanska crkva u Rimu, i ona je potpuno izvrnula sve što treba da bude izvrnuto da bi se svest vezala za materiju, telo i čula, i ljudi naterali da rade u znoju lica svog, a ne samo da sanjaju o povratku u raj.²⁴

Svakako da je na ovom svetu bilo neophodno sačuvati i svest o izvoru, božanskoj prirodi ljudske duše. To je na Zapadu delimično učinila hrišćanska Pravoslavna crkva, ona je sačuvala istinu o jedinstvenoj božanskoj energiji koja sve omogućava, a koja, kada se osvesti, doživljava se kao božanska ljubav, ali je vremenom i to izgubila, u svom arhaičnom ritualizmu ostala je neodređena i za ovaj i za onaj svet, i kao takva vrlo privlačna dobrim, duševnim ljudima kojima pomaže da budu ispravni, ali kojima nije sasvim jasno na kom se svetu nalaze ni zašto su ovde. Pravoslavlje ispravno pokušava da se drži izvornog Isusovog učenja, međutim, Isusovo učenje nije namenjeno povratku duše božanskom izvoru, ono samo jednim delom govori o izvoru radi buđenja božanske svesti u čoveku, a većim delom govori kako tu svest sprovesti na ovom svetu,

²⁴ Zato su gnosticici i njihovi naslednici Katari ispravno rimsku crkvu nazivali „Sataninom sinagogom“. Glavni operativci ovog procesa su jezuiti. Zajedno sa njima na tome rade i današnji vladari koji su vlasnici svih korporacija, a to su aristokrate i cionisti (Hazari) sa masonima. Njihovi centri vlasti su u Rimu (ideološki centar), Londonu (ekonomski centar) i Vašingtonu (vojni centar). Da bi to mogli da rade, u tome imaju logističku podršku viših sila, a za tu namenu oni su još i genetski modifikovani kako bi bili podobni za uticaje i kontrolu iz astrala, genetskom modifikacijom njihovim telima je pojačana veza sa negativnim entitetima iz nižeg astrala, a otežana veza sa svešću duše. Oni veštački izazivaju sve ratove i negativne pojave na ovom svetu (normalni ljudi ne bi mogli da rade to što oni rade), kao što jednako uspešno vode i civilizacijski razvoj – vode ali ga ne pokreću, glavni pokretači kulture i civilizacije su ljudi sa ljudskom dušom, kao što je Nikola Tesla.

kako sprovesti volju božiju na ovom svetu a sačuvati dušu.²⁵ Međutim, svest o najvišem izvoru svesti i konačnom povratku ostala je sačuvana savršeno čista samo u učenju izvornog budizma. Budizam je potpuno nematerijalan i samo daje na uvid čistu svest o konačnom ishodu, apsolutnoj neuslovljenosti. On je od koristi samo najzrelijim dušama na ovom svetu, koje okončavaju svoj ciklus inkarnacija. Ostalima je samo privlačan iako nemaju pojma zašto.

Na ovom svetu je neophodna ravnoteža između svesti o izvoru svega, prave istine o prirodi postojanja, kao i prinudama koje svest teraju da se bavi ovim svetom i tako ga transformiše, sprovodi iskustva božanske svesti kroz sve mogućnosti fizičkog postojanja, kroz sve suprotnosti pa i one koja su suprotnost samom božanskom stanju.

Između tih dvaju ravnoteža, zapadne racionalnosti koja svest upućuje na tehnološki i civilizacijski razvoj, i istočnjačkog očuvanja prave istine o svesti i božanskom izvoru, stoje takozvane etičke religije (judaizam i islam, na Srednjem istoku, pa i hrišćanski fundamentalizam). One nose neravnotežu jer pokušavaju da svest duše u čoveku, koja u suštini uvek zna prirodu svih stvari, zamene prostim imitacijama šta je ispravno a šta nije; umesto kreativnog učenja i razvoja izraza same duševnosti, one nameću ropsku imitaciju, poslušnost (šerijatu) i glumu religioznosti. One propisuju sve oblasti života, od odevanja do kosmoloških pogleda tako da tu nema ni mesta za svest i slobodnu volju. Zapravo, za neka izražavanja svesti i slobodne volje sledi smrtna kazna. Kreativnost, individualnost, lična sloboda i nezavisnost su osnove izražavanja božanske svesti kroz dušu čovekovu, a upravo to je potpuno blokirano u etičkim religijama judaizma i islama, i u hrišćanskom fundamentalizmu. ***Slepo pridržavanje etičkih propisa onemogućava svest duše da slobodno i kreativno učestvuje u životnoj drami, a to je neophodno da bi svest iskusila sve mogućnosti.*** Etičke norme biraju samo ono povoljno a osuđuju i onemogućavaju sve nepovoljno, ali ako se taj izbor vrši imitacijom i u strahu od kazne, a ne punim iskustvom svesti o prirodi delovanja koje sprovodi, onda se samo postiže kontraefekat, cela stvar se lažira i samospoznaja onemogućava. Pri tome se uništavaju slobode i prava čoveka, sputava se i sama ljudsku civilizacija kao jedini način približavanja božanskom na ovom svetu. Zato su etičke religije konzervativne, njeni pripadnici i danas žive kao u srednjem veku dok sve civilizacijske tekovine koje su drugi izgradili samo zloupotrebljavaju, uništavaju ili, u najboljem slučaju, koriste kao mala deca igračke koje su dobila na poklon.

Jedina prava civilizacija na ovom svetu je ona koja ljude približava božanskoj svesti i njenoj aktuelizaciji u svetu, odnosno koja aktuelizuje svest duše na ovom svetu,²⁶ i nije moguća nikakva civilizacija koja na bilo koji način sputava kreativnost ljudi u tom radu, njihovu potpunu slobodu u svakom izražavanju i percepciji. Samo u takvoj slobodi može da se rodi svest duše o samoj sebi i da izrazi svoju božansku prirodu. Samo tako se iz čoveka može izraziti najviše dobro i najviša mudrost. Ona je u čoveku, i zato se ne može nametnuti čoveku nikakvom imitacijom spolja. Ma koliko se tvrdo držali „božje reči“ i „božjeg zakona“ ta imitacija ne može biti ni približno tako bogata i izražajna kako bi trebala da bude da bi zamenila božanski potencijal u čoveku i njegov kreativni izraz.

²⁵ To je nagovešteno mnogim izjavama u jevanđeljima. „Eto, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Budite dakle mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi.“ (Jevanđelje po Mateju, glava 10, 16.), zmija je simbol materijalnosti, a golub duše; „Podajte dakle caru carevo, a božje Bogu.“ (Jevanđelje po Mateju, glava 22, 21.), „Ne mislite da sam ja došao da donesem mir na zemlju; nisam došao da donesem mir nego mač.“ (Jevanđelje po Mateju, glava 10, 34.) tj. borbu, mač ima dve oštrice, što znači sukob suprotnosti i rad na njihovom prevazilaženju; rekao je 'mač' a ne rat, a mač je sečivo kojim se seče i bori, što ukazuje na borbu za osvešćenje tokom procesa diferencijacije ili razlučivanja. Nije, dakle, doneo mir samospoznaje već uputstva za borbu u osvešćenju i diferencijaciji svesti na ovom svetu u kome vladaju suprotnosti. Sam krst je simbol materijalizacije, ukrštanje četiri elementa, takođe predstavlja i vreme, jer krst je i solarni simbol, predstavlja početke četiri godišnja doba, i hrišćanstvo je predstavljeno raspećem čoveka na njemu, što znači da vaskrsenje kao suštinsko učenje hrišćanstva govori o transformaciji svesti kroz smrt i ponovno rođenje, što je, drugim rečima, proces inkarnacije. Raspeće predstavlja reinkarnaciju. Sa stanovišta duše rođenje u telu je za nju nalik iskustvu umiranja, a umiranje tela je ponovno rođenje duše. Gledano odozgo, sa stanovišta božanske svesti, raspeće je samo arhetipski prikaz kako duša doživljava dolazak na ovaj svet da bi ga iskusila, to je za nju bolno raspeće u vremenu i prostoru (krst). Gledano odozdo, sa stanovišta uma i ega, raspeće je samo smrt tela i vaskrsenje duše.

²⁶ To je pravi cilj hrišćanske molitve: „da bude carstvo tvoje na zemlji kao na nebu“. To carstvo neće pasti s neba nakon dobro izvedene magije i molitve; moći će da dođe samo kroz čoveka, kroz ljudsku dušu ispoljenu na ovom svetu.

Etičke religije zapravo postoje i služe samo tome da bi se ojačao fizički um ili ego.²⁷ To je bilo potrebno u jednoj fazi civilizacijskog razvoja. Čoveku je bilo neophodno da razvije punu svest o telu i šta radi sa njim. Greška je što one svu božansku istinu pokušavaju da strpaju u mali egoistični um identifikovan sa telom (*manas*). Ta faza je prošla i razvoj se mora nastaviti dalje, u svest o sebi (*aham-kâra*), u proces individuacije koji objedinjuje subjektivno iskustvo sa objektivnim postojanjem i nadilazi ga u objektivnoj svesti o celovitom i neuslovljenom postojanju (*mahat-buddhi*).

Još uvek nije postignuta ravnoteža između ovih triju činilaca na ovom svetu i zato pravi civilizacijski razvoj ovde još uvek nije ni počeo. Još uvek se vode sukobi za prevlast Vladara (Arhonta) i njihovog sprovođenja prinude nad ljudima, i otpora njihovoj prinudi. Što više prinude oni sprovedu, to više svesti se kristališe pod tom prinudom. ***Prinuda kristališe božansku svest u čoveku i uči ga kako da je primeni na ovom svetu.*** Neravnoteža i sukob su po svemu sudeći jedini načini da se ta kristalizacija dogodi, jer kao što smo rekli, sama inkarnacija duša na ovom svetu je negativan proces za njih, i zato je razumljivo da će se mlade i nezrele duše uvek u početku opirati toj negativnosti. Bez njihovog otpora ne bi bilo prinude, a bez prinude ni kristalizacije svesti. Ravnoteža će biti moguća samo razumevanjem i zrelošću, miran i harmoničan civilizacijski razvoj će po svemu sudeći biti ostvaren tek zajedno sa čovekovim ostvarenjem, uporedo. Zaista bi teško bilo ostvarenje mira i razumevanja u svetu bez mira i razumevanja u čoveku, njegovog razumevanja samoga sebe. Dotle će, kao što je upravo slučaj, da postoji sukob civilizacija i kultura koje vode svest kroz materijalan razvoj i prinudu (Zapad i judeo-hrišćanstvo), unazad ka vraćanju u božanski izvor (Istok), i onih koji koče i ometaju oba ta kretanja (Srednji istok), kulture koje su prikladno smeštene i geografski, kao sukob Istoka, Zapada i Srednjeg istoka.

Toliko o principu prinude na ovom svetu. Da bi se on zaista razumeo, važnije je sagledati kako ti principi deluju u samom čoveku.

Smisao dobrote i ispravnosti

Rekli smo da božanska svest ispoljava percepciju i kretanje kroz elemente, biljke i životinje, da kroz čoveka potpuno usavršava percepciju i kretanje u delovanju kojim se koristi oruđe i tehnika, kroz dramsko iskustvo delovanja sa svim sadržajima koje život omogućava, da u ljudskom iskustvu percepcija postojanja dolazi do vrhunca u otkrivanju smisla postojanja, da smisao postojanja čovek iskušava i traži kroz sve svoje inkarnacije.

Ali gde se to sve okončava, gde potpuno sazreva traženje smisla i daje ploda, odnosno gde se konačno spaja sa izvornom božanskom svešću?

Rekli smo i da je sve to ispoljavanje same božanske svesti, da ništa nije moguće izvan nje same. Zato jedini odgovor jeste da se sve to dešava u njoj samoj, a pošto ona sama jeste savršeno dobro i ispravno, čovek konačni smisao sveg života i delanja na ovom svetu nalazi u dobroti i ispravnosti svoga delanja. Dobrota i ispravnost čovekovog delanja je najdirektniji izraz same božanske svesti u čoveku.

Osnovna osobina svakog delanja jeste u tome da je ono ispravno i konstruktivno ili neispravno, neodgovarajuće i destruktivno. U načinu delovanja i rada izražava se individualna čovekova svest koja uči da se spoji sa izvornom božanskom svešću koja omogućava celu egzistenciju. Sve čovekovo delanje na ovom svet jeste samo praktična obuka sa kojom se njegova individualna svest aktivno spaja sa apsolutnom svešću, sa objektivnim zbivanjem božanske stvarnosti. Nije dovoljno samo da čovek bude u sebi svestan nečega, potrebno je da svoju svesnost može kreativno i delotvorno da izrazi, da spolja učestvuje i spoji se sa njom, kao što je i unutar sebe. U sebi se čovek spaja sa božanskom svešću objektivnim razumevanjem sveta ideja, i to je samo pola procesa, druga polovina je da spolja svoje razumevanje same svesti, svoje suštine, konkretno izrazi radom na ostvarenju ideja, da ih materijalizuje. Već smo rekli da se fizički univerzum automatski ispoljava kroz svest duše čovekove, da posluži kao ogledalo božanske

²⁷ Ako pažljivije pogledamo možemo videti da su judaizam i islam u potpunosti materijalne religije, potpuno posvećene očuvanju tela i materijalnim vrednostima, za njih se žrtvuju i bore svim sredstvima.

samospoznaje. Vreme je da to bukvalno shvatimo kada se probudimo ujutru, i da uvek delamo u skladu s tim. Suština samog delovanja i svakog rada jeste u težnji da se otkrije ispravnost kroz doživljaj posledica delanja i rada, da se nauči da se dela ispravno i konstruktivno. Tako se svest izražava kroz delovanje. Što je više svesti u delovanju toliko je delovanje ispravno i dobro. Nesvesno i uslovljeno delovanje je uvek destruktivno za počinioca ili za druge. Učimo na oba načina, ispravno nas osvešćava kako treba, a neispravno kako ne treba raditi. Sva civilizacija i kultura počiva na težnji da se osveste, spoznaju i utvrde delanja koja su ispravna, dobra i konstruktivna za život i u skladu sa egzistencijom.

Božanska svest koja sve omogućava ne može se odvojiti od ispravnosti i dobrote u ljudskom delovanju. Božanska svest je sama po sebi izvor svega dobrog i ispravnog, jer je izvor samog postojanja, i ona se zato kroz čoveka uvek izražava kao dobrotu i ljubav, kao ispravno i konstruktivno delovanje, koje uvek u svemu i na sve načine podržava život i saznanje. Sve suprotno tome je izraz nesvesnosti čovekove. Od tih suprotnosti, od ispravnog i pogrešnog, sastoje se sve ljudske drame i svi životi. Prinude koju stvaraju te suprotnosti kristališu objektivnu svest u čoveku.

U čovekovoju neuslovljenoj ljubavi okončavaju se sve prinude i prisile pod kojima se svest ispoljavala na ovom svetu. U dobroti, nežnosti i ljubavi božanska svest se spaja sama sa sobom i ništa joj više nije potrebno na ovom svetu, nikakav indirektni podsticaj za izražavanje. Ljubav je izraz najvišeg razumevanja smisla božanske stvarnosti na ovome svetu, i na svim svetovima.

Zaključci drugog dela

Zaključak drugog dela mogao bi sa sažeto parafrazirati rečima Angelusa Silesiusa: Bog spava dubokim snom u kamenu (mineralima i elementima), sanja u biljkama, pokreće se u životinjama, a budi se u čoveku.

Rečeno je da je čovek mikrokosmos, da se svi principi kosmosa sažimaju i odražavaju u malom čovekovom biću, što je moguće usled holografskog principa na kome se zasniva kosmos, po kome je sve sadržano u svemu i povezano u jedinstvo.

Tako se i stanja božanske svesti izražavaju na isti način kao i kod čoveka. I čovek ima četiri stanja svesti: dubok san bez snova; sanjanje; java i objektivnu transcendentalnu svest. Prva tri stanja se prirodno smenjuju i događaju, a četvrto stanje čovek mora sam da razume i svesno da ostvari.

Kao što božanska svest boravi u obliku minerala i elemenata kao u dubokom snu, svesna je samo svog postojanja na elementaran način, tako i čovek ima dubok san u kome je svestan sebe na elementaran način.

Kao što božanska svest sanja u biljkama osnove percepcije i šta sve može, tako i čovek ima snove u kojima razvija višu percepciju i sve svoje sposobnosti.

Kao što božanska svest u životinjama razvija sve svoje sposobnosti i percepciju u akciji i fizičkom kretanju, tako i čovek ima stanje jave ili svakodnevnne budnosti u stanju ega i telesne svesti na ovom svetu.

Kao što božanska svest u čoveku po prvi put počinje da biva svesna sebe, da razvija i samosvest pored svesti o objektima percepcije, tako i čovek može da ima svest višu od uma identifikovanog sa telom, transcendentalnu svest koja mu omogućava svest o sebi kao i o svetu objekata; i samo zahvaljujući transcendentalnoj svesti njegova svest o sebi može biti uravnotežena prema svetu objekata, i njegova svest o svetu objekata može naći ravnotežu i razumevanje prema svesti o sebi. Bez transcendentalne svesti ta ravnoteža nije moguća, nije moguća ni objektivna svest o sebi, ni objektivna svest o osvetu objekata, ni njihova ravnoteža u razumevanju. Za to je neophodan činilac koji ih nadilazi, tj, transcendirira.

Prva tri stanja svesti su prirodno vođena i uslovljena, za održavanje prirodnog života u radu, dokolici i reprodukciji, ona su dovoljna. Da bi se došlo do razumevanja smisla svega potreban je činilac koji ih nadilazi. Do njega se dolazi prinudom i prisilom, kao i u svetu biljaka i životinja gde je prinuda i prisila bila ugrađena u način života i opstanka i ona je sama kristalisala usavršavanje percepcije i kretanja. Prinuda kod čoveka dolazi samom zrelošću svesti i iskušenjem praznine dotadašnjeg života, spoznajom da se on vrti u krug. Samo čovek iskušava

egzistencijalno nezadovoljstvo životom kakav je prirodno dat, zato što samo čovek ima potencijal više svesti u sebi, svest transcendentalne duše s kojom može najpre da nasluti a zatim i da jasno vidi da se sav prirodni život u prva tri stanja svesti obrće u krug sam od sebe, da je potpuno uslovljen kao točak *samsare*. Zbog uticaja svesti duše egzistencijalna teskoba fizičkog života postaje sve veća i veća koliko je čovek zreliji za sve mogućnosti koje pruža život na ovom svetu. Egzistencijalno nespokojstvo, koje čovek ima zbog same svesti duše u sebi, samo ga po sebi tera u iskušavanje svih mogućih životnih drama i sudbina, komedija i tragedija. Suština egzistencijalnog nespokojstva u čoveku jeste samo u tome što ga svest njegove duše privlači da dela slobodno i iz svoje volje, uvek ispravno i dobro, u skladu sa božanskom svešću, a sve što ovde svojim fizičkim umom doživljava jeste u velikoj meri suprotno tome, ovde doživljava bezličnu uslovljenost prirodne nužnosti i spoljašnjih uticaja, koji su odraz nižih oblika života, mineralnog, biljnog i životinjskog. Teskoba koju izaziva ta suprotnost zapravo nastaje usled slabe svesti duše na ovom svetu i njene potrebe da ojača. Upoznavanjem svih mogućnosti življenja, svih sadržaja života, čovek samo ispunjava zrelost za teskobu koja će ga naterati na transcendenciju prirodnih uslovljavanja. Kontradikcija između potrebe svesti da upozna sve mogućnosti i sadržaje životne drame, i da dela iz svoje volje, i sve veće i veće teskobe koju sa sve većom svesnošću prirodne uslovljenosti doživljava, tera ga na egzistencijalni skok u transcendenciju – koji njegovom umu identifikovanom sa telom uvek izgleda kao skok u ništavilo, ponor, ili u smrt i ponovno rođenje, iako je to samo kvalitativan pomak svesti bliže sebi samoj, bliže božanskoj svesti. Drugim rečima, transcendentalnu svest ne postiže onaj ko to želi, već samo onaj ko ne može više ništa drugo da učini, ko ne može ni napred ni nazad jer je spoznao da se vrti u krug.

To je način na koji božanska svest dolazi bliže sebi kroz čoveka: iskušavanjem svega što čovek može da učini kao čovek, njegovom smrću i vaskrsenjem. Nakon što je postala umetnik sveg vidljivog sveta, postaje umetnik i u nevidljivom. Čovek svesno ispunjava svrhu fizičkog života, dolazi do kraja svih životnih drama i potrage za smislom tek onda kada dođe do dobrote kao jedine osnove sveg života; kada se njegova dobrota i ljubav ne razlikuju od njegove svesti; kada postane svestan da se božanska svest ispoljava samo kao dobrota i ljubav na ovom svetu, i da je to ista svest s kojom je on svestan sebe samoga; da je sama egzistencija božanska ljubav.

Dokaz da je sama egzistencija božanska ljubav jeste u tome što čovekova cela egzistencija počiva na traženju ljubavi i dobrote, na ispravan i mnogo češće na pogrešan način, to je pravi motiv svih ljudskih težnji, svih sukoba i patnji, u svim ljudskim životima. Jedino ispunjenje čovek doživljava kada ima ljubav, jedinu patnju sebi i drugima nanosi kada je nema. Da ljubav nije osnova života, to ne bi bilo tako. Nemoguće je odvojiti postojanje, svest i ljubav. Samo kada egzistenciju spozna u svim suprotnostima, čovek može da je transcendira, da je nadiđe, da je sagleda kakva zaista jeste. Sve dotle nije bio svestan kakva je zaista egzistencija i to neznanje ga je teralo kroz sve moguće životne drame i iskušenja, naklonosti i sukobe, ljubavi i mržnje, kroz sve živote i sve patnje, neznanje o pravoj prirodi samog postojanja kao stalnog otvaranja božanske ljubavi i dobrote u svim oblicima i mogućnostima. Kada postane svestan ljubavi kao prave prirode postojanja, onda samo ona može biti njegova svest, jer je onda vidi svuda, kao samo postojanje. Zato je nesvesnost jedini uzrok patnje i nedostatka ljubavi, a svest jedino blaženstvo i izraz ljubavi.

To je transcendentalna svest, četvrto stanje svesti koje je jedino primereno čoveku, koje otkriva njegovu suštinu i suštinu samog postojanja. Budući da u egzistenciji ne postoji dualizam ni mnoštvo, ništa objektivno ni supstancijalno, transcendentalna svest ništa objektivno ne nadilazi već samo otkriva ono što je u suštini, ona samo budi i obelodanjuje ono što jeste. Transcendentalno otkriva imanentno, ono što je bit svega. Naime, transcendentalna božanska svest nije neka viša svest, već sama svest u svojoj čistoti i suštini, oslobođena svih projekcija. Nadilazi se samo neznanje i nesvesnost u čoveku, a nesvesnost je nerazumevanje prirode same svesti, transcendira se samo um koji subjektivno i ograničeno koristi svest. Sve što se loše događa čoveku na ovom svetu jeste posledica toga što on nije u svom autentičnom stanju, u svesti koja mu je jedina primerena, u božanskoj svesti. I slobodu da ne bude u svom autentičnom stanju dobija upravo iz same božanske svesti koja ga omogućava. Na taj način čoveka osvešćava apsolutno sve što radi i što mu se događa.

Treći deo:
ČOVEK JE SVESNI SUBJEKT ORGANSKOG I NEORGANSKOG SVETA

Inkarnacija duše kroz višu i nižu svest čovekovog uma

Prilikom inkarnacije u fizičko telo duša ne otelovljuje celu svoju svest. Malo i vrlo ograničeno fizičko telo ne bi moglo da izdrži sav potencijal svesti božanske duše. Ono nije ni dizajnirano za to. Telo može da primi samo mali deo svesti duše, samo njenu inspiraciju za život i delovanje. Mnogo veći deo svesti koju čovek koristi u telu sastoji se od animalne svesti koja je prirodno data njegovom telu, slično kao i kod životinja, tu animalnu svest ima svaki čovek po rođenju i on sa njom može da funkcioniše, ali samo ne elementaran način, kao životinja. Tom svešću je moguće manipulirati raznim metodama, psihološkim, hemijskim i tehnološkim, i od čoveka napraviti programiranog robota koje će izvršavati sve zadatke. Svi oblici psihološkog uslovljavanja u savremenom svetu zasnivaju se na manipulaciji ovom animalnom svešću u čoveku, ona se jača naglašavanjem nižih energetskih centara, nižih nagona i požude, posebno perverzijama, jer ona samo sledi svoje objekte i nema objektivno rasuđivanje ni o sebi samoj ni o zbivanju.

Animalna svest u zajednici sa svešću duše sačinjava um ili razum. Um ili razum (*manas*) je između svesti o sebi (*aham-kâra*), koja može da postoji samo inspiracijom više svesti koja je od duše, i fizičkog tela (*indriyâni*). Samo uticaj više, transcendentalne svesti duše, omogućava objektivnu svest uma o sebi samome. Um ne bi bio svestan sebe samoga da nema prisustvo transcendentalne svesti duše, one koja ga nadilazi, koja je viša od njega. Koliko je um više otvoren za veće prisustvo transcendentalne svesti duše, toliko više može da koristi njenu objektivnu božansku svesnost i da je sprovodi kroz telo. Zato je um uvek razapet između viših i nižih uticaja. On se zapravo i sastoji od regulacije više i niže svesti, mehaničkih prirodnih nagona i kreativne svesti koja je od duše, um ih spaja i razlučuje. To spajanje i jeste razlog zbog kojeg čovek postoji i zato je um tako važan. Iz istog razloga on je jednako i problematičan.

Prilikom inkarnacije svest duše se deli na dva dela. Jedan veći deo svesti duše ostaje neotelovljen, ali povezan sa drugim manjim delom svesti koja se otelovljuje i sačinjava um ili razum. Ta viša neotelovljena svest ostaje u višim dimenzijama, između astrala i etra (akaše). Kako je čovek sačinjen od svih dimenzija prirode, ta viša svest ostaje veza fizičkog uma sa objektivnim svetom i višim dimenzijama, sa objektivnom stvarnošću.

Ta viša svest čovekova, koja boravi na višim dimenzijama, je poznata kao 'viši um', ili 'više Ja', nekad i kao 'pravo Ja'. Od nje potiče sva intuicija i inspiracija koju dobija um u telu. Ona jednostavno ima višu i širu perspektivu od otelovljenog uma. Nije ograničena aktivnostima i emocijama kao niži um i može da vidi ceo razvoj svake situacije. Bez te veze sa višim umom fizički um ne bi mogao da ima objektivnu svest i uvid u širu perspektivu bilo čega. Opažanje bi mu bilo ograničeno samo na čula, kao kod životinja. Samo zahvaljujući toj višoj svesti sa kojom je povezan, čovek ovde može da ima objektivno razumevanje svakog rada i dešavanja, vezu sa samom dušom, a preko nje i sa božanskom svešću. Ta viša svest deluje kao posrednik tela i duše. Ona deluje uvek, iako ne uvek primetno. Vrlo često kroz snove daje inspiraciju fizičkom umu za učenje i delovanje, jer su snovi kontakt sa višim dimenzijama, ili na javi kroz inspiraciju, imaginaciju i fantazije. Uvek kada nešto 'osetimo' u vezi nekoga čoveka, neke stvari ili događaja, i nepobitno znamo da smo u pravu iako ne vidimo uzroke tog osećaja, to je delovanje višeg uma u nama. On vidi sve ono što mi čulima i razumom ne vidimo, ali zato preko njega možemo da 'osetimo'. Viša svest vrlo često deluje i kroz druge ljude, koristi ih kao instrumente da nešto učine za nas, bili oni toga svesni ili, češće, nesvesni, kao i kroz celokupne događaje. Ako nam nije vreme da umremo, učiniće čudo da nas spase. Isto tako, ako nam jeste vreme za odlazak sa ovog sveta, a ono je određeno na najvišim planovima duše, neće nam biti spasa.²⁸ Uticaji više svesti u umu uvek se ogledaju kao inspiracija na dobro i ispravno, na razumevanje i ljubav,

²⁸ Ovo, da viša svest može da nas ubije k'o zeca kada joj se prohte, ne treba da zvuči grubo i bezdušno, jer ona uvek deluje iz perspektive same duše i božanske svesti koju sprovodi, a iz te perspektive sam ovaj život je san ili dramska igra koja ima planiran početak i kraj, iako ne i sve detalje koji se igraju.

oproštaj i sklad svih bića sa celinom. Iznad svega uticaji višeg um na naš niži um ogleda se u savesti, u potrebi da činimo dobro i ispravno. Svakako ovde ne mislimo na „grižu savesti“ koja potiče od neispunjenja nekog plana delovanja sa kojim smo programirani i uslovljeni. Reč je i istinskoj savesti kao svesti o dobroti i ispravnosti, odrazu zajedničke svesti koja omogućava samo postojanje. Ti uticaji su jedini pravi izvor sve kulture i duhovnosti na ovom svetu.²⁹

Ti uticaji se jasno razlikuju od suprotnih uticaja, nekulture i primitivizma koji takođe postoje na ovom svetu. Oni potiču od animalne svesti tela i uma koji joj je potčinjen. Ta niža svest je uvek vezana za neke identifikacije i projekcije, sastoji se od požude, mržnje i neznanja, od privlačnosti, odbojnosti i zablude. U njenim aktivnostima učestvuju i dimenzije nižeg astrala koje imaju slične osobine energetskog i emocionalnog vezivanja i uslovljavanja, pre svega na negativan način. Stoga nije sve zlo na ovom svetu od ovoga sveta.

Razumevanje odnosa više i niže svesti je jednostavno, ono je i u svakodnevnom iskustvu svima poznato kroz razlikovanje dela i stanja svesti koja su 'uzvišena' i koja su 'niska': sve što je pozitivno, uzvišeno i kreativno, to je od uticaja više svesti, višeg uma i duše; sve što je 'nisko', 'prizemno', 'materijalno' i 'sebično', što je destruktivno i negativno je od nižeg, telesnog uma i ega, i njegovo delovanje je utoliko negativnije koliko je odvojeno od povezanosti sa višim umom i dušom. Njegova odvojenost od više svesti može biti usled nezrelosti, ili može biti namerno programirana. Što je um nezreliji to lakše može biti programiran.

Negativni aspekti takođe učestvuju u kristalisanju svesti duše na ovom svetu, jer apsolutno sve potiče iz božanske svesti, pa tako i sve suprotnosti. Negativna dešavanja obezbeđuju svesno iskušavanje celine, svih mogućnosti, i samo kada se sve mogućnosti celine svesno izraze, celina se osvešćava. To izražavanje svih suprotnosti je u prirodi same svesti, jer priroda svesti je celovitost. Nema svesti koja nije celovita i koja ne teži celovitosti. Gubitak celovitosti je nesvesnost, a tu nestaje i životne energije na sve načine. Sama težnja celovitosti jeste osvešćenje. Zato je svest vrhunski privlačitelj i upravljač energije koja uvek teži celovitosti svojih energetskih polova. Sva bića i sve pojave samo su razne modifikacije podeljene energije na polove ili suprotnosti. Zato sve teži svom jedinstvu i ono se događa u svesti. Na taj način ne postoji ništa negativno osim onoga što nastaje usled nesvesnosti celine i njenog savršenstva u svemu.

U svom delovanju viša svest stavlja naglasak na razumevanje samoga uma, da on sam razume zašto se nešto dešava i kako se radi. Ako bi um ostao samo instrument viših uticaja (ili samo manipulisan nižim uticajima), onda ne bi ostvario svrhu da bude poveznik niže i više svesti, niti bi svest duše mogla da kroz njega deluje na ovom svetu, a to je svrha čovekovog postojanja. Svest božanske duše uvek se izražava kroz razumevanje, kao individualna i samosvesna, dakle kroz lično razumevanje, potpuno slobodna i jedinstvena, nikada pokretana spolja i uslovljena na bilo koji način.

Upravo ta individualnost i neuslovljenost i jeste svest duše, božanska svest. Kada se ta sloboda i neuslovljenost ostvari u telu, onda se božanska svest ispoljava. ***Ne silazi božanska svest sama ovde, kada joj se to nekako omogući, već se ona trenutno manifestuje kroz samu slobodu i kreativnost.*** Ona nema attribute koji zahtevaju kretanje od 'višeg' ka 'nižem' ili bilo gde, niti neke uslove za ispoljavanje. Ona je sama neuslovljenost koja sve omogućava. To je priroda božanske svesti. Gde god se svest o apsolutnoj neuslovljenosti ostvari, božanska svest je tu. Kada um razume i ostvari prirodu božanske svesti, ona je tada aktuelizovana u njemu, nije se odnekud spustila u njega, već je bila u njemu kao potencijal same svesti uma. Zahvaljujući slobodi da iskušava apsolutno sve, već sledećeg trenutka može biti zaboravljena, što se najčešće i dešava. Niko se nije probudio u božanskoj svesti od prvog pokušaja. Zapravo, stalnim spoznavanjem i gubljenjem spoznaje um povezuje višu i nižu svest. Gubljenje i otkrivanje spoznaje jeste način na koji um povezuje sve aspekte postojanja sa božanskom svešću, a ne samo otkrivanje spoznaje.

²⁹ Istinsku duhovnost treba strogo razlikovati od religioznosti i religija koje su najčešće samo manipulacije uma identifikovanog sa telom, i njegove razne obmane. Suština religioznosti jeste duhovnost, ali duhovnosti nema u institucionalizovanim religijama, jer duhovnost ne može biti institucionalizovana ni dogmatizovana, kao što to ne može biti ni svest koja je izvor sveg postojanja.

Prestanak inkarnacije i 'povratak' svesti duše sebi samoj

Rekavši nešto o inkarnaciji svesti duše u telo, dužni smo reći i nešto o prestanku te inkarnacije. Ona je u suštini buđenje duše o sebi samoj. Posmatrana sa stanovišta tela i njegovog uma, to izgleda kao smrt i prestanak postojanja, ali jedino što tu prestaje je neznanje o pravom postojanju.

Pre svega treba razumeti da je priroda samog postojanja upravo to da ono uvek postoji i da nije moguće da ikada i ikako prestane da postoji. I to je svojstvo svega što postoji, pa i naše suštine. To je tako zato što je postojanje u suštini božansko postojanje, nijedan oblik postojanja nije različit u suštini od božanskog postojanja, od samog Apsoluta (zato se kaže da je univerzum hologram). Ovo takođe znači da je samo postojanje svesno sebe kao božanskog Apsoluta, da je svest kao princip postojanja uvek prisutna u samom postojanju i da nikada ne može biti izgubljena, može samo primati razne oblike i stanja kako bi aktuelizovala sve mogućnosti postojanja, i ona to uvek i radi. Na tome radu se zasniva sva raznovrsnost pojavnih oblika postojanja. Raznovrsnost iskustva postojanja stvara životnu energiju. Kada se univerzalna životna energija osvesti u čoveku, kada on spozna da ta energija povezuje sva bića i pojave u jedno, on je doživljava kao božansku ljubav koja sve omogućava, iz koje sve nastaje i koja sve jeste. Zato smo rekli da je ljubav iskustvo spajanja energije i svesti.

Sve ovo znači da u postojanju ništa nije odvojeno i da ništa ne može da nestane, pa tako ni iskustvo individualnih entiteta svesti, duša, ni njihova individualna iskustva u ljudskim telima. Sve što mi kao svest duša u ljudskim telima doživljavamo ovde, i dobro i zlo, mudrost i ludost, sva sećanja, sve što postajemo kroz ljudske drame i iskušenja, ostaje sa nama i nakon 'smrti' tela i sve to obogaćuje iskustvo božanske svesti o samoj sebi, o svim njenim mogućnostima. Ništa ne nestaje, zato što ništa nije ni nastalo iz ničega, kao novo, sve je samo ispoljavanje već postojećih mogućnosti celine božanskog postojanja, ispoljavanja koja mi individualnim umovima doživljavamo kao individualna ispoljavanja koja nastaju i nestaju u vremenu i prostoru, kao 'naša' individualna iskustva. Ništa nije naše jer ni mi nismo svoji, sve pripada božanskoj celini. Sva naša lična iskustva, ma kakva bila, obogaćuju mogućnosti izražavanja božanske celine i zato ostaju i nakon svih smrti tela koje doživljavamo u toku privida inkarnacijskog ciklusa, ostaju kao dodatak iskustva svesti, kao još veće bogatstvo života i postojanja, a život i postojanje nisu ništa drugo do sve veće i veće obilje i bogatstvo. Ništa drugo ne mogu ni da budu.

Ovde se mora naglasiti jedna važna stvar. Sva iskustva svesti nakon umiranja tela nosimo sa sobom kao bogatstvo duše, ali nakon smrti tela jasno vidimo da ništa nismo mi počinili za života već je sve činilo samo telo i njegov um sa kojim smo bili privremeno identifikovani. Telo je svojom uslovljenošću vremenom i prostorom bilo rukovođeno da poćini sve što je poćinilo za života, a svest duše je tu bila prisutna samo kao svedok i korisnik tako stećenih informacija i iskustava. Nikada duša nije činilac. Činilac je uvek priroda. Svest duše je transcendentalna u odnosu na prirodu.

Jedino iskustvo smrti je pad u nesvesnost tog božanskog obilja koje sve jeste uvek i u svemu. Takva je naša nesvesnost dok smo u telu i zato mi iskušavamo smrt kao nekakav prestanak i nestanak, iako su nemogući zbog same prirode postojanja. Otuda je dovoljno da spoznamo samu prirodu postojanja da bismo spoznali da smo besmrtni.

Zapravo i nesvesnost je jedno od mogućnosti božanske svesti, jer ona je potencijal svih mogućnosti, i iskustvo nesvesnosti je takođe jedna od mogućnosti koja može da se dogodi i ona se događa samo u individualnom umu, ali ne i u svesti duše koja nikada ne može biti nesvesna. Pomraćenje uma u nesvesno stanje je iskustvo njegove maksimalne izdvojenost od izvora svesti, i ta izdvojenost je uvek privremena, nikada trajna, nikada se ne događa potpuni prekid sa svešću, već je ta veza suviše povremeno slaba da bi mogla da deluje, iako takav prekid može da potraje celu inkarnaciju, ceo jedan život, on se uvek nadilazi. Psihoza je stanje krajnje nesvesnosti uma na ovom svetu, a to nije ništa drugo do stanje krajnje identifikacije svesti sa nekim svojim sadržajima i objektima. U tome se izražava ista namera koju božanska svest ima u svom ispoljavanju, da se identifikuje sa svim mogućim pojavama i sadržajima. Ovo ne mora da znači da će poludeti svako ko bukvalno shvati volju božiju. Tu identifikaciju ima svaki čovek u manjoj

ili većoj meri, čovekov život je iskušavanje svih stanja identifikacije svesti, on se kreće od objektivne božanske svesti do potpune subjektivne zatvorenosti u sopstvene sadržaje. Ali nikada ne može da izgubi sebe samoga, svoju suštinu, dušu, kao svedoka svih mogućih stanja svesti. Sva stanja svesti se događaju zbog tog svedoka, a ne obratno. Dovoljno je da samo za trenutak toga bude svestan pa da nadiđe svako stanje svesti, a takav trenutak je čoveku uvek dostupan, jer svi sadržaji postoje zbog božanske svesti, kao njeno ogledalo, i zato se božanska svest uvek u svemu može prepoznati.

Otelovljenje u fizičko telo za našu dušu je toliko nisko i ograničavajuće da smrt tela doživljavamo kao ogromno olakšanje i susret sa blaženstvom, kao kada smo dugo bili zaronjeni u vodu i konačno isplivamo na površinu i udahnemo vazduh. Iz perspektive duše naš sadašnji život u telu je zapravo najmrtnije stanje koje ikada možemo da imamo. To pokazuje koliko je nenormalan strah od smrti, koliko je naš telesni um iluzoran. Pre i posle inkarnacije imamo daleko više života i svesti nego u telu. Ali to takođe pokazuje koliko je život u telu važan, iako je tako nizak i ograničen svest duše uporno čini sve što može da ga stvori i održi, uprkos svim teškoćama. U holografskom jedinstvu božanskog postojanja svaki oblik života jednako je vredan. Zato postoji opravdana briga o životu koju treba razlikovati od nerealnog i patološkog straha od smrti, iako je zbog egocentričnog ograničenja uma teško uočiti tu razliku i sprečiti da zdrava briga o životu ne pređe u patološki strah od smrti, koji svoj apsurd pokazuje time što uvek vodi u nasilje nad životom.

Naravno, postojanje ne bi imalo slobodu izražavanja da ne postoje i neplanirane smrti tela. U tom slučaju sledi jedan period prilagođavanja i čišćenja svesti naše duše od nakupljenih utisaka za života tela, utisaka u astralnom i mentalnom telu, jer taj povratak ima više faza. U slučajevima planiranog odlaska sa ovog sveta oslobađanje od emocionalnog i mentalnog vezivanja svesti duše za ovaj svet obavlja se i za života tela, nekom vrstom odvajanja i izolacije, često pomoću bolesti zbog koje nam dosadi vezivanje za telo, i emocionalno vezivanje za nekoga ili nešto; razne okolnosti ili događaji učine da nam je dosta više te priče, da smo razumeli i zadovoljili se, ispunili zadatak. Zapravo, ceo život je navođenje na razumevanje transcendentalne svesti božanske duše u nama. Smrt je samo sudar sa njome. Transcendentalna svest za vreme meditacije jeste njeno razumevanje za života, razumevanje da samo život postoji i ništa drugo, da je život daleko veći od svega što možemo umom da zamislimo.

Sinhronicitet je način spajanja paralelnih stvarnosti u svest

Zato što je stvarnost bezvremena i sve njene mogućnosti se paralelno ispoljavaju, niži um doživljava delovanje svesti višeg uma i kao sinhronicitete (pored inspiracije i intuicije), kao događaje koji se poklapaju sa mislima i namerama, kao i smislom, ali nemaju objektivne povezanosti niti vidljivog uzroka, događaje u kojima se materijalizuju misli i namere ili vode zajedničkom događaju, koji objedinjuje smisao drugih događaja. Što je čovek više svestan sebe i svog višeg uma, a preko njega i svoje duše, toliko više mu se život sastoji od sinhroniciteta, osvešćenja naizgled bezuzročnih veza među svim stvarima i pojavama. Setimo se da je priroda kvantnog polja upravo takva, da ona povezuje sve što je fizički odvojeno. Ovo ukazuje da je viša svest bliža kvantnom polju, da je kvantno polje upravo svest na kojoj priroda počiva i iz koje deluje, i da je to naša svest. Svuda deluje jedna svest, nema ih više niti je ona igde podeljena. Prepoznavanje jedinstva svesti u svemu, ne samo u organskoj i neorganskoj prirodi, već i u svakodnevnim događajima koji sačinjavaju naš život i sudbinu, jeste čovekovo buđenje. Samo sa takvom svešću, celovitom, koja nadilazi njega samoga, čovek može povratno i kreativno da deluje na događaje. Sve dotle su oni delovali na njega, udarali ga na sve načine ne bi li ga probudili.

Zapravo, u skladu sa rečenim, sve što se događa jeste neka vrsta sinhroniciteta, jer sve povezuje kvantno polje. Kada se naša svest poveže sa svešću kvantnog polja ona to doživljava kao sinhronicitet, kao slaganja svesti i događaja, ali kada ostane nesvesna ona to ne doživljava tako. Zato poluosvešćenim ljudima izgleda kao da se sinhroniciteti događaju samo ponekad, i to obično kada im se dogodi nešto lepo, a da se ne događaju kada im se dešava nešto loše ili ružno.

Međutim, sve se uvek događa po principu sinhroniciteta, slaganja svesti i zbivanja, jer svest je u osnovi zbivanja.

Sinhronicitet i svest o njemu je zapravo ono što se popularno objašnjava kao 'zakon privlačenja'. Mi smo uvek svesna bića, i kao takvi smo svešću uvek povezani sa kvantnim poljem, problem je što ne koristimo uvek svest kao svest o sebi, nismo svesni da je svest glavna sila u postojanju, glavni usmerivač energije kvantnog polja u oblikovanju sveg grubljeg zbivanja, i da je naša svest koju tako olako koristimo i doživljavamo takođe deo te univerzalne sile koja sve omogućava. Zato svešću uvek učestvujemo u postojanju, čak i kada toga nismo svesni.

Sve što nam se naizgled spolja događa na ovom svetu mi sami privlačimo, i sami smo odbili sve što nam se nije dogodilo. Svakako, ovde postoji i kolektivni učinak na koji treba računati kada sudimo zašto nam se nešto događa, jer nismo sami na ovom svetu, mnoga dešavanja nam nameću okolnosti vremena i prostora koja su drugi već proizveli, ali i u kolektivnom učinku deluje isti ovaj princip.

U suštini, pozitivne i poželjne stvari privlačimo onoliko koliko smo povezani sa višim umom i svešću duše. Sve negativno što nam se događa privukli smo svojom odvojenošću od svesti duše i vezanošću za niži, telesni um.

Ako to ne vidimo i teško nam je da u to poverujemo to je zato što ne koristimo sav potencijal svesti koji imamo, već samo mali deo. Sa celim potencijalom videli bismo celinu svih zbivanja, i da mi nismo u suštini različiti od te celine; sa malim potencijalom svesti vidimo samo nepovezane deliće koji nam izgledaju strani i nepoznati. Ali takva je priroda razmere i dimenzije postojanja u kojoj se nalazimo. To sve ima svoju svrhu i razloge. Zato se božanska celina pobrinula da svest i u takvim ograničenim okolnostima, kao što je naše ljudsko iskustvo, kultiviše spolja putem prinude, kao i putem svrhe.

Suprotnost između prinude i svrhe života stvara svu civilizaciju i kulturu

Govorili smo da je sam proces inkarnacije svesti duše u ljudska tela negativan proces za dušu, da joj je u tome potrebna pomoć u vidu negativnih sila kako bi mogla da iskusi sva moguća iskustva i tako kompletirala celovitu svest o postojanju, o svim mogućnostima postojanja. Kada se sve mogućnosti postojanja osveste kroz ljudsko iskustvo, onda je božanska svest prisutna u svim svojim mogućnostima. Čovek je tako lučonoša božanske svesti kroz celu egzistenciju, on je osvetljava, sprovodi svetlost svesti u najskrivnije kutke postojanja, i time otkriva smisao postojanja. Otkrivanje smisla postojanja jeste samospoznaja božanske svesti. Na taj način ne samo da se božanska svest aktuelizuje u onome što jeste, već se i samo postojanje usavršava u svojoj podobnosti božanskoj svesti. To je uzajamni odnos.

U tome postoji suprotnost koja rađa kreativnu napetost: sam proces je negativan i težak ali sa pozitivnom svrhom. Tu suprotnost oseća svaki čovek na ovome svetu kao suprotnost između tela i duše, materijalnog i duhovnog, želja i obaveza, snova i stvarnosti, dobra i zla. U celoj ljudskoj egzistenciji postoji podela na ono što je 'više', božansko, idealno i dobro u svakom pogledu, i na ono što je 'niže', materijalno, teško, uslovljavajuće i negativno u svakom pogledu. Ta suprotnost je krst koji na ovom svetu nosi svaki čovek kao zajedničko obeležje svih sudbina.

Te suprotnosti se ogledaju na ovome svetu, u vremenu i prostoru, kao periodi mira i ratova, sreće i nesreće (kad je „vreme za gvožđe i krv“ kako reče Bizmark); kao područja gde se živi lepo i napredno i područja gde je život težak i necivilizovan.

Te suprotnosti mora da bude svestan svako ko barata sa stanjima ljudske svesti, odnosno ko pokušava da uči nečemu ljude. Mora da ih uči samo onome što žele da budu naučeni, što je u planu njihovog životnog iskustva, ako im da više nego što mogu da shvate, ako im se ukaže na njihovu pravu prirodu i iluzije u kojima se nalaze, ili još gore, ako im se ukaže da je to sve njihova igra, možda će za trenutak malo biti zadivljeni, ali ako se u tome pretera njihova reakcija može biti gruba i odbojna. Većina ljudi je došla na ovaj svest da bi proživela neka iskustva, neke aspekte mogućnosti postojanja, koje podrazumevaju i iluzije, a ne da bi se oslobodila od same inkarnacije. Samo je vrlo mali broj ljudi ovde da bi završio proces inkarnacije i aktuelizovao

objektivnu, božansku svest transcendentalne duše. Velika većina je došla da sanja neki svoj karmički san, a ne da se probude. Mogu žestoko da se pobune kada im neko zatrese kavez.

Ta suprotnost stvara izazove koji su pokretačka snaga za stvaranje promena, na savladavanje prepreka u ostvarenju uzvišenih ciljeva, da se uklone negativne pojave i stvari, i omogućue pozitivne i napredne. Da se savlada inercija i nepokretnost koja unazađuje život i razvoj, ostvari napredak i razvoj, da se prirodni uslovi poboljšaju i usavrše. Prisustvo svesti u prirodi kroz čoveka najbolje se ogleda u razvoju tehnike i materijalne kulture uopšte. Sva civilizacija i svaki razvoj postoji na osnovu te suprotnosti koju izaziva priroda svesti duše u fizičkom telu.

Pri tome je veoma važno održavati ravnotežu te suprotnosti i njen kreativni potencijal. Svaka neravnoteža izaziva poremećaje i raspad sistema, sukobe. Neravnoteža nastaje kada je svest nezrela i ne razume prirodu ove suprotnosti, misli da zlo ima objektivno postojanje, kao što misli da i sve ostalo ima objektivno postojanje, da mora samo da se bori protiv zla ili da beži od njega, ili ako je još nezrelija, da ga prihvati i koristi za postizanje svojih subjektivnih ciljeva. Nedovoljna svesnost uvek izaziva neravnotežu razvoja i života na tri načina. Prvi je bežanje natrag: nedovoljna svest navodi ljude na povratak unazad, ka samoj duši koju intuitivno osećaju kao svoj božanski ishod, što se obično ispoljava kao neki verski fanatizam, bekstvo od sveta i civilizacije u izolaciju, u prirodu ili manastir; drugi je izbegavanje: nedovoljna svesnost ovde prenaglašava materijalnu stvarnost koja se čulima opaža, identifikuje život sa materijalnom stvarnošću ne birajući sredstva da bi ostvarila bolje uslove i svoje subjektivne želje, pri čemu se često ponaša bezdušno i nasilno, često takvi ljudi koriste materijalno blagostanje za izbegavanje negativnih iskustava, slično prvom načinu; treći je imitacija: ovde nezrela svest prosto imitira i ponavlja ono što joj se događa, ako je svest takvih ljudi imala negativna iskustva, ona ih ponavlja prema drugima, ako je bila uslovljena onda uslovljava druge. Uvek se radi ili o bežanju i izbegavanju ili o novom uslovljavanju. Svaka od ovih načina izražavanja nezrele svesti ima svoju civilizaciju, kulturu i religiju na ovom svetu.

Istinska civilizacija zasnovana na ispoljavanju božanske svesti u ovom svetu nastaće tek kada većini ljudi postane jasna ova suprotnost; njenu ravnotežu će postići kada im postane jasna svest duše u dovoljnoj meri da im postane jasna i priroda fizičke stvarnosti, njihovo jedinstvo i uzajamnost.

To će sve da im postane jasno kada shvate suštinu prinude i svrhovitosti.

Sušтина je sledeća: Sva prinuda dolazi spolja, kao spoljašnji uticaj, bilo u vidu uticaja drugih ljudi i posledica njihovih dela i nedela, bilo u vidu uticaja iz viših dimenzija; pri tome spoljašnji uticaji mogu biti i mentalni a ne samo fizički, kao što su oblici mentalnih programiranja, individualnih i kolektivnih. Često se mentalne prinude ostvaruju uz pomoć bioloških i hemijskih uticaja. Sve takve prinude su negativne, ograničavajuće i navode na mehanično ponašanje. Postoji i mali procenat prinuda koje nisu negativne, samo tako izgledaju u početku ali dovode do dobrog ishoda jer služe tome da zaustave nesvesno činjenje grešaka, da obuzdaju nezrelo ponašanje koje se čini iz neznanja. Njih treba razlikovati od prinuda i prisila koje generalno postoje da bi se na ovom svetu iskusila suprotnost božanske prirode duše.

Sva svrhovitost dolazi iznutra, iz suštine čovekove, iz svesti duše. Odatle dolazi sva pozitivnost prema životu, princip svesti i slobode, neuslovljenosti i kreativnosti.

Sve zajedno dolazi iz Celine, iz božanskog Apsoluta, iz onoga što mi jesmo.

Fizika samospoznaje

Sav razvoj na ovom svetu, kao i svaki ljudski razvoj, sastoji se u tome da svest duše ima veće učešće u telu i na ovom svetu, preko tela čovekovog.

Sva suprotnost božanskoj svesti, a to je priroda i ovo što opažamo kao materijalni univerzum, postoji kao ogledalo ili podloga u odnosu na koju božanska svest aktuelizuje samu sebe. To je sve što se zaista događa kao stvarnost. Ostalo su detalji koji sačinjavaju imaginaciju svesti u toj aktuelizaciji. To se sve u stvarnosti već dogodilo ili, bolje reći, uvek se u celosti događa, jer ne postoji vreme. Zato je božanska imaginacija kreirala individualne monade svesti koje će dalje da ojačaju imaginaciju o svim detaljima tog događaja, o božanskoj prisutnosti, koje

će da zamisle vreme i dovoljnu inerciju i sporst fizičkog sveta u kome će se svi detalji osvestiti u svim aspektima i mogućnostima. Tako smo nastali mi ovde koji iz ove naše perspektive fizičkog sveta razdvojenog u prostoru i vremenu, krajnje tačke otuđenosti od božanske svesti, svojim životnim iskustvima osvešćavamo sve što se može osvestiti ne bi li tako aktuelizovali božansku svest u svim njenim mogućnostima postojanja i izražavanja.

Zbog postojanja tog prividnog polariteta u svemu, polariteta na celinu kao izvornu i autentičnu, i sve ovo što izgleda kao otuđeno i nesvesno celine i zato deluje kao neautentično, događa se igra osvešćenja koja se prividno kreće od jednog kraja do drugog, od sebe do ne-sebe, od svoje autentičnosti do svoje suprotnosti i negacije.

Cela egzistencija postoji kao igra učešća svesti, uslovno rečeno, kruženja svesti, iako tu nema nikakvog kruženja već samo bezvremenog postojanja, ali iz naše ograničene perspektive to možemo prilično tačno videti kao kruženje. I zaista sve u kosmosu kruži na neki način. Samo je pitanje koliko procenta svesti učestvuje na autentičnoj, a koliko na neautentičnoj strani.

Cela ta igra božanske svesti, njegova imaginacija, spakovana je u čovekovom biću. Ceo proces aktuelizacije božanske svesti u svemu spakovan je u čovekov život i njegovu karmičku dramu. Bog se ne kocka. On je vlasnik kazina. Čovek baca kockice. Kroz čoveka se prelama procenat učešća svesti u prirodi, i njeno „vraćanje“ božanskom izvoru.

Zato što je cela ta igra u suštini bezvremena, od suštinske važnosti tog „vraćanja“ božanskom izvoru je da se čovek ne vezuje za sadržaje svoje životne drame, svoje karme, odnosno za vreme koje ti sadržaji projektuju, već da od svih sadržaja pročisti svoju svest koja će ga automatski odvesti do cilja, do bezvremenog ishoda svega, do razloga i smisla postojanja svega, i automatski će razrešiti sve što mu se događa u vremenu, u životnoj dramu.

Sušтина povratka božanske svesti samoj sebi kroz čoveka jeste u transcendenciji vremena čišćenjem svesti od njenih vremenskih sadržaja. To se u praksi svodi na smirenje tela i uma radi otvaranja višoj svesti, a to je opet na našoj mapi egzistencije prikazano kao uzdizanje iznad kategorija *indiryâni* i *manas* i aktuelizovanje kategorija *aham-kâra* i *mahat-buddhi*. To je moguće tek kada se dovoljno upozna objektivni svet u svim njegovim dimenzijama i mogućnostima (*tanmâtrâ* i *maha-bhûttâni*).

To čišćenje je zapravo buđenje, jer sama svest ne može da bude ničim zagađena, da može ne bi ni bila svest, ako nešto već nije u svojoj suštini, ne može to nikada ni da postane.

Čišćenje svesti o sebi jeste u suštini sve što čovek radi na ovom svetu.

Problem je samo što se on u tome uvežbava na mnoge načine, kao da mora prvo da isproba sve pogrešne načine da bi mu preostao onaj jedan jedini pravi. Sve je deo kreativnosti, i zagađenje i čišćenje, gubljenje i nalaženje; u ovoj kosmičkoj razmeri u kojoj se nalazimo, na ovom svetu, svest se kristališe kroz iskušavanje suprotnosti. Pošto je sve relativno i bezvremeno, odnosno simultano u paralelnim stvarnostima, moglo bi se reći i da su svi načini pravi načini, ma koliko izgledali pogrešni, i ma kakve trenutne rezultate davali. U Celini ne postoji ništa pogrešno. Zavisi samo odakle se posmatra. Pošto mi stvar posmatramo iz tačke prilično udaljene od izvora ili centra Celine, moramo celu stvar da postavimo tako da izgleda kao kretanje od pogrešnog prema ispravnom, kao ispravljanje i buđenje. Zato nam to ispravljanje izgleda kao uzdizanje i povećanje prisustva svesti, kao smanjenje nesvesnosti i uslovljavanja. To je problem naše subjektivne tačke gledišta, a ne objektivne stvarnosti.

I zaista, ovde nam izgleda kao da je sve ono bolje i svesnije „gore“ a sve negativno i uslovljavajuće kao „dole“. Stoga uvek težimo „uzdizanju“ ka duhovnosti, svesti i svemu dobrom, a uvek „padamo“ kada smo nesvesni i loši.

Kao odraz te naše perspektive i naša tela su dizajnirana na taj način, njegovi energetski centri, čakre, spojnice svesti i energije, smeštene su odozdo na gore prema sve većem kvalitetu svesti.

Kretanje svesti na više povezano je sa energijom. Drugim rečima, kretanje, odnosno delovanje svesti, jeste energetski proces. Naša dela su ono u šta smo uložili energiju i svest. Svest je na ovom svetu delatna sila, nije apstraktna kao misao, a to podrazumeva energiju sa kojom se dela. Suviše smo navikli da svest poistovećujemo sa mišlju pa ne vidimo da ona izvan naših misli deluje kao pokretač energije, kao živa, delatna sila. Samo je u našim mislima energija apstraktna i bezlična, može da se koristi i menja na sve moguće načine bez posledica, to je za proces mišljenja

i potrebno; u celoj ostaloj stvarnoj egzistenciji ona je pokretačka sila koja sve stvara i čije su posledice vrlo delotvorne. Zapravo, u našim mislima najmanje smo svesni prave prirode energije. Zato je tako pogrešno i koristimo. U celom biću svest i energija su dve strane istog novčića. Tako je i u našem telu. Svest koju koristimo za svako delovanje ima svoje odgovarajuće energetske centre. Oni su smešteni duž naše kičme, ali radi se o suptilnim, a ne fizičkim centrima, pa se zato ne mogu čulima opaziti. Suptilni su zato što spajaju svest sa energijom, i sa telom. Ali zato se može opaziti njihovo delovanje u svemu što radimo. Ima sedam tih psiho-energetskih centara. Podeljeni su na tri donja i tri gornja, između njih je centar u srcu. Tri donja centra odnose se na sve što radimo, odnosno trošimo energiju, a vezano je za instinktivno i nagonско delovanje, delovanje volje vezano za nagone i ego, moć i ostvarenje u svetu vezano za ego i volju. Iz prva tri donja centra deluje sva energija koju svesno ulažemo u život u fizičkom svetu i afirmaciju u njemu, to uključuje borbu za elementarni opstanak i seksualnost, kao i afirmaciju u društvu i svetu. Svest koja energetski deluje iz tri viša centra uzdiže nas iznad interesa fizičkog tela ka spoznaji višeg smisla postojanja, ka svim univerzalnim principima, ka božanskoj svesti.

Prva tri centra koristimo i nesvesno, to rade svi ljudi na ovom svetu, spontano i prirodno, mnogi čak i ne koriste sva tri. Samo pojedinci uspeju da aktuelizuju svest kroz tri viša centra, za to je potrebna dodatna svesna namera koju priroda nije obezbedila. Nju obezbeđuje viša svest, čovekov viši um, odnosno veza sa njim, i sa dušom, koja deluje preko četvrtog prelaznog centra, srčane čakre. Aktuelizacija viših energetskih centara jeste aktuelizacija svesti duše u telu. Ona je moguća samo punom aktuelizacijom svesti u srčanom centru.

Ceo čovekov razvoj se sastoji u tome da svest uzdigne ka višim centrima, da svoju životnu energiju ne troši samo na delovanje po nižim centrima i niskim strastima.

Najstarije i oduvek najaktuelnije pitanje za čoveka jeste kako to da učini, kako da svest uzdigne na više centre.

Pre svega, da bi to učinio treba da bude svestan samog pitanja i samog procesa. Kao i obično, razumevanje samog pitanja je pola odgovora. Odgovor je u razumevanju same svesti, jer jedinstveni je talenat ljudi, od svih bića u celom kosmosu, da koriste svest a da toga nisu svesni. Još jedinstvenija je njihova upornost da to dalje čine i pored loših rezultata.

Da bismo postali svesni same svesti neophodno je da **razlikujemo samu svest od njenih sadržaja**, od svega što ona nije, a koristi se kao da jeste. Počevši od misli.

Prvi korak u razlikovanju svesti od njenih sadržaja jeste distanciranje od misli, stvaranje razmaka od misli, stav svedočenja o mislima u nama, da mi nismo misli već da smo ih svesni, da postoji akcija ali da mi nismo onaj koji dela. Taj čin zapravo aktuelizuje onaj rascep između dva trenutka koji sačinjavaju stvarnost, rascep u kome se sve ponovo svodi na izvorno stanje božanske svesti, eter ili akašu, da bi se trenutno oblikovalo u sledeći trenutak. Kroz taj rascep između dva trenutka rađa se svest o sadašnjem trenutku, svest o objektivnoj stvarnosti.³⁰

Taj prvi korak je i jedini koji treba učiniti ali i zadržati ga do kraja, on će sam odvesti do krajnjeg cilja. Sama svest se pojačava kada učinimo razmak od svega što činimo nesvesno, od spontanog reagovanja na okolnosti s kojim stvaramo uvek istu uslovljavajuću stvarnost, i donosi nam uvid u mogućnost kreativnog delovanja i boljeg izbora stvarnosti. Koliko nadilazimo (transcendiramo) svoje uslovljeno reagovanje na iluzorne objekte, toliko se otvaramo za kreativnost transcendentalne božanske svesti u nama. Kao što u stvarnosti ne postoji dvojtvo tako ni u pogledu svesti ne postoji više stvari koje treba učiniti, treba samo biti svestan na pravi način. Biti svestan same svesti. Ta svest o samoj svesti u čoveku se događa kao svest o sebi. Još jednom: svet o samoj svesti se u čovekovom iskustvu događa kao svest o sebi, o Sopstvu, to je svest duše u čoveku. Jer i u čoveku i izvan čoveka duše su nosioci principa svesti u prirodi. To je prvi i poslednji korak. Kada svesno stupimo u kontakt sa objektivnom, božanskom svešću koja sve omogućava, stupili smo u izvor sveg dešavanja, eter ili akašu, univerzalno kvantno polje svih mogućnosti i svih stvarnosti. Spojili smo *mahat-buddhi*, našu najvišu svesnost i razumevanje, sa akašom, univerzalnim kvantnim poljem, izvorom sveg objektivnog postojanja, spojili smo subjekt i objekt postojanja, spojili smo svesnog subjekta sa postojanjem, spojili smo svest sa

³⁰ Ekart Tol (Ekhart Tole) lepo i tačno govori o svesti sadašnjeg trenutka, ovde samo malo detaljnije objašnjavamo fiziku takve svesti, zašto i kako ona uopšte postoji.

postojanjem i sa energijom koja prožima svo postojanje. Božanska svest je postala svesna sebe i kroz nas, kao što je već svesna sebe u svemu. Tada smo za trenutak spojili kruženje božanske svesti u celinu. Treba samo da je održimo stalno, u svim stanjima bića i postojanja, da se sve opet ne bi vratilo u san o stvarnosti, treba da postanemo stvarnost. To znači da treba da delamo u skladu sa stvarnošću, a ne samo da je budemo svesni. Svest o sebi se održava delanjem u skladu sa svešću, kao što se i sva druga stanja naše svesti održavaju i odražavaju u našem delovanju. Mi možemo na razne načine da kontaktiramo najvišu božansku svest, to nije problem, ona je uvek tu, jedini čovekov problem na ovom svetu je kako da tu svest učini delatnom i aktuelnom. To je njegov domaći zadatak, zato postoji i zato je dizajniran. Čovek doživljava patnju na ovom svetu samo ako radi nešto drugo, a ne ono za šta je stvoren. Sve što čovek čini protiv svoje prirode je zlo, sve što je u korist duše i čovekove suštine je dobro. To je oduvek bilo jedino merilo patnje i blagostanja.

Dakle, nije problem dostizanje najviše božanske svesti, ona je uvek tu kao osnova svega što postoji, problem je samo da čovek u svom delanju ispolji božansku svest na ovom svetu, i da je održi i materijalizuje u svim svojim delovanjima, da svest na taj način ne bude samo apstraktna mogućnost i stvarnost kvantnog polja, ili samo ideja, već da bude i u svemu što čovek radi, u svim dimenzijama. Samo sa njom čovek može da radi kao u raj, da stvori raj na zemlji. Tačnije, da ga samo aktuelizuje. Raj je već ovde, samo čeka čoveka da se probudi iz svojih paklenih košmarnih snova, da ga otkrije i da učestvuje u njemu.

Problem je zapravo u sledećem: u prvoj fazi buđenja ili prosvetljenja postoji efekat nestanka objektivnog sveta kada se objektivna svest o sebi ostvari u čoveku. Treba doći do druge faze buđenja kada se objektivni svet vraća u postojanje kao božanski svet, kao svet božanske prisutnosti. Zašto je to uopšte problem? Zar to ne ide automatski? Izgleda da ne ide jer je praksa pokazala da se mnogi zaglave u prvoj fazi kada otkriju istinu svesti o sebi kao božanskoj svesti u kojoj ničeg objektivnog nema, pa ni sveta. I to jeste tačno s aspekta božanske stvarnosti, ničeg nema osim nje, a ona nije ništa drugo do ona sama. To je objektivna stvarnost i zato je on veoma privlačna za čoveka kada se prvi put probudi za trenutak.

Taj prelazak se ne događa automatski zato što treba da ga odradi sam prosvetljen čovek. Sve što se događa spontano odrađivala je priroda, ali ovde u sferi duha i božanske svesti oslanjanje na prirodu više nije od pomoći, sve mora da odradi sam čovek svojom čistom neuslovljenom svešću. A on se često pokazivao kao veća lenčuga od neprosvetljenog. Mnogi prosvetljeni su ostali opčinjeni božanskom svešću tako da su ostali u nekoj kolibi ili pećini ili manastiru do kraja života; sve im je smetalo od ovog sveta.

Začkoljica je u sledećem paradoksu: suština uvek mora da se izgubi da bi se aktuelizovala kao suština. Da nije tako ne bi bilo života. Da bi se božanska svest potpuno ostvarila kao ona sama, a već je u svojoj suštini ostvarena jer ne može da ne bude neostvarena, ona mora da se ostvari i u svojoj negaciji i suprotnosti, kao objektivni svet i život. Tek tada je aktuelizovala svu svoju neuslovljenost i svemoć. Tek tada je božanski Apsolut ono što jeste. Ako postoji bilo koji način postojanja ili nepostojanja u kome se božanska svest gubi, ili je čas ima čas nema, tada još uvek nije aktuelizovana kao božanska svest.

Zato istinski prosvetljeni spaja sve suprotnosti božanskog postojanja u jedno, on ne pravi nikakvu razliku ni u čemu jer u svemu vidi božansku svest. On ništa ne izbegava i ni za šta nije vezan.³¹

Prevazilaženje ovog problema nikada nije bio stvarni problem i nepoznanica, božanska svest ne bi bila to što jeste da i to nije omogućila kao i sve drugo. Ona je to omogućila na samom osvitu ljudske civilizacije, u dolini Inda kroz učenje *sāṅkhya* koje je dalo mapu cele egzistencije, iz koje je nastalo detaljnije učenje o jogi, odnosno o disciplini meditacije koje se hiljadama godina prenosilo usmenim putem posvećenim pojedincima, sve dok ga Patanjđali pre par hiljada godina nije zabeležio u svom delu *Joga sutre*, ili *Izreke o jogi*, u najsazetijoj formi, kao formule za raspoznavanje kretanja ka cilju.³² Na istoj osnovi meditativne discipline Gautama Sidarta je

³¹ U *Katha upanišadi* rečeno: "Ono što je u nama takođe je i izvan nas. Ono što je izvan nas takođe je i u nama. Onaj ko vidi razliku između onog što je unutra i onog što je spolja, zauvek prelazi iz smrti u smrt."

³² Da bi se ispravno razumeo Patanjđali neophodno je upoznati se sa savremenim prikazom *Joga sutri* koje je izneo Osho u delu *Yoga: The Alpha and the Omega*. Tu su najbolji komentari Patanjđalijevih *Joga sutri*.

postigao prosvetljenje i postao poznat kao Buddha, objavio ga je svetu i ono je danas poznato kao budističko učenje.

Svetlost te iskonske svesti se od tada povremeno prenosi i povremeno gubi u tami svetovnog uma obuzetog fizičkim svetom. Mi se nećemo rukovoditi tamom savremenog sveta koja u mnogo većoj meri kvari i modifikuje drevnu baštinu joge i meditacije, nekim novim izmišljenim tehnikama i metodama lažnog osvešćenja, već ćemo samo podsetiti na izvornu baštinu da bismo završili ovaj kratak opis fizike svesti i stvarnosti koja nas sačinjava.

Vraćamo se božanskom istim putem kojim smo se i udaljili od njega

Sačinjeni smo od svih dimenzija prirode: od etra ili čiste svesti o sebi, od vazduha ili mentalnog tela, od vatre, namere ili volje, od vode ili emocija i od zemlje ili fizičkog tela. Čista svest o sebi je iz akaše ili etra, odnosno univerzalnog kvantnog polja, progresivnim usložnjavanjem mogućnosti svesti o sebi, preko uma ili mentalnog tela, tela volje i emocionalnog tela oblikovala fizičko telo. Tako mi imamo fizičko telo, osećanja, volju i um. To je način na koji se svest duše ispoljila na ovom svetu kroz nas. To je ujedno i način na koji smo zaboravili svest svoje duše. Da bismo je povratili treba samo da se vratimo istim putem ka svom izvoru, čistoj svesti o sebi. Nema drugog puta.

Pre nego što kremo da se vratimo božanskoj svesti treba da se podsetimo da ona nije nikada ni mogla biti izgubljena jer ona sve omogućava svakog trenutka, pa i nas same. Iskustvo gubljenja i nalaženja je samo u umu, i sve ovo ne predstavlja nikakav objektivni proces vraćanja nečeg izgubljenog, već samo čišćenje iluzija uma, buđenje za stvarnost koja već jeste.

To bi trebalo da ubrza i olakša stvar.

Još više bi olakšalo razumevanje da ovaj povratak božanskoj svesti samo za subjektivni um izgleda kao povratak, ono što se u objektivnoj stvarnosti događa jeste samo silazak božanske svesti u telo, veće osvešćenje tela, osećaja, izraza volje i samoga uma, veće razumevanje da je sve jedno sa božanskom svešću i da ne postoje apsolutno nikakve razlike. Svi problemi u svim univerzumima nastaju samo sa javljanjem bilo kakvih razlika apsolutne božanske svesti sa bilo čim. Stoga ovaj „povratak“ božanskoj svesti nije nikakav povratak, već napredak, suštinski napredak ka svrsi postojanja ljudskog bića, postojanja uopšte, ispunjavanje svrhe božanske svesti koja je izazvala svo postojanje. Ova afirmacija najvišeg razumevanja je na mapi egzistencije u *sāṅkhyi* nazvana *mahat-buddhi* ili vrhunski intelekt. To je suštinski napredak u ispunjavanju svrhe kulture kojoj ljudsko postojanje teži kroz razvoj civilizacije. Ta svrha se samo kroz čoveka ispunjava. Tačnije, ispunjava se u čoveku. Ne izvan njega. Prvo se mora ispuniti u čoveku da bi se tek tada automatski izrazila iz čoveka spolja. Svako spoljašnje uređenje i razumevanje smisla postojanja, sva dosadašnja kultura i razvoj civilizacije, bilo je samo uvežbavanje da se ona ostvari u čoveku. Istinska ljudska civilizacija nikada se ne može ostvariti prvo spolja pa u čoveku. Jedini način je da se ostvari prvo u čoveku da bi je on ostvario spolja. Svest je uvek kreator postojanja, ne obrnuto. Čovek ju je na sve načine projektovao spolja u vidu bogova i religija, nauke i znanja, to su oduvek bile igračke, imitacije za vežbu pa i loša zamena za božansku svest koja kroz čoveka treba da se ispolji.

Suština nesvesnosti jeste u projekciji svesti spolja. Tako je nastao i sav objektivni svet, on je objektivna materijalizacija nesvesnosti koja kao takva pomaže u osvešćenju. Suština osvešćenja je u povlačenju projekcija ka sebi, ka izvoru svesti, ka onome ko je svestan.

Ceo proces povlačenja projekcija i buđenja Patanjđali je sažeto izneo na samom početku *Izreka o jogi* u stihovima:

I, 2: *yogaścittavrttinirodhah.*

Yoga je u obustavljenosti [zamućujućih partikularnih] »obrta u s-vesti« (*cittavrtti*).

I, 3: *tada draštuh svarupe vasthanam.*

[Samo] tada [u toj obustavljenosti partikularnih obrta] »onaj koji vidi« (*draštr*) biva u skladu sa svojom pravom prirodom (*svarupa*).

I, 4: *vrttisarupyamitaratra.*

Inače se [»Čovek«] poistovećuje sa [partikularnim] obrtima (*vrtti*) [vlastite svesti].

Sušтина je, dakle, u smirenju uma, u napuštanju unutarnjeg dijaloga i stanju svedočenja samoga uma s čime se nadilaze sve identifikacije sa umom i svim njegovim sadržajima. Tada, u tom stanju, čovek je u skladu sa svojom pravom prirodom, sa svešću svoje duše. U svim drugim stanjima čovek se poistovećuje sa sadržajima svoga uma. Od tog poistovećenja nastaju sve ljudske životne drame i svaka karma.

Isti proces je Buddha izneo u svojoj nauci o meditaciji koja ima četiri stepena prema dimenzijama od kojih smo napravljeni, tačnije čiji smo mikrokosmički odraz. To je *satipatthana* meditacija na telo, tj, osvećenje celog tela i svih pokreta, na osećaje, na izraze volje, na sam um i sva stanja uma. Buddha je taj proces detaljno opisao u *Velikom govoru o temeljima sabranosti (Mahasatipatthâna sutta)* i u *Kratakom govoru o praznini (Culasunnata sutta)*.³³

Osvešćavajući celo svoje biće prema dimenzijama od kojih je sačinjeno, odnosno čiji je mikrokosmički odraz, mi osvešćavamo sve te dimenzije. Već prvi rezultati takvog osvešćenja tela biće pojava lucidnih snova i svesni boravak na astralu, čiji je elemenat voda. Osvešćenje osećaja biće praćeno većim osvešćenjem svoje energije i izrazima volje i namere na samom početku njihovog nastanka, što će rezultirati svesnim boravkom na višem astralu i mentalnom svetu; osvešćenje stanja samoga uma obezbediće povezanost sa samim izvorom svesti, sve veće prisustvo transcendentalne božanske svesti u telu i čoveku i kroz čoveka. Sve veće osvešćenje bića praktično se doživljava kao sve češće i kao sve veće vantelesno iskustvo. Moći ćemo da se krećemo i objektivno boravimo na svim višim dimenzijama prirode. Na taj način ćemo objektivno osvestiti objektivnu prirodu. Ne postoji drugi način da se objektivna priroda osvesti nego taj, da se uđe u nju, da se direktno doživi, u sebi samom, kao sopstvena priroda. Svako drugo učenje o prirodi bilo je samo mentalna priprema za tu direktnu spoznaju.

Kada tako spoznamo objektivnu prirodu direktno, kroz spoznaju dimenzija svoga unutarnjeg bića od kojih smo sastavljeni, spojili smo subjektivna iskustva sa objektivnom prirodom (*indriyâni* sa *tanmâtrâ* i *maha-bhûtâni*), i dolazimo do svesti o sebi, *aham-kâra*, do svesti da „Ja jesam“ uvek i u svim dimenzijama, više nikakva pojava u prirodi i dešavanjima ne može da poremeti jednu istu svest o sebi. To je uslov za objektivnu svesnost ili krajnju budnost, *mahat-buddhi*, jer svest o sebi ima samo jednu osnovnu osobinu: ne može da se menja ni pod unutarnjim ni pod spoljnim uticajima i promenama, ona je uvek ona koja jeste, *aham-kâra*, nikada ne zaboravlja sebe samu. Ona je takođe uvek odlučujući činilac, ne može tada ništa drugo da odlučuje o delanju osim svesti o sebi.

Etika samospoznaje

Povlačenje projekcije svesti i prepoznavanje čoveka kao svesnog subjekta sveg objektivnog postojanja, njegovog ishoda, rezultira u svem ponašanju i delovanju čovekovom.

Kako se čovekova samosvest poklapa sa svešću kvantnog polja, koja je izvor sveg delovanja u prirodi, ne postoji drugi i bolji izvor za ispravno delovanje od samosvesti čovekove, njegove više svesti ili svesti duše. Ona je izvor svega što je ispravno, samo sa njom znamo šta je ispravno a šta nije, samo sa njom znamo bilo šta. Zato što je naša samosvest ista svest kvantnog polja, mi i možemo da spoznajemo celu prirodu i svekoliko postojanje i da delamo ispravno.

Sva etika u celoj istoriji svih civilizacija bila je samo veštačka zamena za pravu ispravnost u delovanju i razumevanju sveta koju samo čovekova samosvest može da ima. Te zamene su po samoj prirodi stvari uvek bivale loše i nedovoljne, a najveći problem je dolazio od nesvesne težnje uma da svoje sadržaje projektuje van i uzima ih za stvarne, pa je tako i etičke zamene za ispravno projektovao van u autoritet nekog boga i uzimao ih za stvarne same po sebi, one su mu bivale važnije od same svesti o sebi kao jedinom izvoru svake spoznaje pa i spoznaje o ispravnom delovanju. Tako su nastale etičke religije (u koje spadaju judaizam, islam i hrišćanski fundamentalizam) kao najveće zamene svesti o ispravnom delovanju, koje su se odmah pretvorile u najveći zaborav svesti o sebi. Zapravo, svest o sebi i sva sloboda koju ona podrazumeva u njima je proglašena za smrtni greh. Zbog tih religija čovek na ovom svetu ni posle par hiljada

³³ O svim detaljima te meditacije videti u poslednjem poglavlju moje knjige „Sânkhya – drevna nuka o prirodi i čovekovoju duši“, u poglavlju pod nazivom Kaivalya.

godina nije ni najmanje bolji u svom ponašanju niti bliži Bogu nego što je bio pre njihovog nastanka. Zapravo, s povećanjem tehnološke moći delovanja postao je još gori i opasniji jer s još većom snagom može da insistira na istim verskim argumentima na kojima se zasniva njegova lažna etika.

Svest o sebi nesvesni čovek oduvek je projektovao u Boga. Probudeni čovek je spoznaje u sebi kao svoju suštinu. Veličina verskog obožavanja boga u svetu može da ilustruje kolika bi bila veličina čovekove samospoznaje, samo bez verskih ratova i svih sukoba oko te spoznaje. Zapravo, bila bi mnogo veća od svih religija. To bi bio jedini pravi „mir božji na zemlji“. Bez čovekove samospoznaje nikada neće biti mira božjeg na zemlji. Samospoznaja čovekove duše je Bog na zemlji.

Velike duše koje su stvarale ovaj svet nisu bile ni zaboravne ni nemarne, pa su i za pravu etiku samospoznaje dale detaljne instrukcije na samom početku ljudske istorije.

Pre svih religija na ovom svetu data je jedina prava etička priprema za samospoznaju, koja vodi u samospoznaju, i to je bila detaljna nauka, a ne još jedna od projekcija nesvesnog uma. Ona je data opet u Patanjđalijevim *Izrekama o jogi* kao priprema za meditaciju ili samospoznaju. Da bi um bio prirodno miran, u skladu sa izrekom I, 2. (joga je u smirenju, u transcendenciji aktivnosti uma) najpre mora telo da bude mirno. Ovde se radi o istinskom smirenju celog bića, a ne nekom delimičnom, privremenom i prisilnom mirovanju.³⁴ Da bismo se doveli u tako mirno stanje, neophodno je imati čist i ispravan život, spolja i unutar sebe. To su *yama* i *niyama* u Patanjđalijevim *Joga sutrama* i *sila*, Osmostruka staza u budizmu. ***Bez čistog i ispravnog spoljašnjeg i unutaršnjeg života nije moguće smirenje. A bez smirenja nema probuđenja.***

Joga ili smirenje (transcendencija) uma ima osam delova:

Yama - regulisanje ispravnog i zdravog odnosa sa drugim ljudima i svetom oko sebe, tu su na prvom mestu nenasilje i bezuslovna ljubav.

Tek tada je moguća *niyama* - regulisanje ispravnog i zdravog odnosa sa samim sobom, zdrav i disciplinovan život.

Tek tada je moguća *asana* - smirenje tela, regulisanje odnosa sa telom i samim položajem za meditaciju.

Tek tada je moguća *pranayama* - regulisanje svoje životne energije, jer smirenje uma smiruje i dah, smirenje daha smiruje um; osvešćenje energetske aktivnosti i uma je uzajamno, bez ispravnog korišćenja energije nije moguća meditacija.

Tek tada je moguća *pratyahara* - prvi okret ka unutaršnjem Sopstvu i spoznaja potrebe za nezavisnost od spoljnog sveta, objektivan odnos prema svim čulnim objektima, okretanje svesti od čula ka unutra, ka svesti o sebi.

Tek tada je moguća *dharana* - usredsređenost i posvećenost jednom cilju, meditaciji; tek tada imamo jedno Ja, iskustvo jedne trajne svesti o sebi u svim promenama, i jedan cilj na kome radimo (*aham-kāra*, 'magnetski centar' o kome uči Gurđijev).

Tek tada je moguća *dhyana* - meditacija, povremeno iskustvo *samadhi*a, Sopstva, transcendentalne svesti ili čiste budnosti za vreme dok sedimo u vežbi meditacije.

Tek na osnovu svih prethodnih koraka moguć je *samadhi* - ishod meditacije koji nije povremen već je trajno i bezvremeno stanje ostvarenja Sopstva ili transcendentalne svesti duše u svim aspektima života.

Ovo je jedina prava etika na ovom svetu, etika koja zahvata celo ljudsko biće i svest, koja ne zavisi ni od čega izvan čoveka već samo od svesti čovekove i njegovih dela, spolja i unutar njega samoga. Sve druge etike i religije predstavljaju samo neuspešne pokušaje imitacije ispravnosti koje su ovde opisane, ili čak služe tome da se čovek odvrti od ovakve prave etike, da se održi u iluzijama i nesvesnosti pomoću fanatičnog veličanja etičkih normi kao zamene za njihovo razumevanje i primenu.

³⁴ Isto je sto rečeno i na Zapadu u ezoteričnom hrišćanstvu: „Blaženi su smernoga uma, jer je njihovo Carstvo nebesko“ (Mat. 5:3). Smernost znači sa merom, to je smirenje koje omogućava sameravanje prave mere i pomirenje s njom. Takva je samospoznaja. Tu je Isus govorio o meditaciji. Tu izjavu je crkva namerno pogrešno prevela i tumačila da označava siromašne i potlačene ljude, a ne meditativno smirene. Ništa dalje od istine nije nego da siromašnima i bednima pripada Carstvo nebesko, ono pripada samo najbogatijima duhom, a najbogatiji duhom mogu da budu samo oni koji su bogati celim bićem, koji duh ne razlikuju od samog postojanja.

Budući da je svako zbivanje zbir svih mogućih paralelnih stvarnosti, i ovaj proces se ne odvija postepeno i linearno tokom vremena, već paralelno sa meditativnim stanjem svesti. Ovaj proces etičke pripreme za meditaciju jedino može da pokrene sama disciplina meditacije, ona jedina može da otvori svest za ovaj proces. Kako svest o svojoj suštini bude jačala u disciplini meditacije, tako će se ta svest izražavati kroz opisane faze *yama* i *niyama*. Koliko smo bliži svojoj suštini, svesti duše, toliko nam je svesnost objektivnija, a to znači da toliko jasnije uviđamo prirodu svakog delovanja i na taj način naša delovanja prirodno postaju ispravna, onakva kakva su opisana u *yama* i *niyama* etičkoj pripremi. Nije moguće delovati neispravno i loše ako imamo svest duše; isto kao što nije moguće delovati ispravno bez svesti duše. Stoga se ispravno delovanje ne može nikako spolja nametnuti niti imitirati, već se ono samo ostvaruje osvešćenjem duše, Sopstva. I kada kažemo 'osvešćenje duše ili Sopstva' ne mislimo pri tome da je duša bila nesvesna pa da joj je potrebno osvešćenje, već da je transcendentalna svest duše, uvek neuslovljena, tim procesom osvešćenja postala sve više aktuelna u životu čovekovom, ovde i sada, u svetu. Samo je naš um svega toga bio nesvestan i on se disciplinovanjem osvešćava za neuslovljenu prisutnost božanske svesti. Zato se sva njegova disciplina svodi na smirenje, da ne bi smetao objektivnoj stvarnosti. Da bi se objektivna božanska stvarnost ispoljila u čoveku, kao što je već ispoljena u celom postojanju, potrebno je samo da čovekov um bude smiren i da ne zamišlja neku svoju stvarnost. Ništa drugo.

Kao što ne postoji postepeno usavršavanje meditacije, kada se ona usavrši onda je i ostvarena, tako ne postoji ni postepeno usavršavanje etičkih vrлина, kada se one potpuno osveste onda su i ostvarene. Usavršavanje svesti o sebi u meditaciji razvija se paralelno sa usavršavanjem ponašanja i delovanja spolja. Oni su uzajamni i jedno inspiriše drugo. Svest nikada nije odvojena od delanja, osim u odvojenom, šizoidnom umu.

Fiziologija samospoznaje

Osvešćenje svih dimenzija postojanja u nama praćeno je i fiziološkim promenama. Iskustvo sabranosti pažnje, svesti o sebi (*samadhi*), praćeno je potpunim mirovanjem tela. Od sveg kretanja tela kretanje očiju je najfinije kretanje, celo telo sledi kretanje uma, dok kretanja očiju predstavljaju najfinije pokrete tela koje slede kretanje uma. Smirenje uma praćeno je smirenjem pogleda, i obrnuto: smirenjem pogleda smiruje se i um. Otuda saveti da se meditacija započne sabranošću pogleda između očiju, ili spuštanjem pogleda na dole i difuznim nepokretnim gledanjem, bez određenog fokusa. Samosvest se doživljava u predelu iza očiju. To ima i fiziološke razloge. Razlog je epifiza ili pinealna žlezda, ključna žlezda endokrinog sistema koja upravlja svim drugim žlezdama i svim hormonima u telu. Tu se luči dimetiltriptamin (DMT) koji predstavlja molekularnu vezu sa višom svešću. DMT je podešen za prihvatanje svesti višeg uma u telu. U zavisnosti od prihvatanja vibracija više svesti on dalje izaziva lučenje neurotransmitera serotonina i hormona melatonina, koji regulišu dalje fiziološke procese u skladu sa prihvatanjem prisustva više svesti u telu od strane nižeg ili fizičkog uma. Mirovanjem u meditaciji mi se usklađujemo sa finijim vibracijama u kojima epifiza luči više DMT-a, a više DMT-a omogućava više povezanosti sa višom svešću, višim umom i dušom.³⁵ To je fiziologija s kojom svest duše deluje na telo i telesni um.³⁶ Celo čovekovo telo je inače jedna velika fiziološka antena za prijem

³⁵ Uloga epifize je davno poznata svim duhovnim tradicijama koje se bave transformacijom energije u svest, tantrizmu i taoističkoj alhemiji. Tako se na početku drevne kineske knjige „Tajna zlatnog cveta“ kaže: „Rad na kruženju svetlosti (sjedinenju svesti i energije) u potpunosti zavisi od unazad usmerenog kretanja (akumulaciji seksualne energije i njenoj transformaciji u svest), tako da se misli (mesto nebeske svesti, nebesko srce) saberu. Nebesko srce leži između sunca i meseca (tj. između očiju). Knjiga žutog zamka kaže: 'Na majušnom četvorougaonom polju četvorougaone kuće život se može urediti.' Četvorougaona kuća je lice. Majušno četvorougaono polje na licu (epifiza): može li to biti bilo šta drugo do nebesko srce? Usred majušnog polja prebiva sjaj. U purpurnoj dvorani grada od žada prebiva bog najviše praznine i života. Konfučijanci je nazivaju središtem praznine; budisti, terasom života; taoisti, zemljom predaka, žutim zamkom, mračnim prolazom ili mestom predašnjeg neba. Nebesko srce (epifiza) je prebivalište; svetlost (svest) je gospodar.“

³⁶ Ovde moramo da skrenemo pažnju da postoji i zloupotreba DMT kada se on unosi veštački (Ayahuasca) bez svesne pripreme u meditaciji. Tada se doživljavaju iskustva povezanosti sa višom svešću i uvidi koje ta povezanost donosi, ali bez discipline i kulture življenja u skladu sa njom ne mogu se aktuelizovati u našem životu.

elektromagnetskih vibracija od zemlje i sunčeve svetlosti. Naša DNK prima informacije, odnosno frekvencije UV zračenja od sunca, svetlost zvezda presudno utiče na naše gene. To je način na koji svetlost daje život.

Fiziološke promene se takođe odražavaju na celokupno ponašanje i kretanje tela. Više frekvencije svesti onemogućavaju samovoljno delovanje frekvencija nižih centara, koji upravljaju instinktivnim i nagonskim ponašanjem. Tada postaje nemoguće trošenje energije na aktivnosti koje nisu u interesu svesti, prepuštanje impulsima nagona koji su sastavni deo prirodnih uslovljavanja, svih uslovljavanja koja su spoljašnja u odnosu na čovekovu svest. Drugim rečima, nije moguće misliti jedno, a raditi, odnosno ulagati energiju u nešto drugo. To se u duhovnim tradicijama izražavalo izrekama da se ne mogu služiti dva gospodara, da se ne može sedeti na dve stolice, i da čovek treba da bude onaj koji jeste. To praktično znači da svest i energija treba da budu jedinstveni. Tada prestaju spoljašnji uticaji na čoveka, odnosno, prema učenju *sāṅkhye*, uslovljavajuće delovanje prirode (*prakṛti*) na suštinu čovekovu (*puruṣa*). To se doživljava između ostalog i u promeni orijentacije sveg kretanja i delovanja tela u svetu. Nestaje iskustvo da se svest kreće sa telom u svetu kao nepokretnoj, široj celini, javlja se iskustvo da se i telo i svet kreću i okreću oko nepokretne svesti, samosvesti čovekove, fokusirane u području srca. Svet bukvalno prestaje da deluje opčinjavajuće na probuđenog čoveka tako što probuđeni ne doživljava sebe kao subjekta koji se kreće u objektivnom svetu, već vidi da se svet kreće i okreće oko njega, da je on svesni subjekt objektivnog sveta, njegov ishod. Uvek osvešćenje same svesti automatski osvešćava i energiju, i to zajedno automatski dovodi do iskustva svesti kao središta svih energetskih tokova. Kako je izvor svesti u nama svest o sebi, naša suština, naša suština se pokazuje kao središte oko koga se zbiva sve kretanje životne energije. Razlog tome je što se postizanje objektivne svesti o sebi (*mahat-buddhi*) poklapa sa objektivnom svešću samog postojanja koje se izražava najpre kroz kvantno polje ili etar. Svest koju božanski Apsolut izražava kroz kvantno polje, i dalje kroz celu prirodu, jeste ista svest kojom čovek objektivno spoznaje sebe. Te dve svesti su u neosvešćenom čoveku delovale odvojeno i one se susreću u prosvetljenom čoveku kao jedna ista svest. Budući objektivna i apsolutna, ona ne može da ima iskustvo kretanja sebe u nečem drugom, ona sadrži sve i sve se kreće u njoj. To iskustvo stoga nije apsolutni antropocentrizam, već jednostavna fizika prosvetljenja, posledica osvešćenja energije objektivne stvarnosti.

Promena orijentacije kretanja ne događa se samo sa telom, već i sa svim aspektima našeg postojanja, u svim dimenzijama: u osećanjima i samom umu. Zajedno sa spoznajom da se fizički ne krećemo mi, već se sama priroda kreativno preobražava u sebi samoj u odnosu na nas kao svesnog subjekta, spoznajemo da se ne krećemo ni sa našim osećanjima, ona se događaju i smenjuju a mi smo ih svesni i nezavisni od osećanja, i upravo zato ih bolje i savršeno jasno doživljavamo: koliko smo ih svesniji toliko smo nezavisniji od osećanja i toliko ih jasnije doživljavamo i dublje razumemo. Svi osećaji se zbivaju oko nas kao budnog svedoka. Zajedno sa spoznajom nezavisnosti od tela i od osećanja, javlja se nezavisnost i od svih aktivnosti uma, sve misli se javljaju u nama koji ostajemo netaknuti kao prostor u kome se misli javljaju, jasno vidimo da nijedna misao nije naša, svaka misao je samo najfinija informacija prirode s kojom ona samu sebe ustanovljava kroz nas, u prisutnosti svesti koja smo mi sami. Mi smo svest koja samom svojom prisutnošću omogućava postojanju da se osmisli i dođe do smisla, do svesti o sebi, mi smo svest koja puko postojanje pretvara u svrhu i smisao, i na taj način postojanje aktuelizuje kao svest, kao ono što jeste. Osmišljavanje smisla postojanja događalo se kao grubi oblici i elementi, kao biljke i kao životinje, a u ljudskom obliku iskušavalo je sve ostale mogućnosti i događaje. Na taj način iskustvo smirenja, prestanka i dokončanja učešća u zbivanju jeste samo način na koji se ispoljava naša sve objektivnija svesnost.

Čovekovo biće je samo instrument pomoću koga postojanje izražava svest o sebi, smisao svega. U mislima se sažimaju sve informacije o postojanju, osmišljavaju se sa svih aspekata i mogućnosti. Pomoću emocionalnog tela, emocionalnom zrelošću, čovek ima sposobnost da povezuje i sažima informacije koje logički um ne bi mogao da sažme i stvori, koje su naizgled sasvim različite i nepovezane u vremenu i prostoru, i stvara sadržaje i smisao višeg reda od onog za koji je razum sposoban. Emocionalna zrelost predstavlja proširenje kapaciteta uma. Na kraju

fizičko telo sve to pretvara u dela, u odgovor. Na taj način je čovek svesni subjekt objektivnog postojanja.

Promena orijentacije u kretanju jeste suštinska promena orijentacije u svesti, i ona je jasno prikazana na shemi kategorija cele prirode, cele egzistencije (slika 1.). Iskustvo kretanja tela u prostoru postoji samo u *indriyâni*. Na osnovu njega svest u umu ili razumu (*manas*) sebe doživljava kao malog subjekta u velikom objektivnom prostoru i linearnom vremenu. Kada na taj način dovoljno iskusi svo objektivno postojanje (*tanmâtrâ* i *maha-bhûtâni*) onda se integriše u *aham-kâra*, kategoriju koja je jedinstveni izvor svih oblika, i samim tim svakog identiteta, tu svest postaje prvi put svesna sebe u celom postojanju, tu se prvi put svesno aktuelizuje proces individuacije, spoznaje se da se sve oblikuje i zbiva zbog svesti o sebi, zbog samospoznaje i da tome služi sav objektivni svet, organski i neorganski. Zato tu počinje da prestaje iskustvo spoljnog kretanja. Kada se svest o sebi (*aham-kâra*) dovoljno kristalizuje onda spoznaje svoj izvor, transcendentalnu božansku svest Apsoluta koja sve omogućava (u *sânkhyi* to je *puruša*), a koja se u postojanju aktuelizuje kao izvor svesti u prirodi, čista budnost i razumevanje smisla svega, svih aspekata postojanja – *mahat-buddhi*. Tu se okončava svo kretanje jer je svo zbivanje došlo do svog ishoda, do svesti o sebi.

Naša svest se kristališe, jača i budi samo utoliko koliko spoznaje da je nezavisna od svega čega je svesna, da je transcendentalna svemu što postoji. Svako kretanje je neki proces od uzroka ka svrsi. Svest nema takve procese, ona je već ostvarena kao ono što jeste, i zato nema potrebu za kretanjem i zbivanjem, ona obelodanjuje svako zbivanje i kretanje i to može jer je uvek iznad njega. Zato je svest u svojoj suštini uvek transcendentalna, iznad svega, zato i može apsolutno svega da bude svesna. Da nije uvek transcendentalna ne bi to mogla.

Do suštine svesti dolazimo kada i na javi i za vreme spavanja ostajemo isti i svoji, dok se sva zbivanja, fizička, emocionalna i mentalna, u nama i izvan nas, kreću i smenjuju, sve dimenzije, fizički svet i svet snova se kreće i smenjuje oko nas dok ostajemo nepokretni u svom središtu i bez ikakvog vezivanja. To je iskustvo budnosti. Ono donosi jedinstveni uvid da sam naš život i postojanje, da svi naši životi i celokupno postojanje izvire samo iz napuštanja našeg središta i upadanjem u proces identifikacije sa zbivanjem, da svaku misao i svako delo koji projektuju svet mi pokrećemo napuštanjem sebe, svoje suštine, koja je tu negde iza očiju, i da je ta naša suština upravo sam božanski Apsolut koji stvara svet svakoga trenutka napuštanjem svesti o sebi. Zbog holografskog principa postojanja, mi kao mikrokosmos doživljavamo stvaranje kosmosa u sebi, i ponavljamo ga u sebi. Ostajemo nevezani ne zato što iz nekog razloga ne želimo da se vezujemo za ta zbivanja, što bi značilo da smo odbojni, već naprotiv, zato što toliko jasno razumemo da svo zbivanje traži i nalazi svoj ishod u nama i u svesti koja mi jesmo, da u našoj svesti o sebi svo postojanje postiže svoju svrhu i smisao. Celokupno postojanje jeste samo percepcija, mi smo svesni subjekti egzistencije koja opaža sebe samu, tako da se sve kreće ka nama, a to znači ka svesti o sebi, i zato mi ne možemo da se krećemo ka ničemu. Mi se kao duša nikada nismo ni kretali niti ikada išta radili. Bio je to samo san. Sav fizički svet je samo hologram koji naše misli tj. informacije o postojanju pretvara u objekte dovoljno čvrste da se sa njima može delovati u vremenu i prostoru. Svrha svih zbivanja je u nama, a ne izvan nas. Sve postoji samo kao zaborav svesti o sebi i nema svoje nezavisno objektivno postojanje; sav materijalni kosmos postoji kao zaborav svesti o sebi, a ne kao neka spoljašnja stvar po sebi. **Materijalni kosmos postoji radi povratnog efekta: radi buđenja, radi aktuelizacije svesti.** Sav život u kosmosu jeste kretanje ka smislu postojanja, ka svesti o sebi. To mesto gde postojanje nalazi svoj smisao, svest o sebi, jeste čovekovo biće i čovekova svest o sebi. Tu se postojanje sreće sa božanskim Apsolutom na svestan način, uvek na jedinstven način, svakog trenutka i na sve moguće načine. Pre čoveka božanska svest je bila samo postojanje bez samosvesti; sa probuđenim čovekom ona je i svesna i sebe i svoga postojanja. Samo u čoveku postojanje postaje samosvesno, kreativnost višeg reda, onog koje ga ponovo spaja sa božanskim Apsolutom.

Kada emanacija božanske svesti, individualna duša, postane svesna sebe, nezavisno od sveg ovog sveta, od tela, emocija i misli, u svim dimenzijama, ona postaje svesna da se zapravo nikada nije ni odvojila od božanskog Apsoluta, svog izvora, a pošto ništa nije moguće izvan njega, ništa se objektivno nije ni dogodilo.

Ne možemo da se krećemo ni da se vezujemo za nešto što je samo odraz nesvesnosti i zato traži svoj ishod u nama, u svesti o sebi, naša nezavisna svest o sebi upravo omogućava svem tom zbivanju da se događa, cela priroda se vrti oko naše svesti ne bi li se u njoj ogledala i spoznala, mi kao čista transcendentalna božanska svest omogućavamo postojanju da se osvesti i vrati božanskom Apsolutu iz koga nikada nije ni bilo odvojeno; nije bilo odvojeno jer ga mi upravo držimo zajedno, mi svojom svešću držimo zajedno svekoliko božansko postojanje, držimo ga zajedno u smislu postojanja, a smisao je upravo ono božansko koje omogućava samo postojanje. Zato i svest potiče iz samog božanskog Apsoluta jer svest je sama moć povezivanja svega u smisao.

Potpuna budnost se ostvaruje kada nestane svako iskustvo kretanja bilo čega, pa i same svesti. Suština svesti je u samom postojanju, suština postojanja je u svesti. To nije različito jedno od drugog i zato nema šta da se kreće jedno u drugom, nema šta da se ostvaruje i događa, svest je već tu kao i samo postojanje. Ako postojanje uvek postoji, a drugačije ne može da postoji, onda i svest kao uzrok i ishod postojanja uvek postoji, uvek je tu, nije potreban nikakav proces da bi se ostvarila. Svi procesi ostvarenja svesti kroz postojanje, sav život i razvoj sveta jesu samo san koji vodi u buđenje svesti u postojanje koje ona sama već jeste.

Što se više budimo za svoju suštinu, više se budimo za suštinu postojanja uopšte, a samim tim iskustvo objektivnog kretanja i delanja sve više nestaje. Iskustvo kretanja nestaje zato što nam sve jasnije postaje da nikada nismo ni bili odvojeni od celine koja sve omogućava i u kojoj se sve zbiva, da smo mi ta celina jer ništa nije različito od nje i sve je ona sama. Ako u njoj postoji ikakvo kretanje, sve se kreće samo u sebi, kao sfera.

Svest i postojanje se u čoveku susreću kao vrhunsko blaženstvo (*sat, cit, ananda*). Ne može se drugačije osvestiti stvarnost osim kao najviše blaženstvo. Čak i nesvestan čovek u svom fizičkom životu, tokom inkarnacijskog ciklusa, uvek sledi put većeg zadovoljstva. To je samo daleki odraz vrhunskog blaženstva koje ga privlači ka probuđenju, da se konačno spoji postojanje sa svešću o sebi u božanskoj ekstazi.

Da bi se to sve lakše razumelo, ovde moramo da razrešimo i poslednji detalj koji se prividno ne uklapa. Naime, stalno govorimo o kruženju svesti od božanskog Apsoluta do čoveka i natrag, o zaboravu i buđenju, pa onda opet da je sve u božanskoj svesti i da ničeg nema izvan nje same. To deluje protivrečno, ali samo ako se ne razume način na koji se božanska svest aktuelizuje, a to je prikazano shemom kategorija prirode u *sāṅkhyi*. Naime, božanska svest Apsoluta se jednako manifestuje u svemu, ali radi aktuelizacije svih svojih mogućnosti ona to radi na relativan način, kako je prikazano kategorijama prirode, i u svima njima jednako je stvarna kao ona sama. Božanska svest nije manje ona sama u razumu (*manas*) nego u *mahat-buddhi*, elementu zemlje, ili vode ili vazduha, koji takođe predstavlja mentalni svet. Božanska svest je ono što jeste u svim elementima i dimenzijama, svim organskim i neorganskim oblicima postojanja, ona je u svim suprotnostima, u svemu što nam se događa i ne događa, u svemu što radimo i što ne radimo, u svemu najlepšem i svemu najgorem. Nijedan oblik postojanja nije različit od nje, ma koliko izgledao negativan, ružan i nebitan, ili lep i značajan. Božanska svest ne može biti ono što jeste bez svoje aktuelizacije, u svim svojim mogućnostima, od najviše do najniže, i sve te mogućnosti iskušavaju svesni entiteti ljudskih duša. Sama po sebi, bez aktuelizacije, božanska svest je ništa, praznina (*śunyata*) - ali ne kao neko negativno ništavilo, već ništa od svega što bi bilo nešto objektivno. Zato sve aktuelizacije božanske svesti ne treba razlikovati od nje same. To jedinstvo ispoljene božanske svesti u svim oblicima postojanja kao nje same, postizemo onda kada u sebi osvestimo razliku same svesti od svih njenih sadržaja, od misli. A sve sadržaje svesti osveščavamo samo onda kada spoznamo da se oni ne razlikuju od naše svesti. Svi sadržaji naše svesti, pa i oni koji su nas terorizali tokom svih života, su samo modifikacije naše svesti. Izgledali su nam kao objektivni sadržaji koji su uticali na nas samo zato jer smo im davali objektivnu vrednost. U nama se tako ponavlja ista igra koju božanski Apsolut igra sa prirodom i njenom projekcijom. Kada u sebi spoznamo pravu prirodu čiste svesti, kao svoju suštinu, onda automatski uviđamo pravu prirodu sveg postojanja kao čiste svesti. Samo ono čega smo svesni u sebi, možemo da spoznamo spolja.

Proces probuđenja sastojao se u sve jasnijoj spoznaji da mi nismo ništa objektivno, ništa stvoreno i postojeće, već svest božanskog entiteta, duše, o sebi samoj. Sav život je buđenje duše, ispoljavanje njene svesti o sebi.

Taj proces se odvijao onako kako nam je nacrtano na shemi *sāṅkhye*, na mapi cele egzistencije, a ona nije izmišljena već je odraz same stvarnosti; to je sav život i svo postojanje. Sav svet i samo postojanje je način na koji božanski entiteti svesti, duše, ispoljavaju božansku svest kroz sebe same.

Kada je već reč o stvarnosti, možemo ovde reći i ovu poslednju stvar: sve se to zbiva u nama. Onaj božanski Apsolut o kome smo govorili na početku, nije ispoljio svet tamo negde u nekoj prošlosti, niti se to događa tokom vremena i po nekom razvoju, ne, sve se to već dogodilo i stalno se u celosti događa svakog trenutka, samo je naš um onaj mehanizam koji tu celinu virtuelno razbija i razlaže u neke logične delove i projektuje u detalje radi jednakog osvešćenja svih izražajnih mogućnosti. Sve se već dogodilo, samo se naš um bavi detaljima, kao forenzičar spoznaje šta su sve telo i um uradili i šta sve mogu da urade, i sve se više osveščavamo kako uviđamo da mi nismo ovo telo i um, već da smo mi, naše biće i naša suština, zapravo ceo naš život i sva naša dela, od rođenja do smrti, u svim inkarnacijama, a naš um je samo mehanizam koji tu celinu od nas samih razlaže u linerani sled svih mogućih događaja koje subjektivno doživljava kroz telo, kao glumac u predstavi koja smo u celosti mi sami. Svi naši životi su samo snovi u snovima, a mi smo stvarnost u kojima se oni događaju. ***Ceo događaj stvaranja sveta trenutno se odigrava u svetoj geometriji prostora našeg bića: božanski Apsolut je negde u predelu srca; kada se prvi put izrazi kao svest o sebi, onda je negde iza očiju, a kada se svest o sebi projektuje kao objektivni svet, onda to počinje negde od površine lica i očiju. Sav prostor naših života, svih naših inkarnacija, odigrava se u tom prostoru, između epifize i očiju.*** Kada smo toga delimično svesni onda smo svesni da je u nama središte iz koga se sve projektuje, sav kosmos i svi naši životi, a kada potpuno postanemo svesni tog središta, onda smo svesni da se ništa nije projektovalo, da je sve već savršeno i potpuno. To se spoznaje u svakoj pravnoj meditaciji (*samadhi*).

Možda sve ovo deluje malo preterano, ali tako je to u holografskom univerzumu u kome ništa nije supstancijalno i u kome sve moguće stvarnosti postoje paralelno i odigravaju se trenutačno, i čiji smo mi svesni subjekti, jer svest koja sve omogućava jeste i naša svest o sebi. Svest je jedna u svemu i u njoj nema podela. Zato i jeste svest.

Stoga mi se ne vraćamo božanskom jer nikada nismo ni bili odvojeni od njega niti smo od njega mogli biti različiti. Sve što se događa jeste da samo bolje upoznajemo sve njegove izražajne mogućnosti na sve moguće načine, i kroz ono što smo iskusili kao zaborav svoje božanske suštine, i kroz samospoznaju, i svesno i nesvesno. Potrebno je da samo za trenutak u meditaciji, u potpunom smirenju tela i uma, spoznamo svoj božanski izvor, transcendentalnu objektivnu božansku svest, i kada je makar i za trenutak prepoznamo kao svoju suštinu, Sopstvo, to će biti dovoljno da ostanemo u njoj, da je postepeno prepoznamo u svemu što postoji i u svemu što se zbiva; njena privlačna snaga će postati nadmoćna. Tako stečena i zadržana svest o našem božanskom izvoru, oplemeniće svako naše delo i misao, ubrzaće ishod svih zbivanja u nama i kroz nas. Naime, to što spoznamo kao našu suštinu unutar nas, jeste isto ono što oblikuje sve oko nas, sav kosmos.

I samo takvo probuđenje ima dva dela, početnu i završnu fazu. Prvo dolazi jedan kratak ali kritičan prelazni trenutak kada čovek sasvim ispravno spoznaje da u stvarnosti božanske svesti njegove duše nema ničega, ničega osim nje same, koja nije ništa objektivno. Ne treba se zadržavati u tome jer ako malo pažljivije pogledamo, ako se zagledamo u najmanju travku, oči neke životinje, u zemlju i nebo, u oči bilo kog drugog čoveka, ako znamo da ničeg nema osim same božanske svesti, onda ćemo videti da je i sve drugo ona sama. Tako se dolazi do konačne budnosti primerene čoveku a koja se sastoji od spoznaje da nema nikakve razlike između božanske svesti o sebi koja smo mi sami, i svega stvorenog. Budnost je u tome što prestaje razlikovanje onoga što je u nama od svega izvan nas. Prema rečima Krišne u *Bhagavad Giti*, toj popularizovanoj *sāṅkhyi*, 'vidimo sve u sebi i sebe u svemu'. To je definicija jedinstva svesti i kvantnog polja. Nesvesnost je i najmanji čin razlikovanja svesti od postojanja, odbacivanje postojanja radi prihvatanja svesti, koliko je bilo i obrnuto, odbacivanje svesti radi identifikacije sa

postojanjem. Ukratko, budnost je oduvek bila samo jedinstvo svesti i dela. Svi ljudski životi i celokupna ljudska civilizacija jeste samo proces spajanja svesti i dela. Taj se proces ispunjava u prosvetljenoj spoznaji da je to oduvek u svojoj suštini bilo i uvek jeste samo jedno.

Sámo postojanje u svim svojim oblicima jeste prosvetljeno. Kada to spozna čovek kao svesni subjekt objektivnog postojanja, onda on nestaje kao nesvestan čovek i u njemu samo božanska svest ostaje, zato što ona jedino kroz čovekova dela dobrote i ljubavi svemu daje smisao postojanja. Bez čovekove duše božanska svest to ne bi mogla.

Zaključak trećeg dela

Trebalo bi da ovaj zaključak bude i konačan zaključak cele knjige.

U prvom delu videli smo da postoji samo jedna subatomska čestica, koju smo nadahnuto nazvali „božja čestica“, koja trenutno vibrira u celom božanskom Apsolutu kao njegova imaginarna suprotnost, stvarajući tako sve ono što izgleda kao mnoštvo čestica, atoma i pojava u celom kosmosu. Stvaranje „božje čestice“ kao imaginarne suprotnosti samog božanskog Apsoluta, jeste osnovni čin svesti božanskog Apsoluta. Zato ta „božja čestica“ uopšte nije različita od božanskog Apsoluta. Sve što postoji zapravo je samo ta jedna jedina tvar koja vibrira mnogo brže od svetlosti, tako da izgleda kao da postoji mnoštvo stvari. Slično kao što pri brzom kretanju i obrtanju baklje ona stvara krugove i linije, iako je u stvarnosti samo jedna baklja. Mora postojati samo jedna tvar, jedna „božja čestica“, a ne mnoštvo, jer ona je samo odraz božanskog Apsoluta koji je jedan, a ne mnoštvo, i ništa nije moguće izvan njega, što znači da je u suštini sve on sam. Na koji način je sve on sam, tj. na koji način je sve Jedno, pokazuje nam imaginacija o „božanskoj čestici“. Privid mnoštva postoji kao imaginacija svih mogućnosti božanskog Apsoluta. Budući da je sve na ovaj način trenutno i nesupstancijalno, to omogućava da svest božanskog Apsoluta bude uvek presudna u oblikovanju svega što postoji i zbiva se. Naša čulna i mentalna percepcija je dizajnirana tako da usporava percepciju svega koja se u stvarnosti zbiva trenutno, usporava je tako da možemo da živimo na ovaj dobro nam poznat način na fizičkom planu. Neuronu ne omogućavaju nego zapravo usporavaju percepciju i prenose samo potrebne informacije tako da je svesni život u grubom, fizičkom telu moguć. Trenutačne vibracije same po sebi daju energiju koja je u osnovi celokupnog postojanja, i između svaka dva trenutka, odnosno dve frekvencije, probija se božanska svest kao vrhunski privlačitelj oblikovanje energije, odnosno vibracija „božje čestice“. Tako je svest u osnovi energije, a to znači u osnovi života i sveg postojanja. Budući da je suština božanskog bezvremena, sve ovo postoji u paralelnim stvarnostima, simultano a ne u linearnom vremenskom sledu, jer tako nešto nije ni moguće. Sama priroda energije i svesti je takva da je nemoguće linearno vremensko zbivanje stvarnosti. Stvarnost se mora paralelno zbivati kroz sve dimenzije jer je takva priroda svesti i energije, za drugačije zbivanje jednostavno ne bi bilo dovoljno energije, niti bi svest mogla biti prisutna u svim zbivanjima, nezavisno od vremena i prostora.

U drugom delu videli smo kako se božanska svest izražava kroz sve mogućnosti, sve-što-jeste ispoljava se kao sve-što-je-moguće, drugim rečima kao sloboda da bude sve što može da biva, videli smo kako oblikuje sve moguće kombinacije atoma i elemenata u mineralnom svetu, osnovnu percepciju u biljkama, zajedno sa kretanjem kod životinja, i najzad kako sve to usavršava u ljudskom telu da bi kroz delanja čovekova, njegovo iskušavanje svih mogućnosti dela i nedela, sreće i nesreće, znanja i neznanja, spoznajom smisla i besmisla svih mogućnosti bivanja došla do svesti o sebi na individualan način, da apsolutna svest spozna sebe kroz individualnu svest. Individualna svest je apsolutna svest koja je iskusila sve individualne mogućnosti Apsoluta. Svest je jedna i uvek ista, od najvišeg Božanskog Apsoluta do najmanje svesnog bića. Razlikuje se samo njena moć učešća u zbivanju i povezivanje svakog zbivanja sa svojom božanskom suštinom. U čoveku božanska svest iskušava svoju najveću suprotnost, tačku najveće otuđenosti od sebe same, potpunu iluziju odvojenosti od božanskog Apsoluta, kao i najsloženije oblike zbivanja, najveću karmičku dramu, ali u čoveku takođe dobija i svoju najveću afirmaciju kada ta najkreativnija imaginacija, ta najneverovatnija od svih mogućnosti božanskog Apsoluta, bude nadiđena svešću o sebi. U čoveku božanska svest doživljava najveću ekstazu svog ispoljavanja. U čoveku se ukrštaju i nadilaze sve suprotnosti postojanja.

U trećem delu smo videli da se svest božanskog Apsoluta deli na isti način kao i ona „božja čestica“, kroz entitete svesti ili monade koje smo nazvali naddušama, koje se opet dele na mnoštvo individualnih duša. Sve se to zbiva sa svešću božanskog Apsoluta na isti način kao i njegova „božja čestica“, božanska svest se ispoljava trenutno na sve moguće načine tako da nam to izgleda kao mnoštvo individualnih svesti ili mnoštvo duša. Nema niti može biti razlike u ispoljavanju božanskog postojanja kroz „božju česticu“, i u ispoljavanju božanske svesti kroz duše. Videli smo da je u osnovi to jedna ista stvar. Kao što je cela priroda u osnovi jedna jedina tvar, tako su i sva svesna bića u svojoj suštini jedna ista božanska svest. Svi smo mi jedna jedina božanska duša, samo nam individualna svest uma daje privid odvojenosti u telima da bismo iskusili sve pojedine mogućnosti božanskog. Ništa nije niti može biti odvojeno od božanskog Apsoluta, ali nam u imaginaciji izgleda kao da je sve odvojeno, i to je najviša kreativnost božanske svesti koja se ispoljava tako da bi ispoljila sve svoje mogućnosti, a najkreativnija mogućnost jeste da apsolutna, božanska svest bude svedena na individualnu svest koja pažljivim iskušavanjem i osvešćenjem svih mogućnosti zbivanja otkriva svoju apsolutnu, božansku suštinu. To osvešćenje božanske suštine individualna svest postiže osvešćenjem postojanja, spajanjem iskustva postojanja sa iskustvom svesti, sjedinjenjem postojanja sa svešću, a to znači istovetnošću prirode „božje čestice“ sa prirodom individualnih svesti duša, jer nema i ne može biti razlike između božanskog postojanja i božanske svesti. To je suština spajanja delanja i svesti u čovekovom biću i životu.

Za slučaj da vam je promakla suština upravo rečenog, ponovićemo malo jednostavnije: Apsolut se prividno pretvara u „božju česticu“ koja daje privid mnoštva čestica i elemenata, svega što postoji. To je priroda postojanja. Istovremeno (jer vreme i ne postoji) Apsolut prividno deli svoju svest na privid individualnih duša koje daju privid mnoštva duša - po istom principu kao i „božja čestica“. To je priroda svesti. Samo se u čoveku ta prividna razdvojenost prividno ponovo spaja u jedno njegovim razumevanjem da nikada nije ni mogla biti ništa drugo zato što ništa nije moguće izvan božanskog Apsoluta. Tako čovek svojim razumevanjem božanskog Apsoluta spaja svest sa postojanjem.

Božanska svest konačnu aktuelizaciju svojih mogućnosti ostvaruje samo kroz individualnu svest o sebi, kada individua spozna svoje jedinstvo sa božanskim Apsolutom, kada čovek kroz svoje delovanje izrazi prisustvo božanske svesti.

Suština božanske kreativnosti je u tome da se sve ovo što je ovde opisano u celosti događa svakog trena, sve je to već ostvareno, jer priroda božanskog Apsoluta je takva da ne može biti neostvarena ni na koji način, ali njena najveća kreativnost je da izgleda kao da se ostvaruje postepeno. To je u suštini isto, već ostvareno ili postepeno ostvarenje je isto, jednog ne bi bilo bez drugog. Nijedna stvarnost nije više stvarna ni bolja od neke druge. Sve je trenutačno i svaki trenutak je jednako stvaran sa božanskim Apsolutom jer svaki trenutak je vibracija samog božanskog Apsoluta. Sve je savršeno u svakom trenutku. Drugačije ništa ne bi moglo da postoji.³⁷

Stvarnost se sastoji samo od postojanja i svesti o postojanju. Sve drugo su njihove varijante. Kada su postojanje i svest o postojanju razdvojeni, onda se ispoljava sav ovaj univerzum sa svim životom. Kada su spojeni, onda je tu samo božanski Apsolut. U božanskom Apsolutu oni su jedno. Ali to jedno bilo bi ništa da se ne aktuelizuje kroz ispoljavanje postojanja i svesti o postojanju, kao kosmos i život. Jedno aktuelizuje drugo: svest aktuelizuje postojanje, a postojanje aktuelizuje svest. U čoveku se oni ponovo spajaju u jedno, tačnije ponovo se prepoznaje i aktuelizuje njihovo izvorno jedinstvo. To se događa nakon ispoljavanja kroz sav život i postojanje. „Ponovno“ spajanje svesti i postojanja događa se u čoveku kao *samadhi*, čista transcendentalna svest o sebi, koja se postiže samo u meditaciji. Kada svesno biće dođe do čiste svesti o sebi, onda je to spajanje svesti i postojanja, tačnije, aktuelizacija njihovog izvornog božanskog jedinstva. Kako se to sprovodi u delo opisuje nauka meditacije izneta u delu *Izreke o jogi* koje je sakupio Patanjđali. Ista praksa se primenjuje u izvornom budizmu.

Spoj božanske svesti i postojanja se jednostavno može razumeti kao sve što jeste ovde i sada. Najviša svest božanskog Apsoluta je upravo sve to što vidite oko sebe i u sebi, što

³⁷ Ovo mi je rekla moja majka, Anđelija Antić, moj učitelj, prilikom našeg susreta tri dana posle njene fizičke smrti.

dodirujete i opažete na sve načine, zemlja na kojoj stojite, bića i ljudi oko vas. Sve je To. Drugo i ne može da bude.³⁸

Istu praksu spajanja svesti i postojanja primenjuje svaki čovek na ovom svetu, primenjuju je sva svesna bića, samo što to čine spontano i zaobilazno, kroz sva iskustva postojanja, kroz rad, stvaralaštvo i učenje šta je ispravno i dobro, a šta nije.³⁹ Svest o ispravnom delanju, dobrota i ljubav, jesu samo spoj svesti i postojanja, ništa drugo. Postojanje je samo po sebi čisto dobro jer omogućava sav život. Treba samo biti svestan postojanja da bi se bio dobar i ispravan u svemu. Kreativni rad je samo izraz spajanja svesti i postojanja, osvešćenja postojanja. Sve što se pokazuje kao negativno i destruktivno jeste izraz nedostatka svesti o postojanju, što uvek vodi u nekulturu i nepoštovanje života. Kada svest nije u potpunoj ravnoteži i jedinstvu sa postojanjem, to je uvek na neki način destruktivno, to je pad u nesvesnost i iluziju patnje, u ono što je većini ljudi poznato kao svakodnevni život. Ravnoteža i potpuno jedinstvo svesti i postojanja je stanje božanskog Apsoluta. Svakako, ništa nije moguće izvan njega, ni ravnoteža ni neravnoteža, ni ispoljavanje sveta ni njegova nesvesnost, ni odlazak iz njegove ravnoteže ni povratak u nju. Sve to zapravo čini sam božanski Apsolut sebi samom, kroz svesna bića i čoveka kroz svekoliko postojanje aktuelizuje svest o sebi. Svest o sebi je sam život, a on je dinamičan jer je uvek kreativan, zato ta svest oscilira, kao i sve ostalo u postojanju, nekad je jača, a nekad slabija. Oscilacije svesti povlače oscilacije životne energije i tako nastaje sav raznoliki život sa svim suprotnostima, ali i harmonijom. Kada je postojanje jače od svesti u čoveku, onda preovlađuju ljudi koji nisu dovoljno svesni sebe i same prirode postojanja, koji su zato skloni destrukciji života i samoga postojanja. Kada svest preovlađuje naspram postojanja, onda se u takvim ljudima javlja iluzija o poznavanju postojanja koje je u neskladu sa životom i stvarnošću. Te oscilacije i neravnoteže svesti i postojanja pokreću sav život i dinamiku njegovih događaja.

Samo se u prosvetljenom čoveku događa potpuna ravnoteža i jedinstvo svesti i postojanja (*samadhi*).

Prepoznavanje njihovog jedinstva jeste prosvetljenje.

Njihovo jedinstvo je moguće samo u čoveku koji je svestan same svesti kao takve, i samog postojanja kao takvog, bez ikakvih sadržaja, mešanja i projekcija jedno na drugo.

Jedini način da se jedinstvo svesti i postojanja ispravno započne i potpuno ostvari, odnosno prepozna, jeste da čovek pre svega osvesti i razume prirodu same svesti, u sebi samom, da spozna svest kao sebe samoga, jer svest je prvobitna i u suštini je sveg postojanja, svest je duša samog postojanja i ona je čovekova duša.

Sva svest je jedna ista svest božanskog Apsoluta.

Zato je i svo postojanje jedno isto božansko postojanje.

Njihovo jedinstvo se svakog trenutka u celosti događa kao stvarnost.

³⁸ „Ono što je suptilna bit (*brahman*, božanski Apsolut) sav je svet od nje, to je stvarnost, to je *atman* (tvoja duša), to si ti Švetaketu.“ *Chandogya upaništada*, 6. 9. 4

³⁹ „Kontemplacija (*dhyānam*) je iznad misli. Zemlja kao da kontemplira, prostor kao da kontemplira, ljudi i bogovi kao da kontempliraju. Zato ko god među ljudima dosegne veličinu, taj je veličinu dobio jer ima udeo u kontemplaciji. Sitni ljudi (koji je nemaju) su svadljivci, brbljivci i klevetnici. Oni pak koji su izvrsni, imaju udeo u kontemplaciji. Kontemplaciju slavi. Koliko duboko dopire kontemplacija onoga koji je svestan *brahmana* (božanskog Apsoluta), toliko postaje slobodan.“ *Chandogya upaništada*, 7.6.